

บทที่ 1

บทนำ

สำหรับบทนำเป็นการกล่าวถึงความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ขอบเขตของโครงการวิจัย และแนวทางที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการใช้คอนกรีตเป็นวัสดุในการก่อสร้างโครงสร้างหลายๆประเภท อาทิ ถนน สะพาน อาคารที่พักอาศัย เป็นต้น ทั้งนี้คอนกรีตอาจจะมีปัญหาการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทนของคอนกรีตได้ เช่น การแตกร้าวขององค์อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก การเกิดสนิมของเหล็กเสริม การหลุดล่อนของปูนฉาบ เป็นต้น การเสื่อมสภาพเนื่องจากสภาวะแวดล้อมดังกล่าวเป็นปัญหาที่สำคัญและพบเห็นได้ทั่วไปในปัจจุบัน เช่นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่ตั้งอยู่ในเขตที่มีการจราจรหนาแน่น จะมีโอกาสสัมผัสกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ที่ความเข้มข้นเฉลี่ย 600 ถึง 650 ppm. หรือโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่อยู่ใกล้กับสิ่งแวดล้อมชายทะเลก็มีโอกาสสัมผัสกับไอเกลือจากทะเลได้เช่นกัน ซึ่งสภาวะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อตัวโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ทำให้ตัวโครงสร้างคอนกรีตเกิดการเสื่อมสภาพ

ผู้ก่อสร้างและผู้ใช้งานโครงสร้างส่วนใหญ่ มักจะไม่ตระหนักต่อปัญหาการเสื่อมสภาพของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่เกิดขึ้น รวมทั้งไม่ค่อยมีการตรวจสอบประเมินโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความคงทนที่พอจะมีการตรวจสอบอยู่บ้าง ก็เป็นการตรวจสอบโครงสร้างขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน เป็นต้น ในขณะที่ยังไม่ค่อยมีการดูแลบำรุงรักษาโครงสร้างคอนกรีตแบบอื่นๆ ที่ใช้งานมาเป็นเวลานานแล้ว โดยเฉพาะโครงสร้างคอนกรีตสาธารณะ เช่น สะพานลอย ที่มีสภาพทรุดโทรมยังใช้งานตามปกติ ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ความแข็งแรงของโครงสร้างคอนกรีตและอายุการใช้งานของโครงสร้างลดลงตามลำดับ จนอาจเกิดการพังทลายของโครงสร้างได้

พื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จัดได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นในระดับหนึ่ง ทำให้มีปริมาณความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สูง ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนเข้มข้นค่อนข้างมาก โดยส่งผลให้ความเป็นด่างของคอนกรีตในบริเวณที่เกิดคาร์บอนเข้มข้นต่ำลงเนื่องจากแคลเซียมไฮดรอกไซด์ ($\text{Ca}(\text{OH})_2$) ถูกใช้ในปฏิกิริยาคาร์บอนชั่น จะทำให้เหล็กเสริมเป็นสนิมได้ ถ้าคาร์บอนชั่นเกิดเข้าไปจนถึงตำแหน่งเหล็กเสริม โดยทำให้ความเป็นด่างของคอนกรีตรอบเหล็กเสริมลดต่ำลงจนใกล้หรือต่ำกว่าระดับวิกฤติ

เพื่อเป็นการรับมือกับปัญหาการเสื่อมสภาพที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างคอนกรีตสาธารณะต่างๆ เช่น สะพานลอย ในเขตพื้นที่ชุมชนจังหวัดนครปฐม งานวิจัยนี้จึงศึกษาปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการป้องกันปัญหาการเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กแต่ละพื้นที่ จากนั้นนำผลที่ได้มาประเมินความเสี่ยงการเกิดสนิมของเหล็กเสริมที่อายุต่างกัน ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการออกแบบความคงทนของคอนกรีตสำหรับโครงสร้างที่เผชิญกับคาร์บอนเนชั่นกับการเกิดคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างที่ก่อสร้างจริง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.2.1 เพื่อสำรวจเก็บข้อมูลของความเสียหายและการเสื่อมสภาพของโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตชุมชนที่ศึกษา

1.2.2 เพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานะและปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่ออัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก

1.2.3 เพื่อประเมินโอกาสที่เหล็กเสริมจะเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นที่โครงสร้างอายุต่างกันของโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตชุมชนที่ศึกษา

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.3.1 ศึกษาารูปแบบของความเสียหายโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตชุมชนที่ศึกษา

1.3.2 ทำการตรวจสอบพินิจ ตรวจสอบแบบไม่ทำลาย ทดสอบการเกิดคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตชุมชนที่ศึกษา

1.3.3 ทำการวัดความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ในโครงสร้างตัวอย่างที่ทำการทดสอบคาร์บอนเนชั่น

1.3.4 วิเคราะห์ตามหลักสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างความน่าจะเป็นของการเกิดสนิมของเหล็กเสริมเนื่องจากระยะคาร์บอนเนชั่นกับอายุของโครงสร้าง

1.4 แนวทางที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.4.1 ทำให้ทราบระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปวางแผนตลอดจนการบำรุงซ่อมแซมโครงสร้างได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.4.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่นที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กในแต่ละพื้นที่ต่างๆ

1.4.3 ได้มาซึ่งค่าความเสี่ยงการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นของโครงสร้างสะพานลอย
คอนกรีตเสริมเหล็กที่อายุต่างๆกัน

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คอนกรีตที่ดีต้องมีกำลังตามต้องการและสามารถทนทานต่อสภาวะแวดล้อมตลอดอายุการใช้งานออกแบบ โดยยังสามารถคงรูปร่าง คุณภาพ คุณสมบัติ และการใช้งานได้ดีเช่นเดิม

2.1 ปัญหาความคงทนของโครงสร้างคอนกรีต

การเสื่อมสภาพของคอนกรีตนั้นสามารถเกิดได้ในทุกช่วงอายุของคอนกรีต ตั้งแต่ในสภาวะพลาสติกไปจนถึงคอนกรีตในสภาวะแข็งตัวแล้ว ซึ่งลักษณะความเสี่ยงของการเสื่อมสภาพนั้นจะแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ อย่างไรก็ตามการเสื่อมสภาพของคอนกรีตสามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภท ตามสาเหตุของการเสื่อมสภาพดังนี้ [1]

1. การเสื่อมสภาพโดยสาเหตุทางกายภาพ
2. การเสื่อมสภาพโดยสาเหตุทางเคมี เช่น คาร์บอนेशन การกัดกร่อนโดยกรด การกัดกร่อนโดยซัลเฟต ปฏิกริยาระหว่างต่างกับมวลรวม
3. การเสื่อมสภาพโดยสาเหตุทางกล เช่น การขีดสี การชะด้วยกระแสน้ำและกรวดทราย และการแตกตัวของฟองอากาศในน้ำ
4. การเสื่อมสภาพโดยสาเหตุทางชีวภาพ เช่น การเสื่อมสภาพโดยตะไคร่ รา รากพืช หรือแบคทีเรียบางชนิด
5. การเสื่อมสภาพโดยสาเหตุรวม เช่น การเกิดสนิมในเหล็ก เป็นต้น

ลักษณะของการเสื่อมสภาพของโครงสร้างจะแตกต่างกันไปตามสภาวะแวดล้อมและปัจจัยอื่นๆที่ก่อให้เกิดการเสื่อมสภาพ เนื่องจากการเสื่อมสภาพในรูปแบบต่างๆกันจะมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้นการวิเคราะห์หาสาเหตุหลักของการเสื่อมสภาพจึงทำได้จากการวิเคราะห์ลักษณะการเสื่อมสภาพ อย่างไรก็ตาม โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กบางโครงสร้างอาจจะเสื่อมสภาพเนื่องจากสาเหตุหลักมากกว่าหนึ่งสาเหตุ หรืออาจได้รับความเสียหายจากการรับแรงที่มากเกินไป หรืองานก่อสร้างที่ไม่ได้คุณภาพ ซึ่งจะทำให้ความต้านทานการเสื่อมสภาพของโครงสร้างลดลงอย่างมาก

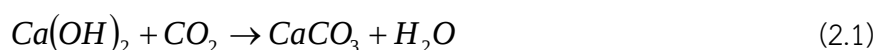
เนื่องจากลักษณะการเสื่อมสภาพของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่ค่อนข้างหลากหลาย ดังที่แสดงไว้ข้างต้น การออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กและการเลือกวัสดุที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมและปัญหาทางด้านความคงทนที่มีความเสี่ยงสูงในแต่ละสภาวะจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น

2.2 ปัญหาการเสื่อมสภาพของคอนกรีตเนื่องจากคาร์บอนเนชั่น

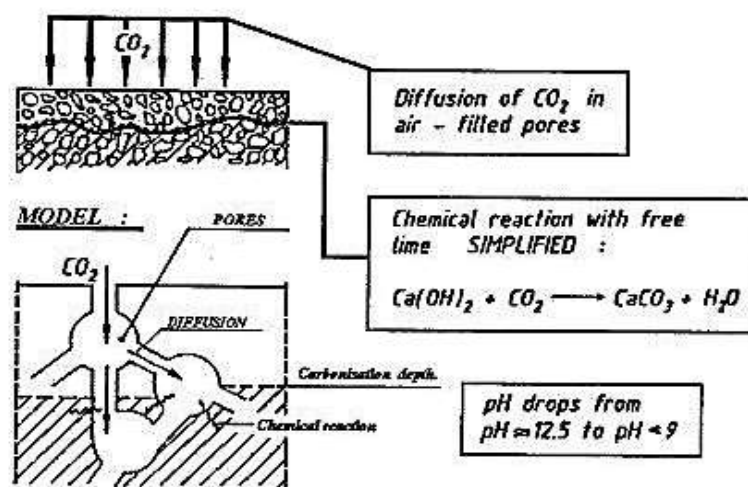
คาร์บอนเนชั่นเป็นขบวนการที่เปลี่ยนผลิตผลบางชนิดของปฏิกิริยาไฮเดรชัน ซึ่งโดยปกติมักจะเป็นแคลเซียมไฮดรอกไซด์ (Ca(OH)_2) และ แคลเซียมซิลิเกตไฮเดรต (C-S-H) ให้เป็นผลิตภัณฑ์คาร์บอนเนต โดยปฏิกิริยาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องมีความชื้นและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

2.2.1 กลไกของการเกิดคาร์บอนเนชั่น

คาร์บอนเนชั่นเกิดจากการที่ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศ ทำปฏิกิริยากับแคลเซียมไฮดรอกไซด์ (Ca(OH)_2) หรือ แคลเซียมซิลิเกตไฮเดรต (C-S-H) บริเวณผิวหน้าหรือใกล้ผิวหน้าของคอนกรีต ตามสมการ (2.1) ดังปฏิกิริยาต่อไปนี้ [2]

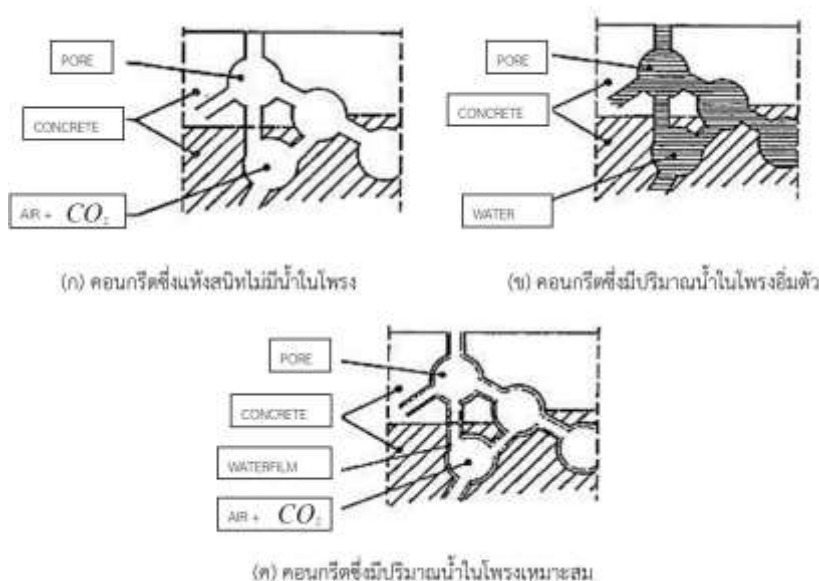

ปฏิกิริยาคาร์บอนเนชั่นเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นในสภาพของสารละลายและคอนกรีตที่ถูกคาร์บอนเนตไปแล้วจะมีความพรุนน้อยลง เนื่องจากแคลเซียมคาร์บอนเนตซึ่งเป็นผลิตผลจากปฏิกิริยาคาร์บอนเนชั่นจะช่วยอุดช่องว่างส่วนหนึ่งในคอนกรีต ลักษณะของการทำปฏิกิริยาจะเกิดในบริเวณใกล้ผิวหน้าของคอนกรีตที่มีโอกาสสัมผัสกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ในอากาศ และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ก็จะซึมผ่านเข้าไปในคอนกรีตได้ดีโดยผ่านทางช่องว่างที่ไม่อิ่มตัว (Unsaturated Pores) เข้าไปทำปฏิกิริยาในบริเวณใกล้ผิวหน้าของคอนกรีตได้ ดังแสดงในภาพที่ 2.1 ดังนั้นคาร์บอนเนชั่นจะค่อยๆ คืบหน้าเข้าไปในเนื้อคอนกรีตด้วยอัตราที่ช้าลงเรื่อยๆ เพราะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะต้องแพร่ผ่านโครงสร้างช่องว่าง (Pore Structure) ของคอนกรีตและผ่านส่วนที่ถูกคาร์บอนเนตไปแล้วซึ่งจะมีความพรุนน้อยลง ทำให้ซึมผ่านเข้าไปได้ยากขึ้น

ภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงขั้นตอนการเกิดปฏิกิริยาคาร์บอนชั่นในคอนกรีต [3]

ปฏิกิริยาคาร์บอนชั่นต้องการทั้งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำ ดังนั้นในคอนกรีตที่อึดตัวด้วยน้ำหรือคอนกรีตที่แห้งสนิทจะไม่เกิดคาร์บอนชั่น เนื่องจากในคอนกรีตที่อึดตัวด้วยน้ำจะไม่มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึมผ่านเข้าไปได้มาก ส่วนในคอนกรีตที่แห้งสนิทไม่มีน้ำในการทำปฏิกิริยา ดังแสดงในภาพที่ 2.2 ดังนั้น คาร์บอนชั่นจะรุนแรงในกรณีที่มีความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศอยู่ระหว่างกึ่งชื้นกึ่งแห้ง (Semi-Dry) นั่นคือ ความชื้นสัมพัทธ์อยู่ระหว่างร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 60 และมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศมาก

ภาพที่ 2.2 ภาพจำลองแสดงสถานะของความชื้นของโพรงในคอนกรีต [3]

การเกิดคาร์บอนชั้นโดยตัวของมันเองไม่ได้ทำให้คอนกรีตเสียหายแต่จะทำให้ความเป็นด่างของซีเมนต์เพสต์ลดลง ปกติซีเมนต์เพสต์มีความเป็นด่างสูงโดยมีค่า pH ระหว่าง 12.6 ถึง 13.5 และอาจลดลงเหลือเพียง 8 ถึง 9 ถ้าแคลเซียมไฮดรอกไซด์ที่อยู่ในซีเมนต์เพสต์ทำปฏิกิริยาคาร์บอนชั้นจนหมด

โดยทั่วไปเหล็กเสริมในคอนกรีตจะมีแผ่นฟิล์มบางที่ได้จากไฮดรตของซีเมนต์เพสต์เคลือบที่ผิว ซึ่งฟิล์มบางนี้จะป้องกันเหล็กไม่ให้เหล็กทำปฏิกิริยากับความชื้นและก๊าซออกซิเจน ดังนั้นเหล็กจึงไม่เป็นสนิมแต่คาร์บอนชั้นทำให้ความเป็นด่างหรือ pH ของคอนกรีตลดลงและฟิล์มบางที่เคลือบผิวเหล็กถูกทำลาย ทำให้ความชื้นและก๊าซออกซิเจนสามารถทำปฏิกิริยากับเหล็กสนิม เกิดสนิม เกิดการขยายตัว เบ่งคอนกรีต ทำให้เกิดแรงดึงขึ้น และดันคอนกรีตที่หุ้มเหล็กเสริมให้เกิดรอยร้าวหรือหลุดร่อนออกมาในที่สุด คาร์บอนชั้นเกิดจากผิวนอกของคอนกรีตเข้าสู่เนื้อข้างใน ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออัตราการเกิดคาร์บอนชั้น ได้แก่ ความหนาแน่นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ผิวคอนกรีต ความพรุนของเนื้อคอนกรีตซึ่งมีผลต่อการซึมเข้าสู่คอนกรีตของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือความแข็งแรงของคอนกรีต ตารางที่ 2.1 แสดงการเกิดคาร์บอนชั้นของคอนกรีตที่เวลา 30 ปี โดยพิจารณาคอนกรีตที่มีกำลังอัดต่างกัน ซึ่งพบว่าอัตราการเกิดคาร์บอนชั้นลดลงจาก 45 มม. เหลือเพียง 2 มม. เมื่อเพิ่มกำลังอัดของคอนกรีตจาก 20 เป็น 80 เมกะปาสกาล [4] นอกจากนี้ปริมาณความชื้นของคอนกรีตและความชื้นสัมพัทธ์ที่อยู่รอบคอนกรีตก็มีผลต่อการเกิดคาร์บอนชั้นเพราะคาร์บอนชั้นเกิดได้ยากเมื่อคอนกรีตแห้งมากหรือชื้นมาก [5]

ตารางที่ 2.1 การเกิดคาร์บอนชั้นของคอนกรีตที่อยู่ภายนอกอาคาร [4]

กำลังอัดคอนกรีตที่อายุ 28 วัน (เมกะปาสกาล)	ความลึกของคาร์บอนชั้นที่เวลา 30 ปี (มม.)
20	45
40	17
60	5
80	2

2.2.2 หลักการเลือกคอนกรีตที่อาจมีปัญหาคาร์บอนชั้น

คอนกรีตที่ทนต่อการเกิดคาร์บอนชั้นจะเป็นคอนกรีตที่มีเนื้อแน่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึมผ่านเข้าไปได้ยาก ดังนั้นจึงควรเป็นคอนกรีตที่มีอัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์ต่ำและมีการบ่มที่ดี [6] ปัจจุบันการทำคอนกรีตนิยมใส่วัสดุปอซโซลานซึ่งมีผลต่อคาร์บอนชั้นด้วยเพราะวัสดุปอซโซลานจะลดปริมาณแคลเซียมไฮดรอกไซด์ ซึ่งทำให้คาร์บอนชั้นเพิ่มขึ้นได้ แต่การใส่วัสดุปอซโซลานเมื่อมีการบ่มดีจะทำให้เนื้อซีเมนต์เพสต์แน่นขึ้นจึงสามารถช่วยลดคาร์บอนชั้นได้ ดังนั้นการใช้สารปอซโซลานเช่น เถ้าถ่านหินและตะกรันเตาถลุงเหล็กแม้ว่าจะทำให้คาร์บอนชั้นเพิ่มขึ้น [7] แต่การออกแบบส่วนผสมที่ดีและการบ่มที่ดีจะช่วยทำให้คาร์บอนชั้นเกิดในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้เมื่อคอนกรีตมี

อายุมากขึ้น ปฏิกริยาปอซโซลานจะช่วยทำให้คอนกรีตมีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดีขึ้น โดยเฉพาะทำให้ความพรุนลดลงซึ่งช่วยลดการซึมผ่านและการเกิดคาร์บอนเนชั่นได้

2.2.3 ผลของคาร์บอนเนชั่น

คาร์บอนเนชั่นทำให้เกิดผลที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ความพรุนของคอนกรีตบริเวณที่เกิดคาร์บอนเนชั่นต่ำลง
2. ทำให้ความแตกต่างของคอนกรีตในบริเวณที่เกิดคาร์บอนเนชั่นต่ำลง เนื่องจากแคลเซียมไฮดรอกไซด์ (Ca(OH)_2) ถูกใช้ไปในปฏิกริยาคาร์บอนเนชั่น ผลในประการแรกอาจจะเป็นผลดีต่อคอนกรีตในเรื่องของความคงทน แต่ผลประการหลังจะทำให้เหล็กเสริมเป็นสนิมได้ ถ้าคาร์บอนเนชั่นเกิดเข้าไปจนถึงตำแหน่งเหล็กเสริมจนทำให้ความแตกต่างของคอนกรีตรอบเหล็กเสริมลดต่ำลงจนใกล้หรือต่ำกว่าระดับวิกฤติ

3. ทำให้เกิดการหดตัว ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำปฏิกิริยากับแคลเซียมไฮดรอกไซด์ (Ca(OH)_2) ภายใต้อิทธิพลของแรงอัด ที่เกิดจากการหดตัวแบบแห้ง หรือจากการที่ทำให้แคลเซียมซิลิเกตไฮเดรต (C-S-H) เกิดเสียน้ำ (Dehydrate) ซึ่งส่งผลให้เกิดการหดตัว

ในผลของคาร์บอนเนชั่นทั้ง 3 ประการนี้ ประการที่ 2 คือกรณีที่ทำให้ความแตกต่างในคอนกรีตลดลงจะเป็นกรณีที่มีผลเสียต่อความคงทนของคอนกรีตมากที่สุด ส่วนในกรณีที่ 1 คือกรณีที่ให้ความพรุนของคอนกรีตลดลง จะเป็นกรณีที่เป็นผลดีต่อความคงทนของคอนกรีต อย่างไรก็ตาม ในกรณีของคอนกรีตเสริมเหล็ก คาร์บอนเนชั่นจะมีผลเสียมากกว่าผลดีที่ได้จากการลดความพรุน

2.2.4 การทดสอบคาร์บอนเนชั่น

การทดสอบคาร์บอนเนชั่นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การวิเคราะห์ทางเคมี การใช้ X-ray diffraction เป็นต้น แต่วิธีการที่ง่ายซึ่งแนะนำโดย RILEM [8] คือการใช้น้ำยาฟีนอล์ฟทาลีน (Phenolphthalein) ในแอลกอฮอล์ฉีดลงบนผิวคอนกรีตที่แตกออกใหม่ๆ ที่ต้องการวัดความลึกของคาร์บอนเนชั่น คอนกรีตที่มีแคลเซียมไฮดรอกไซด์อยู่จะปรากฏเป็นสีชมพู ส่วนคอนกรีตที่เกิดคาร์บอนเนชั่นจะไม่มีสี วิธีนี้สามารถบอกความลึกของคาร์บอนเนชั่นโดยซีเมนต์เพสต์มีค่าความเป็นด่างที่ค่า pH ประมาณ 9 นอกจากนี้ตามธรรมชาติคาร์บอนเนชั่นเกิดในคอนกรีตได้อย่างช้าๆ ดังนั้นจึงมักนิยมการทดสอบแบบเร่งโดยการเพิ่มปริมาณความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์รอบคอนกรีตที่ต้องการทดสอบ ซึ่งความเข้มข้นที่นิยมใช้กันอยู่ในช่วงร้อยละ 4 ถึง 5 และความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 50 ถึง 60 ซึ่งเป็นความชื้นที่เกิดคาร์บอนเนชั่นได้มากที่สุด [11]

2.3 การออกแบบโครงสร้างคอนกรีตสำหรับแต่ละปัญหาความคงทน

การเกิดสนิมของเหล็กเสริมเนื่องจากปฏิกิริยาคาร์บอนเนชั่น [2]

เมื่อคอนกรีตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต้องเผชิญกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะแพร่เข้าไปในคอนกรีต และทำปฏิกิริยาคาร์บอนเนชั่นซึ่งจะทำให้ความสามารถของคอนกรีตในการปกป้องเหล็กเสริมจากการเป็นสนิมลดลงจนทำให้เหล็กเสริมเกิดสนิมได้ ตัวอย่างของสภาพแวดล้อมที่มีคาร์บอนเนชั่น เช่น โครงสร้างในที่จอดรถ โครงสร้างริมถนนหรือใต้สะพาน บริเวณที่มีการจราจรหนาแน่น โครงสร้างใต้สะพานที่เผชิญกับเขม่าควันต่างๆ ตลอดจนในอาคารที่มีผู้คนอยู่มาก เป็นต้น เพื่อให้โครงสร้างคอนกรีตมีความคงทนต่อการเกิดสนิมของเหล็กเสริมเนื่องจากปฏิกิริยาคาร์บอนเนชั่นและมีอายุการใช้งานที่ปลอดการซ่อมแซม (Repair-free service life) ตามที่กำหนด ต้องควบคุมให้ความลึกคาร์บอนเนชั่นในช่วงอายุการใช้งานที่ปลอดการซ่อมแซมมีค่าไม่มากกว่าระยะหุ้มเหล็กเสริม โดยสามารถใช้สมการที่ (2.2) ในการออกแบบ

$$X_c \leq c \quad (2.2)$$

โดยที่

c ระยะหุ้มเหล็กเสริม (มม.)

X_c ความลึกคาร์บอนเนชั่น (มม.) วัดจากผิวคอนกรีตที่เผชิญกับสภาพแวดล้อม ณ อายุคอนกรีตที่ออกแบบ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสมการ (2.3)

$$X_c = \alpha_1 \cdot \alpha_2 \cdot k \cdot \sqrt{t} \quad (2.3)$$

โดยที่

α_1 สัมประสิทธิ์การสัมผัสความเปียกชื้น ในที่นี้กำหนดให้

มีค่าเท่ากับ 1.00 สำหรับผิวคอนกรีตที่ไม่สัมผัสความเปียกชื้นในขณะใช้งาน เช่น ผิวคอนกรีตที่อยู่ในร่มภายในอาคาร เป็นต้น

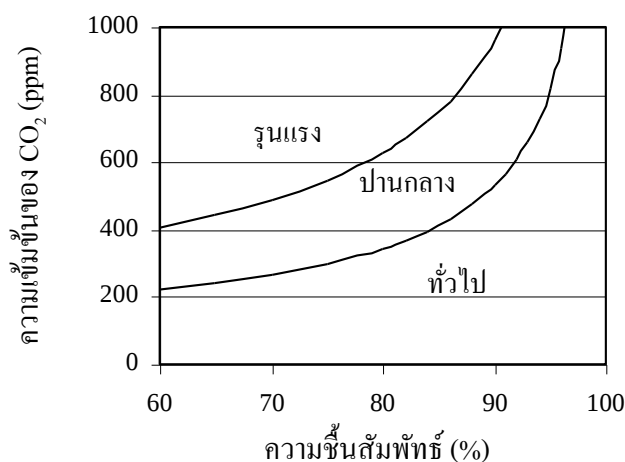
และมีค่าเท่ากับ 0.95 สำหรับผิวคอนกรีตที่สัมผัสความเปียกชื้นในขณะใช้งาน เช่น ผิวคอนกรีตที่อยู่กลางแจ้งสามารถสัมผัสกับฝนได้ เป็นต้น

α_2 สัมประสิทธิ์ระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนเนชั่น สามารถกำหนดได้จากตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 สัมประสิทธิ์ระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนเนชั่น [2]

ความรุนแรงของสภาพแวดล้อม	α_2
สภาวะทั่วไป	0.65
เสี่ยงต่อคาร์บอนเนชั่นปานกลาง	0.85
เสี่ยงต่อคาร์บอนเนชั่นรุนแรง	1.00

ระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนเนชั่น สามารถกำหนดได้โดยใช้ภาพที่ 2.3 โดยขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยของบริเวณสถานที่ที่จะทำการก่อสร้างในช่วงอายุการใช้งาน ซึ่งอาจต้องคาดการณ์ล่วงหน้าไปในอนาคต

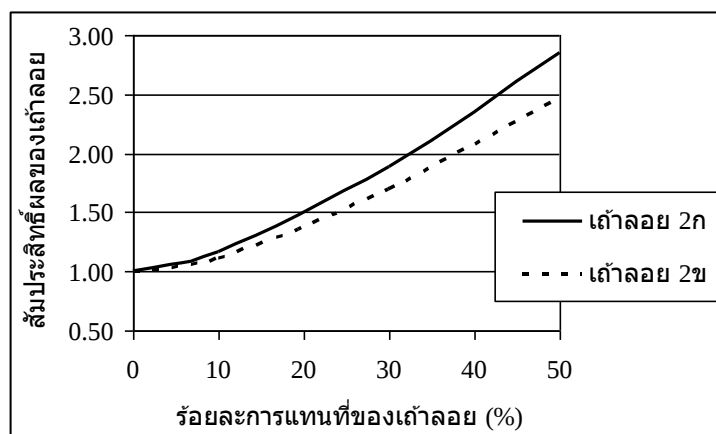

ภาพที่ 2.3 การแบ่งระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนขึ้น [2]

สัมประสิทธิ์ความลึกคาร์บอนขึ้น (k) สามารถคำนวณได้จากสมการ (2.4)

$$k = 17.5 \cdot k_r \cdot (w/b)^3 \quad (2.4)$$

ค่าสัมประสิทธิ์แสดงผลของการแทนที่แก๊สในวัสดุประสาน (k_r) สามารถกำหนดได้โดยใช้ภาพที่ 2.4 (ชนิดของแก๊ส 2ก และ 2ข กำหนดตามมาตรฐาน มอก. 2135-2545 หรือ ว.ส.ท. 1014-46)

ภาพที่ 2.4 ค่าสัมประสิทธิ์แสดงผลของการแทนที่แก๊สในวัสดุประสาน [2]

ข้อแนะนำ

- (1) สมการการออกแบบความคงทนต่อการเกิดสนิมของเหล็กเสริมเนื่องจากปฏิกิริยาคาร์บอนขึ้นชุดนี้ สามารถใช้ในกรณีของคอนกรีตที่ไม่มีรอยร้าวและคอนกรีตควมมีอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานไม่เกิน 0.65 และมีการแทนที่แก๊สในวัสดุประสานไม่เกินร้อยละ 50
- (2) ในกรณีของคอนกรีตที่มีรอยร้าว ผลของการมีรอยร้าวจะทำให้อายุการใช้งานที่ปลอดภัยของคอนกรีตลดลง ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ความลึกคาร์บอนขึ้น (k) ในสมการที่ (4) ไม่ได้คำนึงถึงผลของรอยแตกร้าว หากต้องการออกแบบโครงสร้างคอนกรีตที่มีรอยร้าว หรือใช้คอนกรีตที่มี

อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานเกิน 0.65 หรือมีการแทนที่เถ้าลอยในวัสดุประสานเกินกว่าร้อยละ 50 ควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

2.4 การทดสอบแบบไม่ทำลาย [2]

การทดสอบแบบไม่ทำลาย (Non-destructive Tests) เป็นการทดสอบเพื่อตรวจวัดคุณสมบัติของคอนกรีตหรือเพื่อตรวจสอบสภาพของโครงสร้างคอนกรีต โดยที่ไม่ทำให้คอนกรีตได้รับความเสียหายหรือเกิดความเสียหายน้อยที่สุด การทดสอบแบบไม่ทำลายที่ดีจะใช้เครื่องมือทางเทคนิคและการควบคุมรายละเอียดของการทดสอบให้เป็นไปตามกำหนด โดยแบ่งการทดสอบดังต่อไปนี้

1. การทดสอบหาค่ากำลังของคอนกรีตในสนามด้วยค้อนกระแทก (Schmidt Hammer)
2. การตรวจหาตำแหน่งของเหล็กเสริมและวัดระยะหุ้มเหล็กด้วยเครื่องวัดระยะหุ้มเหล็ก (Covermeter)

2.4.1 การทดสอบกำลังของคอนกรีตในสนามด้วยค้อนกระแทก (Rebound Hammer)

ค้อนกระแทก (Rebound Hammer) เป็นเครื่องมือรูปทรงกระบอกภายในประกอบด้วยสปริงแรงในแนวแกน ตั้มน้ำหนัก และแท่งเหล็ก ประกอบอยู่ในโครงรูปแบบ ดันค้อนเข้าหาพื้นผิวของคอนกรีตซึ่งแท่งเหล็กจะถูกดันร่นเข้ามาอัดสปริง เมื่อแท่งเหล็กถูกดันเข้ามาเต็มที่ สปริงจะคืนตัวโดยอัตโนมัติ และแท่งเหล็กจะถูกดันขับเข้ากับค้อนส่งแรงกระแทกเข้ากับคอนกรีต และสะท้อนกลับออกมา ระยะของการสะท้อนกลับแสดงโดยตัวชี้บนสเกลซึ่งมีค่าระหว่าง 0 ถึง 100 ซึ่งเรียกว่าค่าการสะท้อน (R) ซึ่งมีค่าขึ้นกับความแข็งแรงของคอนกรีต ถ้าคอนกรีตแข็งแรงมาก ระยะสะท้อนกลับจะมีค่ามาก การตีความของค่า R จะแสดงไว้ในคู่มือการใช้งานที่ผู้ผลิตแต่ละรายจะเป็นผู้ให้มา ซึ่งค่า R จะเพิ่มขึ้นตามกำลังของคอนกรีต ตัวเลขที่วัดได้อาจใช้เพื่อประมาณความเป็นเนื้อเดียวกันของคอนกรีตและคุณภาพของคอนกรีต

ขั้นตอนการทดสอบ

ในการทดสอบให้ใช้ค้อนกระแทกที่ผลิตโดยบริษัทที่มีความเป็นมาตรฐาน ทำการกำหนดตำแหน่งที่จะทำการวัดค่าการสะท้อน โดยควรเป็นบริเวณผิวคอนกรีตที่เรียบไม่มีรอยแตกร้าวหรือการกะเทาะออกของผิวคอนกรีต หากผิวไม่เรียบให้ทำการขัดผิวคอนกรีตให้เรียบด้วยก้อนหินขัดการทดสอบหาค่ากำลังอัดของคอนกรีตที่ตำแหน่งหนึ่งๆ ให้ทำการวัดค่าการทดสอบบริเวณตำแหน่งที่ต้องการทราบค่ากำลังอัดอย่างน้อย 10 ครั้ง โดยจุดที่วัดค่าการสะท้อนแต่ละครั้งต้องห่างกันประมาณ 25 มม. ในการทดสอบ 1 ตำแหน่งสามารถทดสอบได้ทั้งทิศแนวนอน แนวตั้ง (ทิศทางลงหรือทิศทางขึ้น) หรือ แนวเฉียง ซึ่งทิศทางการทดสอบก็เป็นปัจจัยที่มีผลต่อค่ากำลังอัดของคอนกรีตด้วย

ในส่วนของค่าการสะท้อนของ Schmidt Hammer สามารถนำมาใช้ในการประมาณค่ากำลังอัดของคอนกรีตโดยอ้างอิงการประมาณค่าตามความสัมพันธ์ดังแสดงในสมการที่ 2.5 (Japan Society of Civil Engineers (JSCE), 2005) หรือ สมการที่ 2.6 [9, 35]

$$f'_c = -18 + (1.27 \times RN) \quad (2.5)$$

โดยที่ f'_c คือค่าประมาณการกำลังอัดของคอนกรีต (N/mm^2)

RN คือค่าการสะท้อนของ Schmidt Hammer

$$f'_c = -176.4 + (12.446 \times RN) \quad (2.6)$$

โดยที่ f'_c คือค่าประมาณการกำลังอัดของคอนกรีต (กก.ต่อซม.²)

RN คือค่าการสะท้อนของ Schmidt Hammer

2.4.2 การตรวจหาตำแหน่งของเหล็กเสริมและวัดระยะหุ้มเหล็กด้วยเครื่องวัดระยะหุ้มเหล็ก

เครื่องวัดระยะหุ้มเหล็ก เป็นอุปกรณ์สำรวจที่ใช้ในการตรวจสอบตำแหน่งของเหล็กเสริมในคอนกรีต ใช้หลักการของการเปลี่ยนแปลงของสนามแม่เหล็กจากอุปกรณ์สำรวจนั้น ๆ เมื่อเคลื่อนอุปกรณ์เข้าใกล้เหล็กเสริมในคอนกรีต เครื่องวัดจะบ่งบอกตำแหน่งของเหล็กเส้น เมื่ออุปกรณ์สำรวจอยู่เหนือเหล็กเส้นพอดี เมื่อมีการปรับเทียบที่เหมาะสม อุปกรณ์นี้ก็จะใช้คาดคะเนระยะหุ้มเหล็กได้หากรู้ขนาดของเหล็กเส้น หรืออาจใช้คาดคะเนขนาดเหล็กเส้นได้หากรู้ระยะหุ้มเหล็ก

ขั้นตอนการทดสอบ

ให้ใช้เครื่องวัดระยะหุ้มเหล็กที่ผลิตโดยบริษัทที่มีมาตรฐาน และก่อนนำเครื่องวัดระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กไปใช้ ให้สอบเทียบเครื่องมือในห้องทดสอบเพื่อยืนยันความแม่นยำของเครื่องวัดระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโดยความถี่ของการตรวจสอบขึ้นอยู่กับคำแนะนำของผู้ผลิตเครื่องมือและควรบันทึกประวัติการตรวจสอบไว้ด้วย โดยดำเนินการตรวจวัดระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กได้ต่อเมื่อการแสดงผลของเครื่องนิ่งเท่านั้นเมื่ออุปกรณ์อยู่ในสภาพพร้อมทำงาน ให้นำหัววัดแนบกับผิวคอนกรีตและเคลื่อนที่บนผิวคอนกรีตในทิศทางที่ต้องการวัด ทิศทางการเคลื่อนหัววัดควรตั้งฉากกับแนวการวางตัวของเหล็กเสริม เนื่องจากเหล็กเสริมมีผลต่อสนามแม่เหล็กไฟฟ้ามากที่สุดเมื่อวางตัวผ่านแกนของขดลวดในหัววัด โดยเครื่องวัดระยะหุ้มเหล็กจะส่งสัญญาณให้ผู้ดำเนินการวัดทราบเมื่อผ่านตำแหน่งที่มีเหล็กเสริมอยู่

2.5 การวัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ความชื้นสัมพัทธ์และอุณหภูมิ

เครื่องวัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์, ความชื้นสัมพัทธ์และอุณหภูมิที่ใช้ในการตรวจสอบครั้งนี้เป็นยี่ห้อ Extech รุ่น CO 250 โดยการใช้สัญญาณตัวเซ็นเซอร์บริเวณส่วนหัวของเครื่องในการตรวจรับค่าที่เกิดขึ้น เมื่อต้องการทำการวัดค่าที่บริเวณใดให้ทำการเปิดเครื่องที่บริเวณนั้น เครื่องจะทำการบู้ตเป็นเวลา 30 วินาทีหลังจากนั้นก็จะแสดงค่าที่หน้าปัดของตัวเครื่อง ซึ่งมีทั้งหมด 3 ค่าคือก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์, ความชื้นสัมพัทธ์และอุณหภูมิ

2.6. การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการเกิดคาร์บอนเนชั่น หากกระบวนการเกิดปฏิกิริยาผ่านไปนานขึ้นเรื่อยๆระยะคาร์บอนเนชั่นจะค่อยๆลึกเข้าไปในคอนกรีต ทำลายฟิล์มบางๆที่เคลือบอยู่บนผิวเหล็กเสริมที่มีหน้าที่ป้องกันการถูกทำลาย ทำให้เหล็กเสริมถูกทำลายและผุกร่อน จนเป็นเหตุให้โครงสร้างคอนกรีตเกิดความเสียหายตามลำดับ

อิทธิพลหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่น

การผลิตปูนซีเมนต์ที่ผ่านกระบวนการเผาจะมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศ ซึ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน แต่การผลิต

และใช้ปูนซีเมนต์ก็ยังคงมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งการแก้ปัญหาที่สามารถทำได้ก็คือการใช้วัสดุทดแทน นั่นก็คือ วัสดุปอซโซลาน แต่อย่างไรวัสดุดังกล่าวก็อาจเกิดผลกระทบต่อการเกิดคาร์บอนขึ้นในคอนกรีตได้ [12,13] แต่อย่างไรก็ตามวัสดุปอซโซลานที่นำมาใช้ทดแทนปูนซีเมนต์ก็มีส่วนในการต้านทานการเกิดคาร์บอนขึ้นได้แตกต่างกัน [11,14,15,16] รวมถึงสภาวะปัจจัยอื่นๆด้วย เช่น

(1) อิทธิพลของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน

Fattuhi [17] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Carbonation of concrete as affected by mix constituents and initial water curing period* มีการหล่อคอนกรีตตัวอย่างทดสอบแบบแรงในหึ่งปฏิบัติการ โดยอัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์ที่ใช้ในการทดสอบมีดังนี้ 0.7, 0.6 และ 0.4 ทำการทดสอบการเกิดคาร์บอนขึ้นที่ 1, 3, 7, 21 และ 28 วัน พบว่าอัตราการเกิดคาร์บอนขึ้นจะมีมากขึ้นเมื่ออัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์สูงขึ้น

Jin-Keun Kim et al. [18] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Effect of carbonation on the rebound number and compressive strength of concrete* มีการหล่อตัวอย่างคอนกรีตที่มีความแข็งแรงสูง, กลาง และต่ำ โดยใช้อัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์เท่ากับ 0.68, 0.46 และ 0.28 ตามลำดับ ทดสอบการเกิดคาร์บอนขึ้นในสภาวะแรงในหึ่งปฏิบัติการ ที่อายุ 1, 2, 3 และ 4 เดือน และวัดค่ากำลังอัด พบว่าที่อายุมากขึ้นการเกิดคาร์บอนขึ้นก็ยิ่งมากขึ้นด้วย และคอนกรีตที่มีกำลังต่ำจะมีอัตราการพัฒนาระยะคาร์บอนขึ้นได้สูงกว่าคอนกรีตที่มีกำลังสูง

J.Banjongrat et al. [19] ทำการศึกษาเรื่อง *Effect of plastering mortar and paint On carbonation resistance of concrete* มีการหล่อตัวอย่างคอนกรีตที่อัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์เท่ากับ 0.4, 0.5 และ 0.6 โดยตัวอย่างคอนกรีตมีทั้งการทาสี ไม่ทาสี ฉาบปูนและไม่ฉาบปูน ทำการทดสอบอัตราการเกิดคาร์บอนขึ้นโดยการผ่าซีกตัวอย่างคอนกรีตแล้วฉีดด้วยสารละลายฟีนอล์ฟธาไลน์ พบว่า อัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์ที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้อัตราการเกิดคาร์บอนขึ้นสูงขึ้น สำหรับผลของสีและปูนฉาบสามารถป้องกันการเกิดคาร์บอนขึ้นได้ในระดับหนึ่ง

H.A1-Khayat et al. [20] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Concrete carbonation in arid climate* มีการหล่อตัวอย่างคอนกรีตที่ใช้อัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์ดังนี้ 0.45-0.80 ทดสอบการเกิดคาร์บอนขึ้นในสภาพแวดล้อมจริง พบว่าอัตราการเกิดระยะคาร์บอนขึ้นจะมีมากขึ้นเมื่ออัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์สูงขึ้น และในส่วนของกำลังอัดพบว่าระยะคาร์บอนขึ้นมีค่าผกผันกับค่ากำลังอัด

(2) อิทธิพลของชนิดและปริมาณวัสดุประสาน

Cengiz Duran Atis [21] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Accelerated carbonation and testing of concrete made with fly ash* มีการหล่อตัวอย่างคอนกรีตผสมเถ้าลอย ทดสอบในสภาวะเร่งในห้องปฏิบัติการที่ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 65 และ 100 % ทำการทดสอบหาระยะคาร์บอนเนชันและค่ากำลังอัดที่ 3,7,28 และ 90 วัน พบว่าการแทนที่เถ้าลอยในคอนกรีตที่ปริมาณมากทำให้การเกิดคาร์บอนเนชันสูงกว่าการแทนที่เถ้าลอยในคอนกรีตที่ปริมาณน้อยและในส่วนของกำลังอัดพบว่าระยะคาร์บอนเนชันมีค่าผกผันกับค่ากำลังอัด

บุรฉัตร ฉัตรวีระ และคณะ [22] ทำการศึกษาเรื่อง *ความทนทานของคอนกรีตผสมเถ้าแกลบดำจากโรงสีข้าว* มีการศึกษาการเกิดคาร์บอนเนชันของคอนกรีตที่แทนที่ด้วยเถ้าแกลบดำร้อยละ 20 และ 40 โดยอัตราส่วนปริมาตรของซีเมนต์เพสต์ต่อปริมาตรช่องว่างระหว่างมวลรวมที่อัดแน่นเท่ากับ 1.2, 1.4 และ 1.6 ในขณะที่อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.6, 0.7 และ 0.8 ตามลำดับ พบว่าระยะคาร์บอนเนชันมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อมีการแทนที่เถ้าแกลบดำในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ในส่วนของการใช้อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานที่มีค่าต่างกันพบว่าอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานยิ่งมากขึ้นจะทำให้ระยะคาร์บอนเนชันมากขึ้นตามไปด้วย

J.Khunthongkeaw et al. [23] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *A study on carbonation depth prediction for fly ash concrete* มีการใช้เถ้าลอยที่มีส่วนประกอบของปริมาณ CaO ที่ต่างกันสำหรับการหล่อคอนกรีตทดสอบ โดยนำตัวอย่างคอนกรีตที่ผสมเถ้าลอยไปทดสอบในสภาวะเร่งและสภาวะแวดล้อมจริงต่าง ๆ กันคือในเขตเมือง ชนบท และชายทะเล พบว่าคอนกรีตที่มีการแทนที่ด้วยเถ้าลอยที่มีส่วนประกอบของ CaO สูงจะมีการเกิดคาร์บอนเนชันต่ำกว่าคอนกรีตที่มีการแทนที่ด้วยเถ้าลอยที่มีส่วนประกอบของ CaO ต่ำ ส่วนการเกิดคาร์บอนเนชันของสภาวะแวดล้อมในเมืองสูงกว่าสภาวะแวดล้อมอื่นๆ นอกจากนี้พบว่าการแทนที่เถ้าลอยในปูนซีเมนต์ก็ทำให้การเกิดคาร์บอนเนชันได้เร็วกว่าคอนกรีตที่ไม่มีเถ้าลอย

S.K.Roy et al. [24] ทำการศึกษาเรื่อง *Effect of plastering on the carbonation of a 19-year-old reinforced concrete building* มีการศึกษาถึงผลกระทบของความหนาปูนฉาบที่มีต่อการเกิดคาร์บอนเนชัน ของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีอายุ 19 ปี โดยการเจาะเก็บตัวอย่างโครงสร้างเสาและคาน ทดสอบระยะคาร์บอนเนชันด้วยการใช้สารละลายฟีนอล์ฟธาไลน มีการนำข้อมูลแสดงผลด้วยกราฟแท่ง ดูการกระจายตัวของข้อมูล เป็นต้น ซึ่งพบว่าโครงสร้างที่มีปูนฉาบมีแนวโน้มระยะคาร์บอนเนชันน้อยกว่าโครงสร้างที่ไม่มีปูนฉาบ

(3) อิทธิพลของกำลังและความพรุน

เมื่อระยะคาร์บอนเนชันมีค่าลดลง กำลังอัดประลัยมีค่าเพิ่มขึ้น [12,25] ซึ่งกำลังอัดจะแปรผันโดยตรงกับอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์ (W/C) นอกจากนั้นยังมีปัจจัยของความพรุนของคอนกรีตซึ่งขึ้นอยู่กับอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์เช่นกัน เมื่อคอนกรีตมีความพรุนน้อย นั้นอาจหมายความว่าคอนกรีตมีความทึบแน่นดี ส่งผลให้กำลังอัดสูงและลดการซึมผ่าน [25,26,27]

Khan & Lynsdale [25] ได้ใช้วัสดุปอซโซลานเป็นวัสดุประสานรวมกันสองและสามชนิด ซึ่งประกอบด้วยเถ้าลอยและซิลิกาฟูม โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้เถ้าลอยแทนที่ปูนซีเมนต์ในปริมาณร้อยละ 0, 20, 30 และ 40 โดยน้ำหนักของวัสดุประสาน และใช้ซิลิกาฟูมแทนที่ปูนซีเมนต์ในปริมาณร้อยละ 5, 10 และ 15 โดยน้ำหนักวัสดุประสานตามลำดับ อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.27 ความชื้นเหลวเท่ากับ 125 ± 10 มิลลิเมตร (ค่าการยุบตัว) ควบคุมโดยใช้สารลดน้ำพิเศษ พบว่า การใช้ซิลิกาฟูมให้กำลังอัดที่อายุต้นสูง การใช้ซิลิกาฟูมในปริมาณร้อยละ 10 โดยน้ำหนักวัสดุประสานร่วมกับเถ้าลอยทุกสัดส่วนผสมสามารถลดการซึมผ่าน นอกจากนั้นการใช้ซิลิกาฟูมเป็นส่วนผสมทำให้ความลึกคาร์บอนเพิ่มขึ้นเพื่อเทียบกับคอนกรีตที่ผสมปูนซีเมนต์เพียงอย่างเดียว ในส่วนการแทนที่ด้วยเถ้าลอยก็มีส่วนทำให้ความลึกคาร์บอนเพิ่มขึ้นเช่นกันเมื่อการแทนที่ของเถ้าลอยเพิ่มขึ้น

(4) อิทธิพลของความชื้นสัมพัทธ์

S.K. Roy et al. [28] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Durability of concrete -accelerated carbonation and weathering studies* มีการนำตัวอย่างคอนกรีตทดสอบการเกิดคาร์บอนเนชั่น โดยศึกษาปัจจัยด้านระดับความชื้นสัมพัทธ์ คุณภาพคอนกรีตที่มีตั้งแต่เกรด 20, 25, 30, 35 และ 40 ที่มีผลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่น ซึ่งพบว่าคุณภาพคอนกรีตทุกเกรดจะมีแนวโน้มการเกิดคาร์บอนเนชั่นที่สูงเมื่อความชื้นสัมพัทธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 52-75 %

(5) อิทธิพลของสภาวะแวดล้อม

J.Khunthongkeaw et al. [23] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *A study on carbonation depth prediction for fly ash concrete* มีการใช้เถ้าลอยที่มีส่วนประกอบของปริมาณ CaO ที่ต่างกันสำหรับการหล่อคอนกรีตทดสอบ โดยนำตัวอย่างคอนกรีตที่ผสมเถ้าลอยไปทดสอบในสภาวะแรงและสภาวะแวดล้อมจริงต่าง ๆ กันคือในเขตเมือง ชนบท และชายทะเล พบว่าคอนกรีตที่มีการแทนที่ด้วยเถ้าลอยที่มีส่วนประกอบของ CaO สูงจะมีการเกิดคาร์บอนเนชั่นต่ำกว่าคอนกรีตที่มีการแทนที่ด้วยเถ้าลอยที่มีส่วนประกอบของ CaO ต่ำ ส่วนการเกิดคาร์บอนเนชั่นของสภาวะแวดล้อมในเมืองสูงกว่าสภาวะแวดล้อมอื่นๆ นอกจากนี้พบว่า การแทนที่เถ้าลอยในปูนซีเมนต์ก็ทำให้การเกิดคาร์บอนเนชั่นได้เร็วกว่าคอนกรีตที่ไม่มีเถ้าลอย

M.N.Haque et al. [29] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Climatic zone-A prelude to designing durable concrete structures in the Arabian Gulf* มีการศึกษาถึงความคงทนของโครงสร้างที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในบริเวณทะเลอ่าวเปอร์เซีย ด้วยการศึกษาถึงการเสื่อมสภาพเนื่องจาก คลอไรด์ ซัลเฟต และคาร์บอนเนชั่น สำหรับในส่วนคาร์บอนเนชั่นพบว่าอาคารที่ใกล้กับทะเลมีแนวโน้มการเกิดคาร์บอนเนชั่นสูงกว่าตำแหน่งที่ของอาคารที่ไกลจากทะเล

Castro et al. [30] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Influence of marine micro-climates on carbonation of reinforced concrete buildings* มีการศึกษาถึงปัจจัยด้านสภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่นของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ด้วยการเก็บเจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 75 มิลลิเมตร ที่ระดับความสูง 50, 125 และ 190 เซนติเมตร ของตัวอาคาร จากนั้นนำไปทดสอบระยะคาร์บอนเนชั่น นอกจากนี้ยังมีการศึกษาตำแหน่งที่ตั้งของอาคารที่อยู่ใกล้สภาวะแวดล้อมทะเลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่นด้วย พบว่าตำแหน่งที่ตั้งอาคารห่างจากทะเลประมาณ 100-200 ม.มีแนวโน้มอัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่นสูงกว่าตำแหน่งอื่นๆ และระดับความสูงเพิ่มขึ้นของอาคารตัวอย่าง ทำให้อัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่นสูงขึ้นด้วย

Alexander et al. [31] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Carbonation of concrete bridge structures in three South African localities* มีการทดสอบอัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพาน 3 แห่งในแอฟริกาใต้ที่มีอายุระหว่าง 11-76 ปี คือสะพานที่อยู่ในพื้นที่ Cape Peninsula, Durban และ Johannesburg ซึ่งการเกิดคาร์บอนเนชั่นขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ก่อสร้าง สภาพแวดล้อมที่ตั้งของโครงสร้างสะพาน โดยสภาพแวดล้อมที่ความชื้นสัมพัทธ์ประมาณ 51-68 เปอร์เซ็นต์ จะมีโอกาสที่การเกิดคาร์บอนเนชั่นมากกว่าสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสัมพัทธ์ที่ประมาณมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์

Haque et al. [32] ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Carbonation of concrete structures in hot Dry coastal Regions* ซึ่งมีการทดสอบการเกิดคาร์บอนเนชั่นของอาคารที่มีตำแหน่งที่ตั้งใกล้กับทะเล มีการเก็บตัวอย่างคอนกรีตของโครงสร้างผนังและเสาทดสอบอัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่น รวมถึงการวัดค่ากำลังอัดของโครงสร้าง พบว่าอาคารที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ห่างจากทะเลเป็นระยะทางที่ไม่มาก (ระหว่าง 0.5-2 กม.) มีอัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่นสูงกว่าอาคารที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ห่างจากทะเลเป็นระยะทางที่มากกว่า (ระหว่าง 3-20 กม.) ในส่วนของกำลังอัดพบว่าระยะคาร์บอนเนชั่นมีค่าผกผันกับค่ากำลังอัด

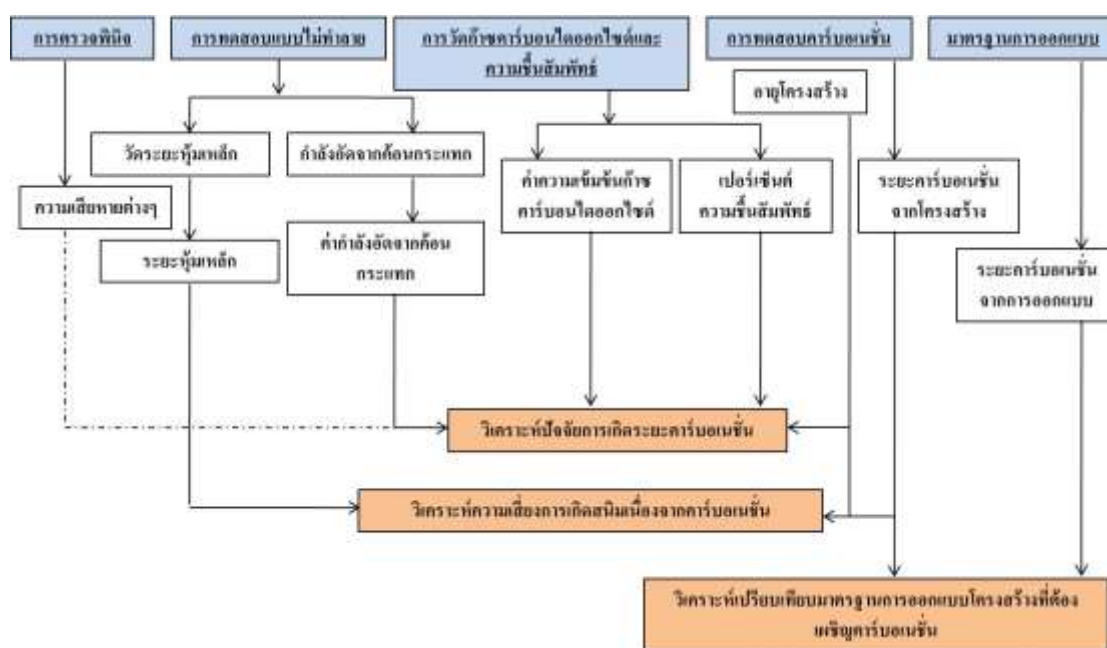
วัจนวงศ์ กริพละและคณะ [33] ทำการศึกษาเรื่อง *การสำรวจ ทดสอบและประเมินสภาพโครงสร้างเสา โครงการทางรถไฟยกระดับ* มีการเจาะเก็บตัวอย่างชิ้นส่วนเสาและคานของโครงสร้างทางด่วนสายเหนือจากสถานีรถไฟหัวลำโพงถึงท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง สายตะวันออก และสายตะวันตกด้วยวิธีการ coring ที่ระดับความสูงประมาณ 1 ม.จากระดับพื้นดิน เพื่อทดสอบหาค่าระยะคาร์บอนเนชั่น พบว่ามีระยะคาร์บอนเนชั่นอยู่ระหว่าง 2.00-19.40 มม. มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.90 มม. มีอายุการใช้งานเฉลี่ยที่เหลืออยู่ 65 ปี

จากงานวิจัยในอดีตที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการศึกษาการเกิดคาร์บอนชั้นของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่ก่อสร้างจริงในสภาวะแวดล้อมต่างกัน ซึ่งอาจจะเห็นผลการทดลองที่ชัดเจนในระดับหนึ่ง โดยโครงสร้างดังกล่าวที่ตรวจสอบจะเน้นไปที่โครงสร้างมูลฐานขนาดใหญ่ เช่น สะพาน ทางด่วน เป็นต้น นอกจากนั้นก็ยังเป็นการทดสอบแบบเร่งในห้องปฏิบัติการเป็นส่วนใหญ่ ในการทดลองวิจัยครั้งนี้เล็งเห็นว่าการศึกษาการเกิดคาร์บอนชั้นของคอนกรีตในสภาวะแวดล้อมจริง อำเภอเมืองนครปฐม ซึ่งในปัจจุบันมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดคาร์บอนชั้นของคอนกรีตในสิ่งแวดล้อมจริงบริเวณดังกล่าวค่อนข้างน้อย ตลอดจนการเลือกส่วนผสมที่เหมาะสมของถ้ำลอย ตะกรันเตาถลุงเหล็กบดละเอียดและฝุ่นหินปูนเพื่อใช้ในคอนกรีตที่สัมผัสสิ่งแวดล้อมคาร์บอนไดออกไซด์ ยังให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย โดยปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญต่อปัญหาความคงทนเกี่ยวกับคาร์บอนชั้นที่จะเกิดขึ้นกับโครงสร้างในอำเภอเมืองนครปฐมได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาการประเมินความเสียหายและการเสื่อมสภาพของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก เนื่องจากคาร์บอนขึ้น : กรณีศึกษาโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตชุมชนจังหวัดนครปฐมครั้งนี้ ประกอบด้วยการตรวจสอบด้วยตาเปล่า ร่วมกับการใช้อุปกรณ์ตรวจสอบพื้นฐาน เช่น ไม้บรรทัด มาตรการวัดความกว้างของรอยร้าว เป็นต้น พร้อมกับการทดสอบแบบไม่ทำลายของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก การวัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ความชื้นสัมพัทธ์ และเจาะเก็บตัวอย่างโครงสร้าง สะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็กทดสอบทางเคมีในห้องปฏิบัติการ โดยระเบียบวิธีการของการ ตรวจสอบแต่ละประเภทสามารถจำแนกได้ดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 แผนภาพการตรวจสอบการเสื่อมสภาพสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก

3.1 ศึกษาสถานที่ตั้ง

สถานที่ตั้งของสะพานลอยในสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสกับสภาวะแวดล้อมที่มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในระดับสูง โครงสร้างสะพานลอยที่ศึกษาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยทำการเก็บตัวอย่างคอนกรีตของโครงสร้างสะพานลอยที่มีการจราจรหนาแน่น เป็นแหล่งชุมชน พร้อมกับการเก็บบันทึกข้อมูลทั่วไปของโครงสร้างสะพานลอยไปพร้อมกัน เช่น อายุของโครงสร้าง ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ความชื้นสัมพัทธ์ กำลังอัดของโครงสร้าง ความสูงของตำแหน่งที่เก็บตัวอย่าง เป็นต้น

จากสภาพการใช้งานของโครงสร้างสะพานลอยที่อยู่ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเขตปริมณฑล สภาพความเสียหายต่างๆก็มีให้เห็นบ้าง การสำรวจความเสียหายของโครงสร้างสะพานลอยเบื้องต้นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากพอสมควร เพื่อจะนำไปสู่การตรวจสอบเชิงลึกต่อไป

จากตารางที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าโครงสร้างสะพานลอยที่คัดเลือกมา มีคุณสมบัติที่มีผลต่อความคงทนของคอนกรีต อาทิ

1) ตำแหน่งที่ตั้งของโครงการ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ต่างกันคือ พื้นที่เขตอำเภอเมือง, พื้นที่อำเภอกำแพงแสนและพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

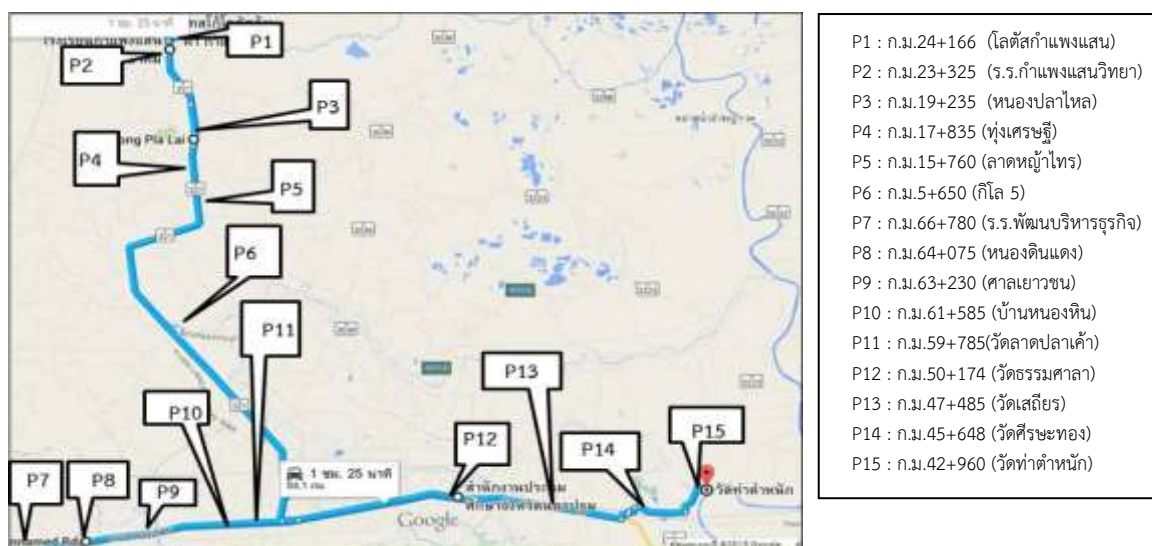
2) อายุของโครงสร้าง ที่มีตั้งแต่อายุ 12 ปี จนถึง 22 ปี (นับจากวันที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ)

ตารางที่ 3.1 รายชื่อตัวอย่างโครงสร้างอาคารที่ดำเนินการตรวจสอบ

	แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	อายุ โครงสร้าง*	ตำแหน่งที่ตั้ง	
			ละติจูด (N)	ลองจิจูด (E)
<u>พื้นที่อำเภอกำแพงแสน</u>				
ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน)	2542	15	13°59'34"	99°59'43"
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	2542	15	13°59'07"	99°59'41"
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	2542	15	13°57'03"	100°00'14"
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	2542	15	13°56'17"	100°00'13"
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	2542	15	13°54'36"	99°58'50"
<u>พื้นที่อำเภอเมือง</u>				
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	2542	15	13°51'25"	100°00'47"
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	2543	15	13°47'48"	99°57'55"
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	2542	16	13°47'58"	99°59'21"
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	2544	14	13°48'06"	99°59'49"
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	2546	12	13°48'11"	100°00'43"
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	2546	12	13°48'14"	100°01'43"
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	2541	17	13°48'46"	100°06'59"
<u>พื้นที่อำเภอนครชัยศรี</u>				
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	2543	14	13°48'31"	100°08'27"
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	2541	17	13°48'23"	100°09'13"
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	2535	22	13°47'17"	100°10'20"

*อายุโครงสร้างนับจากวันที่ก่อสร้างเสร็จไปจนถึงวันที่ตรวจสอบ (พ.ศ.2558)

จากภาพที่ 3.2 แสดงตำแหน่งของโครงการก่อสร้างในบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลในตารางที่ 4.1 ซึ่งมีผลต่อความคงทนของคอนกรีตเนื่องจากคาร์บอนเข้มข้นในระดับที่ค่อนข้างสูง

ภาพที่ 3.2 แผนที่แสดงตำแหน่งของสะพานลอยในเขตชุมชนจังหวัดนครปฐมที่ใช้ศึกษา

จากภาพที่ 3.3 แสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมที่มีการจราจรหนาแน่น ซึ่งโครงสร้างสะพานลอยทั้ง 15 สะพานลอยที่แสดงดังตารางที่ 3.1 มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาคาร์บอนเข้มข้นในอัตราที่สูง

ภาพที่ 3.3 สภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดคาร์บอนเข้มข้น

3.2 การตรวจพินิจความเสียหายของโครงสร้างสะพานลอย

เป็นการตรวจสอบโครงสร้างเบื้องต้นเพื่อวิเคราะห์สภาพความเสียหายของสะพานลอยในเขตชุมชนจังหวัดนครปฐม โดยมีขั้นตอนระเบียบการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

3.2.1 ทำการคัดเลือกสะพานลอยตัวอย่างและเข้าตรวจสอบพินิจ

3.2.2 เมื่อกำหนดสะพานลอยที่ต้องการตรวจสอบแล้ว ส่วนต่อมาก็คือการวางแผนการตรวจสอบ มีดังต่อไปนี้

- รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบหน้างาน เช่น แบบโครงสร้างสะพานลอย แบบสถาปัตยกรรมตัวอาคารข้อมูลวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้าง และข้อมูลการซ่อมแซมบำรุงรักษาของโครงสร้างสะพานลอย เป็นต้น

- การเดินสำรวจสภาพโครงสร้างสะพานลอย โดยใช้การจดบันทึกตำแหน่งและลักษณะความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสะพานลอยลงในแบบฟอร์มการบันทึกความเสียหาย ตามมาตรฐานกรมทางหลวง ดังแสดงในภาพที่ 3.4 พร้อมกับถ่ายรูปประกอบเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสียหาย

- นำข้อมูลที่บันทึกได้ จำแนกและวิเคราะห์ความเสียหายที่เกิดขึ้น

รหัสสะพานคนเดินข้าม.....

แบบบันทึกการสำรวจ

ข้อมูลพื้นฐานสะพานคนเดินข้าม (Pedestrian Bridge Inventory)

ผู้บันทึก .....
วันที่ ..... เวลา.....

สำนักทางหลวง/สำนักงานทางหลวง..... แขวงทางหลวง/สำนักงานบำรุงทาง.....

หมวดการทาง ..... หมายเลขทางหลวง ..... หมายเลขเลขตอนควบคุม .....

ชื่อตอนควบคุม ..... กม. ที่ .....

ละติจูด..... ลองจิจูด .....

ชนิดของสะพานคนเดินข้าม.....วัสดุโครงสร้าง ☐ คอนกรีต ☐ เหล็ก

ช่วง (Span) ..... เมตร ความยาวรวม ..... เมตร

ความกว้างผิวพื้น ..... เมตร ความสูงตอม่อถึงผิวถนน ..... เมตร

อื่นๆ .....

จำนวนองค์ประกอบ

ประเภทองค์ประกอบของสะพาน	จำนวน	หมายเหตุ
1. ผิวทาง (Wearing Surface)		
2. คานคานยาว (Girder)		
3. ค้ำยันคานคานยาว (Diaphragm)		
4. เสาตอม่อ (Pier)		
5. แผ่นรองรับคาน (Bearing)		
6. รอยต่อเพื่อขยาย (Expansion Joint)		
7. ราวสะพาน (Railing)		
8. ระบบระบายน้ำ (Drainage)		
9. ระบบแสงสว่าง (Lighting)		

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 การทดสอบแบบไม่ทำลาย

3.3.1 การหาตำแหน่งเหล็กและวัดระยะหุ้มเหล็ก

ในการวิจัยนี้มีการทดสอบวัดระยะหุ้มเหล็กด้วยเครื่องวัดระยะหุ้มเหล็ก (Cover Meter) ก่อนที่จะเจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตสำหรับทดสอบระยะคาร์บอนชั้น ในตำแหน่งที่ใกล้กับตำแหน่งที่เจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตทดสอบระยะคาร์บอนชั้น โดยแต่ละตำแหน่งที่เจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตจะวัดค่าระยะหุ้มเหล็กเสริม 4 ค่า เก็บข้อมูลระยะหุ้มเหล็กเสริม 6 ตำแหน่งต่อสะพานลอย 1 แห่ง ทำให้ได้ค่าระยะหุ้มเหล็กเสริมทั้งหมด 24 ค่าต่อสะพานลอย 1 แห่ง ดังแสดงในภาพที่ 3.5ก

3.2.3 การทดสอบกำลังอัดของคอนกรีตด้วยค้อนกระแทก

ในการทดสอบกำลังอัดของคอนกรีตครั้งนี้ ใช้ค้อนกระแทกแบบชมิทท์ (Schmidt Hammer) โดยการตรวจสอบใช้ค่าการสะท้อน Rebound hammer เพื่อวัดกำลังรับแรงอัดและความสม่ำเสมอของกำลังรับแรงอัดของโครงสร้าง ในตำแหน่งที่ใกล้กับตำแหน่งที่เจาะเก็บตัวอย่าง โดยแต่ละตำแหน่งเก็บค่าการสะท้อนกลับของคอนกรีต 36 ค่า จุดที่การวัดค่าการสะท้อนแต่ละครั้งต้องห่างกันประมาณ 25 มิลลิเมตร ซึ่งในแต่ละโครงสร้างสะพานลอยเก็บ 6 ตำแหน่ง นั่นคือเก็บทั้งหมด 216 ค่าต่อ 1 สะพานลอย ดังแสดงในภาพที่ 3.5ข

(ก) การวัดระยะหุ้มเหล็ก

(ข) การวัดค่าการสะท้อน

ภาพที่ 3.5 การทดสอบแบบไม่ทำลาย

3.4 การวัดความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อม

ในการตรวจวัดครั้งนี้ใช้เครื่องวัดความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ยี่ห้อ EXTECH รุ่น CO250 เก็บวัดค่าความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ (Relative Humidity, RH) บริเวณโครงสร้างสะพานลอยที่ทำการเจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตทดสอบระยะคาร์บอนชั้น ทำการวัดค่าความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ทั้งหมด 3 เดือน (ในช่วงเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม พ.ศ.2558) โดยในแต่ละวันจะวัดค่าความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ 3 ช่วงเวลาคือ ช่วงเช้า (เวลาประมาณ 9-10 น.) ช่วงเที่ยง (เวลาประมาณ 12-13 น.) และช่วงเย็น (เวลาประมาณ 17-18 น.) ในแต่ละสะพานลอยที่มีการ

เจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตทดสอบระยะคาร์บอนเนชั่น จะเก็บค่าความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และความชื้นสัมพัทธ์ 162 ค่า ทั้งนี้การวัดความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ ครั้งนี้เป็นกรวัด ณ ช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่ความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ตลอดทั้งปี รวมถึงอาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลดังกล่าว อย่างไรก็ตามเพื่อทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการเกิดคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพานลอยครั้งนี้ จะใช้ข้อมูลที่วัดได้ ณ ช่วงเวลาดังกล่าว และมีการวัดความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงการวิเคราะห์ต่อไปในอนาคต

3.5 การทดสอบคาร์บอนเนชั่น

ทำการเจาะเก็บตัวอย่างคอนกรีตสำหรับทดสอบระยะคาร์บอนเนชั่น (Carbonation Depth) จากบริเวณเสาของสะพานลอย ที่ระดับความสูง 1.50 – 2.50 เมตร (ทั้ง 15 สะพานลอย) โดยเจาะเก็บตัวอย่าง 6 ตัวอย่างต่อ 1 สะพานลอย โดยตัวอย่างคอนกรีตที่นำมาทดสอบระยะคาร์บอนเนชั่นครั้งนี้ได้จากการเจาะด้วยสว่านหัวเจาะแบบ HOLES AW ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5 เซนติเมตร ลึกประมาณ 5-6 เซนติเมตรจากตำแหน่งที่กล่าวมาข้างต้น โดยนำตัวอย่างคอนกรีตดังกล่าวมาทำการผ่าซีกเพื่อทดสอบระยะคาร์บอนเนชั่น ปฏิกริยาคาร์บอนเนชั่นทำให้ความเป็นด่างของคอนกรีตลดลง (โดยทั่วไปค่า pH ของคอนกรีตประมาณ 13) โดยฉีดยาด้วยสารละลายฟีนอล์ฟธาเลอินไปยังคอนกรีตที่ผ่าซีกแล้ว ซึ่งสารละลายฟีนอล์ฟธาเลอินจะเปลี่ยนเป็นสีชมพูเข้มในบริเวณที่ค่า pH ของคอนกรีตมีค่ามากกว่า 9 จากนั้นวัดค่าระยะคาร์บอนเนชั่น ซึ่งเป็นระยะที่คอนกรีตไม่มีการเปลี่ยนแปลงสี ดังแสดงในภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.6 การทดสอบและวัดระยะคาร์บอนเนชั่น

3.6 วิเคราะห์ผลการศึกษา

3.6.1 วิเคราะห์ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายและการเสื่อมสภาพของโครงสร้างสะพานลอย ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่นของสะพานลอย

3.6.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความน่าจะเป็นของการเกิดสนิมของเหล็กเสริม เนื่องจากระยะคาร์บอนเนชั่นกับอายุของโครงสร้าง

3.6.3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรฐานการออกแบบเพื่อพิจารณาความคงทนกับโครงสร้างที่ต้องเผชิญสิ่งแวดล้อมที่มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

บทที่ 4

ผลการทดลองและการวิเคราะห์

4.1 การสำรวจเก็บข้อมูลความเสียหายและการเสื่อมสภาพของโครงสร้างสะพานลอยที่อยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน

4.1.1 รายละเอียดโครงสร้างที่สำรวจความเสียหาย

โดยทั่วไปแล้วโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ไม่ว่าจะเป็น อาคาร สะพาน เขื่อน ถนน หรือ โครงสร้างในลักษณะอื่นๆ ที่ได้ทำการออกแบบไว้โดยกำหนดให้โครงสร้างดังกล่าวสามารถรับแรงกระทำที่สูงสุดได้ค่าหนึ่ง ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าว คือช่วงของอายุนั่นเอง สาเหตุที่โครงสร้างมีอายุการใช้งานที่จำกัด เกิดจากการเสื่อมสภาพและการเสียหายของวัสดุเป็นหลัก ซึ่งสาเหตุของการเสื่อมสภาพหรือการเสียหายของวัสดุดังกล่าวอาจเกิดจากสมบัติทางกลของโครงสร้าง เช่น การล้า การผุกร่อน การรับน้ำหนักที่สูงเกินไป หรือการเสื่อมสภาพทางปฏิกิริยาทางเคมีต่างๆ รวมถึงปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมโดยรอบ เช่น อากาศ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ความชื้น อุณหภูมิ เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมจังหวัดนครปฐมที่มีสะพานลอยตั้งอยู่ พบว่าจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทาง ถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังพบอีกว่าจังหวัดนครปฐมมีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น มีการจราจรที่หนาแน่นต่อเนื่อง จึงทำให้โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สะพานลอยในเขตพื้นที่ดังกล่าว มีโอกาสต่อการเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นจากสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงในบริเวณดังกล่าวได้ ซึ่งโครงสร้างอาจเสี่ยงต่อการเกิดสนิม หากไม่มีการบำรุงรักษาที่เหมาะสม โครงสร้างอาจเกิดการเสื่อมสภาพอย่างรวดเร็ว ทำให้เหล็กเสริมเกิดสนิมจนเกิดการดันคอนกรีตให้เกิดการแตกร้าว และโครงสร้างวิบัติในที่สุดได้

ดังนั้นจากสภาพการใช้งานของโครงสร้างสะพานลอยที่อยู่ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเขตปริมณฑล สภาพความเสียหายต่างๆก็มิให้เหินห่าง การสำรวจความเสียหายของโครงสร้างสะพานลอยเบื้องต้นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากพอสมควร สามารถสรุปความเสียหายเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นของสะพานลอยได้ตามตารางที่ 4.1 เพื่อจะนำไปสู่การตรวจสอบเชิงลึกต่อไป ซึ่งภาพที่ 4.1 แสดงตัวอย่างภาพรวมส่วนประกอบของสะพานลอย

สะพานลอยพื้นที่อำเภอกำแพงแสน

1. สะพานลอย ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 39 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.00 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 29 ธันวาคม 2542
2. สะพานลอย ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 39 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.00 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 29 ธันวาคม 2542
3. สะพานลอย ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 39 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.80 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 29 ธันวาคม 2542

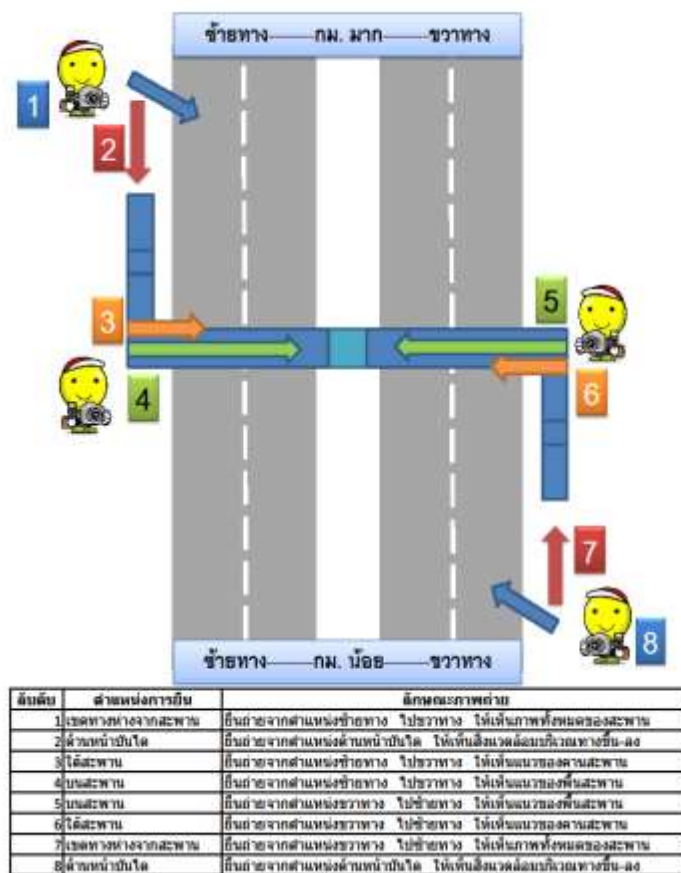
4. สะพานลอย ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 39 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.80 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 29 ธันวาคม 2542
5. สะพานลอย ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 41 เมตร กว้าง 1.60 เมตร สูง 6.00 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 29 ธันวาคม 2542

สะพานลอยพื้นที่อำเภอเมือง

6. สะพาน ก.ม.5+650 (กิโล 5) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 40.25 เมตร กว้าง 1.40 เมตร สูง 5.90 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 29 ธันวาคม 2542
7. สะพานลอย ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 39.50 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.90 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 15 มีนาคม 2543
8. สะพานลอย ก.ม.64+075 (หนองดินแดง) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 42.50 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.50 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2542
9. สะพานลอย ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 42.50 เมตร กว้าง 2.30 เมตร สูง 5.70 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 28 เมษายน 2544
10. สะพานลอย ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 46.10 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 6.00 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 30 พฤษภาคม 2546
11. สะพานลอย ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 42.90 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.90 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 20 พฤษภาคม 2546
12. สะพานลอย ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 43.00 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.50 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 1 มกราคม 2541

สะพานลอยพื้นที่อำเภอนครชัยศรี

13. สะพานลอย ก.ม.47+485 (วัดเสถียร) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 43.00 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.00 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 21 ธันวาคม 2543
14. สะพานลอย ก.ม.45+648 (วัดศิระชะทอง) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 43.00 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.90 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 1 มกราคม 2541
15. สะพานลอย ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ยาว 43.00 เมตร กว้าง 2.40 เมตร สูง 5.70 เมตร สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 30 ตุลาคม 2535

ภาพที่ 4.1 ส่วนประกอบสะพานลอย

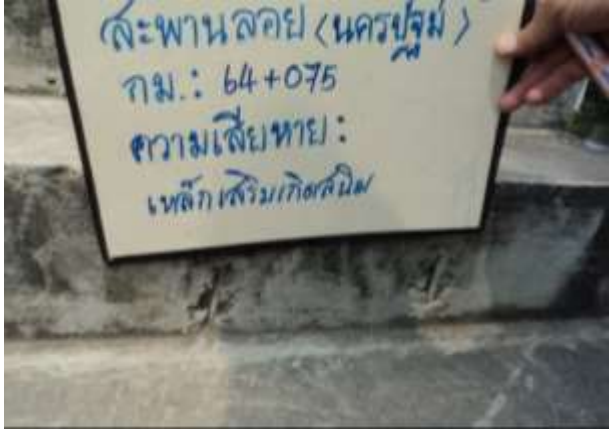
ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
สะพานลอย ก.ม. 24+166 (โลตัสกำแพงแสน)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน (พื้นที่อำเภอกำแพงแสน)
สะพานลอย ก.ม. 19+235 (หนองปลาไหล)	ปัญหา การแตกร้าวคอนกรีตเป็นทางยาวช่วงท้องพื้นบันได สาเหตุ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต เหล็กเสริมเกิดสนิม (พื้นที่อำเภอกำแพงแสน)
สะพานลอย ก.ม. 15+760 (ลาดหญ้าไทร)	ปัญหา การหลุดล่อนของคอนกรีตเหล็กเกิดสนิม ช่วงท้องพื้นบันได สาเหตุ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต เหล็กเสริมเกิดสนิม (พื้นที่อำเภอกำแพงแสน)

ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก (ต่อ)

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
สะพานลอย ก.ม. 15+760 (ลาดหญ้าไทร)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิม สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต (พื้นที่อำเภอกำแพงแสน)
สะพานลอย ก.ม. 66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิม สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต (พื้นที่อำเภอเมือง)
สะพานลอย ก.ม. 66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน (พื้นที่อำเภอเมือง)

ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก (ต่อ)

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
โครงการ กม. 64+075 (หนองดินแดง)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิม สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต (พื้นที่อำเภอเมือง)
โครงการ กม. 64+075 (หนองดินแดง)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน (พื้นที่อำเภอเมือง)
โครงการ กม. 63+230 (ศาลยาวชน)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน (พื้นที่อำเภอเมือง)

ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก (ต่อ)

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
โครงการ กม. 63+230 (ศาลยาวาชน)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคานกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน (พื้นที่อำเภอเมือง)
โครงการ กม. 61+585 (บ้านหนองหิน)	ปัญหา การแตกร้าวคอนกรีตโครงสร้างบันได สาเหตุ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต รอยร้าวเหล็กเสริมเกิดสนิม (พื้นที่อำเภอเมือง)
โครงการ กม. 59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคานกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน (พื้นที่อำเภอเมือง)

ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก (ต่อ)

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
โครงการ ก.ม. 59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน (พื้นที่อำเภอเมือง)
โครงการ ก.ม. 47+485 (วัดเสถียร)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน (พื้นที่อำเภอนครชัยศรี)
โครงการ ก.ม. 45+648 (วัดศิระทอง)	ปัญหา เหล็กเสริมบริเวณคานรับท้องพื้นเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน (พื้นที่อำเภอนครชัยศรี)

ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก (ต่อ)

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
โครงการ ก.ม. 45+648 (วัดศิระชะทอง)	ปัญหา เหล็กเสริมบริเวณคานรับท้องพื้นเกิดสนิมเกิดสนิมทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน (พื้นที่อำเภอนครชัยศรี)
โครงการ ก.ม. 45+648 (วัดศิระชะทอง)	ปัญหา การแตกร้าวคอนกรีตเป็นทางยาวช่วงคานรับพื้นบันได สาเหตุ เกิดการเสื่อมสภาพของคอนกรีต เหล็กเสริมเกิดสนิม (พื้นที่อำเภอนครชัยศรี)
โครงการ ก.ม. 42+960 (วัดท่าตำหนัก)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิมบริเวณคานรับพื้นทางเดินทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน (พื้นที่อำเภอนครชัยศรี)

ตารางที่ 4.1 สาเหตุและลักษณะความเสียหายที่พบในโครงสร้างสะพานลอยคอนกรีตเสริมเหล็ก (ต่อ)

ลักษณะความเสียหาย	สาเหตุ
โครงการ ก.ม. 42+960 (วัดท่าตำหนัก)	ปัญหา เหล็กเสริมเกิดสนิมเกิดสนิม ทำให้ผิวคอนกรีตหลุดล่อน สาเหตุ ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่จุดนั้นไม่เพียงพอ การหล่อคอนกรีตไม่ดีพอ เกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน (พื้นที่อำเภอ นครชัยศรี)

4.2 สรุปสภาพความเสียหายที่พบ

4.2.1 ความเสียหายสะพานลอย อำเภอกำแพงแสน นครปฐม

ความเสียหายที่พบจากการตรวจสอบด้วยตาเปล่าของสะพานลอยที่ตั้งอยู่ในอำเภอกำแพงแสน นครปฐม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สะพานลอย ก.ม. 24+166 (โลตัสกำแพงแสน), ก.ม. 23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา), ก.ม. 19+235 (หนองปลาไหล), ก.ม. 17+835 (ทุ่งเศรษฐี) และก.ม. 15+760 (ลาดหญ้าไทร) พบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการกะเทาะของผิวคอนกรีต เหล็กเสริมเกิดสนิม (เป็นบางจุดของโครงสร้าง) คอนกรีตเกิดการแตกร้าว แต่ประเด็นดังกล่าวยังไม่ค่อยรุนแรงมาก ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานโครงสร้าง หรือเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน เช่น การเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนขึ้น คลอไรด์ เป็นต้น และอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างในระยะยาวได้

4.2.2 ความเสียหายสะพานลอย อำเภอเมือง นครปฐม

ความเสียหายที่พบจากการตรวจสอบด้วยตาเปล่าของสะพานลอยที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง นครปฐม จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ สะพานลอย ก.ม. 5+650 (กิโล 5), ก.ม. 66+780 (ร.ร.พัฒนาบริหารธุรกิจ), ก.ม. 64+075 (หนองดินแดง), ก.ม. 63+320 (ศาลยาวชน), ก.ม. 61+585 (บ้านหนองหิน), ก.ม. 59+785 (วัดลาดปลาเค้า) และ ก.ม. 50+174 (วัดธรรมศาลา) พบว่าทุกสะพานลอยเกิดปัญหาเกี่ยวกับเหล็กเสริมเกิดสนิมและการกะเทาะของคอนกรีตหุ้มเหล็กได้อย่างชัดเจน คอนกรีตเกิดการแตกร้าวเป็นทางยาว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างในพื้นที่ดังกล่าวเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทน เช่น การเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนขึ้น คลอไรด์ เป็นต้น และคาดว่าจะมีรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานโครงสร้างและอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างในระยะยาวได้เช่นกัน

4.2.3 ความเสียหายสะพานลอย อำเภอนครชัยศรี นครปฐม

ความเสียหายที่พบจากการตรวจสอบด้วยตาเปล่าของสะพานลอยที่ตั้งอยู่ในอำเภอ นครชัยศรี นครปฐม จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สะพานลอย ก.ม. 47+485 (วัดเสถียร), ก.ม. 45+648 (วัดศิระทอง) และ ก.ม. 42+960 (วัดท่าตำหนัก) พบว่าสะพานลอยเกิดปัญหาเกี่ยวกับเหล็กเสริมเกิดสนิม (เป็นบางจุดของโครงสร้าง) และการกะเทาะของคอนกรีตหุ้มเหล็กได้อย่างชัดเจน คอนกรีตเกิดการแตกร้าวเช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างในพื้นที่ดังกล่าวเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคองทน เช่น การเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนชั้น คลอไรด์ เป็นต้น และคาดว่าจะมีรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้งานโครงสร้างและอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างในระยะยาวได้

จากระดับความเสียหายของแต่ละสะพานลอยในเขตชุมชน จังหวัดนครปฐมนั้น ปัญหาความรุนแรงต่างๆเกี่ยวกับการเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนชั้นที่เกิดขึ้นกับตัวโครงสร้างสะพานลอยเป็นหลัก พบว่าความเสียหายที่รุนแรงมักจะอยู่กับสะพานลอยที่มีจำนวนความเสียหายประเภทดังกล่าวมาก ด้วยเหตุนี้ความเสียหายจึงมีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับความรุนแรงของความเสียหายแต่ละประเภทในแต่ละโครงสร้างสะพานลอยด้วย

4.3 การประเมินกำลังอัดของคอนกรีตด้วยค้อนกระแทก (Schmidt Hammer)

จากการวัดค่าการสะท้อนเพื่อประเมินกำลังอัดของคอนกรีตด้วยค้อนกระแทก พบว่าค่าการสะท้อนที่วัดได้ของสะพานลอย ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน), ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา), ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล), ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี), ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร), ก.ม.5+650 (กิโล 5), ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ), ก.ม.64+075 (หนองดินแดง), ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน), ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน), ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า), ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา), ก.ม.47+485 (วัดเสถียร), ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง) และ ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก) ดังแสดงในภาพที่ 4.2 ถึง 4.4 ตามลำดับ มีการกระจายตัวที่ใกล้เคียงกับการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution)

ในส่วนของสะพานลอยอำเภอกำแพงแสน นครปฐม คือสะพานลอย ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน), ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา), ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล), ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี), ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร) ค่าการกระจายตัวของการสะท้อนที่มากที่สุดอยู่ในช่วง 41-43 ดังแสดงในภาพที่ 4.2 โดยมีค่ามากกว่าสะพานลอยอำเภอเมือง นครปฐม ซึ่งค่าการกระจายตัวของการสะท้อนที่มากที่สุดอยู่ในช่วง 35-37 ดังแสดงในภาพที่ 4.3 นอกจากนี้สะพานลอยอำเภอ นครชัยศรี นครปฐม ค่าการกระจายตัวของการสะท้อนที่มากที่สุดอยู่ในช่วง 39-41 ดังแสดงในภาพที่ 4.4 ตามลำดับ

จากการกระจายตัวของค่า Rebound Number สามารถคำนวณค่ากำลังอัดเฉลี่ยตามความสัมพันธ์ของสมการ (JSCE) [9, 35] โดยอาศัยข้อมูลความสัมพันธ์จากสมการที่ (4.1)

$$f'_c = -176.4 + (12.446 \times RN) \quad (4.1)$$

โดยที่ f'_c คือค่าประมาณการกำลังอัดของคอนกรีต (กก./ซม.²)

RN คือค่าการสะท้อนของ Schmidt Hammer

ซึ่งได้ค่าดังตารางที่ 4.2 พบว่ากำลังอัดเฉลี่ยทั้ง 15 แห่งอยู่ระหว่าง 213-389 กก./ชม.² ดังแสดงในตารางที่ 4.2 มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ออกแบบมาตรฐานที่กรมทางหลวงกำหนดไว้คือ 210 กก./ชม.² [35]

นอกจากนั้นยังพบว่าค่ากำลังอัดเฉลี่ยของสะพานอำเภอกำแพงแสนมีค่ามากกว่าสะพานลอยอำเภอเมืองและอำเภอนครชัยศรีซึ่งสอดคล้องกับค่าการกระจายตัว Rebound Number ทั้งนี้เนื่องจาก

1) อายุการใช้งานของโครงสร้างสะพานที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลทำให้โครงสร้างคอนกรีตที่ก่อสร้างระยะเวลายาวนานเกิดการเสื่อมสภาพมากกว่าโครงสร้างที่ก่อสร้างภายหลัง

2) สภาพแวดล้อมที่ต่างกันคือในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้มข้นกว่าในเขตปริมณฑลอื่น ซึ่งมีผลทำให้คอนกรีตเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากสภาพแวดล้อมได้เร็วขึ้น

3) คุณภาพของคอนกรีตที่ใช้ในการก่อสร้างของแต่ละโครงการแตกต่างกัน ซึ่งมีผลทำให้กำลังอัดของคอนกรีตเกิดความแตกต่างกัน

แต่อย่างไรก็ตามกำลังอัดที่ได้จากความสัมพันธ์ของ (JSCE) ของโครงสร้างสะพานลอยที่ทำการตรวจสอบทั้งหมด อาจจะเป็นตัวบ่งชี้บอกผลด้านกำลังอัดและคุณภาพของคอนกรีตได้ในระดับหนึ่ง

ตารางที่ 4.2 กำลังอัดเฉลี่ยที่ได้จากความสัมพันธ์ Japan Society of Civil Engineers (JSCE)

โครงการที่เข้าตรวจสอบ	สถานที่ตั้ง (อำเภอ)	Schmidt Hammer		อัตราส่วน น้ำต่อวัสดุ ประสาน (W/B)
		กำลังอัดเฉลี่ย (กก./ชม. ²)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน)	กำแพงแสน	331.98	38.31	0.55
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	กำแพงแสน	388.57	24.52	0.48
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	กำแพงแสน	356.19	28.43	0.53
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	กำแพงแสน	358.95	30.82	0.53
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	กำแพงแสน	325.07	35.86	0.56
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	เมือง	355.61	25.24	0.53
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	เมือง	273.79	16.78	0.62
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	เมือง	218.82	17.81	0.71
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	เมือง	213.11	21.95	0.71
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	เมือง	216.51	23.05	0.71
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	เมือง	235.18	13.31	0.69
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	เมือง	295.17	37.39	0.59
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	นครชัยศรี	322.42	46.53	0.56
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	นครชัยศรี	342.53	37.91	0.54
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	นครชัยศรี	314.87	18.60	0.58

แต่อย่างไรก็ตามกำลังอัดที่ได้จากความสัมพันธ์ของ JSCE ของโครงสร้างสะพานลอยที่ทำการตรวจสอบทั้งหมด มีการใช้ค่าการกระจายตัวของ Rebound Number ที่ทดสอบ ซึ่งบางครั้งก็อาจจะทำให้การบ่งบอกผลด้านกำลังอัดและคุณภาพคอนกรีตไม่ชัดเจนยิ่งนัก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกำลังอัดมีค่าในระดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

- 1) ความผิดพลาดของเครื่องมือวัดกำลังอัด
- 2) ความผิดพลาดเนื่องจากการอ่านค่ากำลังอัด

ซึ่งจากสองสาเหตุดังกล่าวนี้อาจทำให้ความผิดพลาดของข้อมูลกำลังอัดดังกล่าวเกิดการสะสม จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลขึ้น

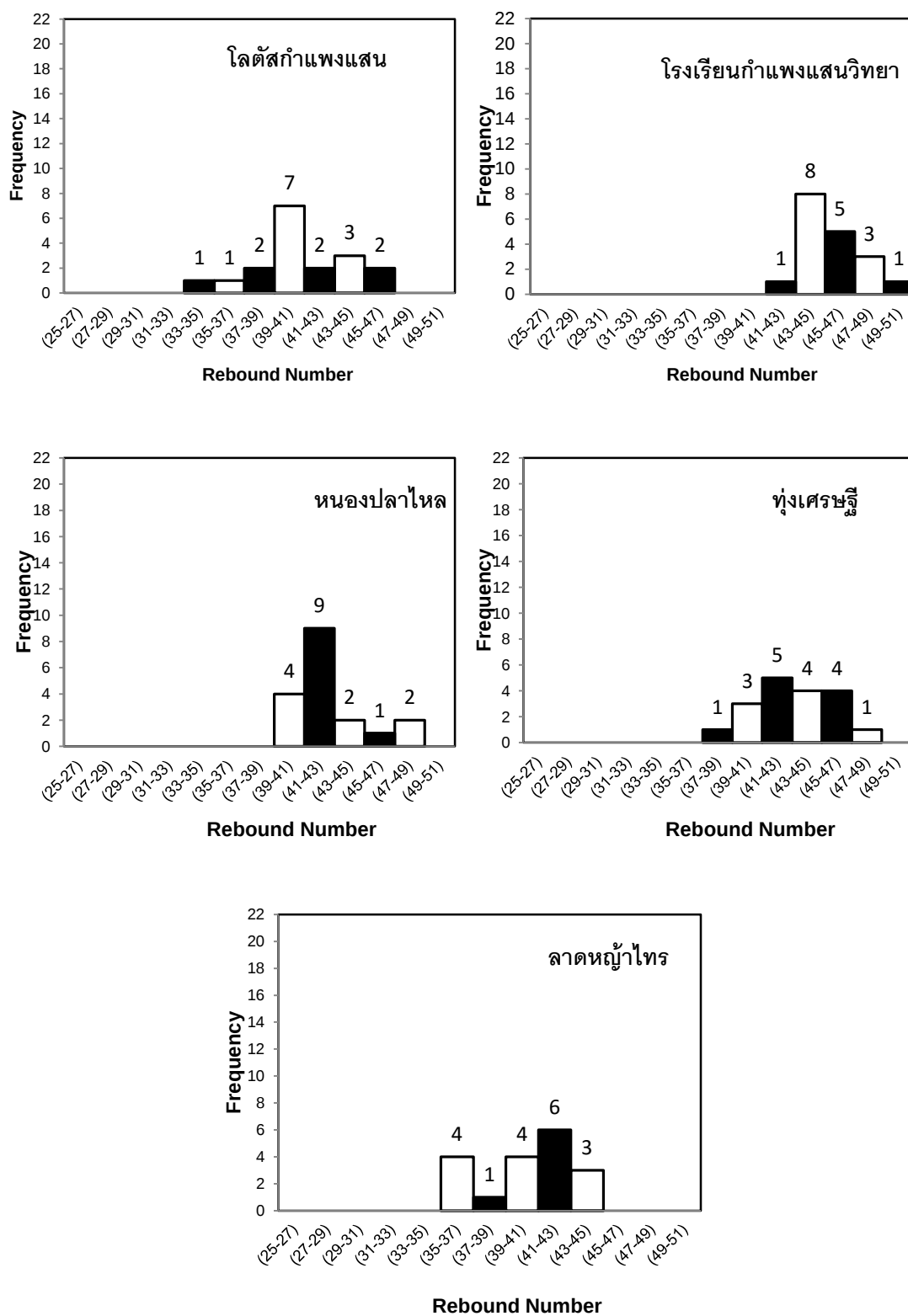
นอกจากนี้ยังพบอีกว่าคอนกรีตที่เกิดคาร์บอนขึ้นจะมีความพรุนน้อยลง เนื่องจากแคลเซียมคาร์บอเนตซึ่งเป็นผลผลิตจากปฏิกิริยาคาร์บอนขึ้นจะช่วยอุดช่องว่างส่วนหนึ่งในคอนกรีต ทำให้แนวโน้มของค่ากำลังอัดจาก Schmidt Hammer มีค่าเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนคอนกรีตมีการพัฒนากำลังสูงขึ้นตามอายุการใช้งาน (คอนกรีตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เกิดการเสื่อมสภาพ) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการทดสอบในอดีตของ Jin-Keun Kim [18] ในขณะเดียวกันจากตารางที่ 4.2 พบว่าค่ากำลังอัดจาก Schmidt Hammer ของสะพานลอยในอำเภอเมืองนครปฐม มีค่าต่ำกว่าในเขตอำเภอกำแพงแสนและนครชัยศรี ทั้งนี้อาจเกิดจากคุณสมบัติของคอนกรีตที่แตกต่างกัน เช่น อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน เป็นต้น รวมถึงค่าความผิดพลาดที่เกิดเนื่องจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกำลังอัดที่กล่าวมาข้างต้น

แต่อย่างไรก็ตามในอนาคตข้างหน้าระยะคาร์บอนขึ้นจะเพิ่มขึ้นตามอายุการใช้งานจนถึงเหล็กเสริมภายในคอนกรีต มีผลทำให้เหล็กเสริมเกิดสนิมจนทำให้คอนกรีตเกิดการแตกร้าวได้ ซึ่งอาจจะมีผลทำให้กำลังอัดลดน้อยลงแตกต่างกันไป

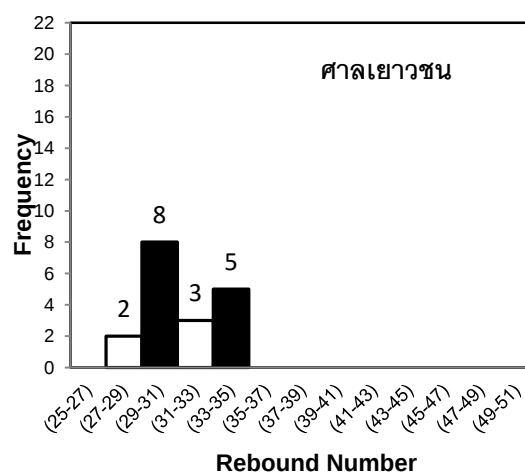
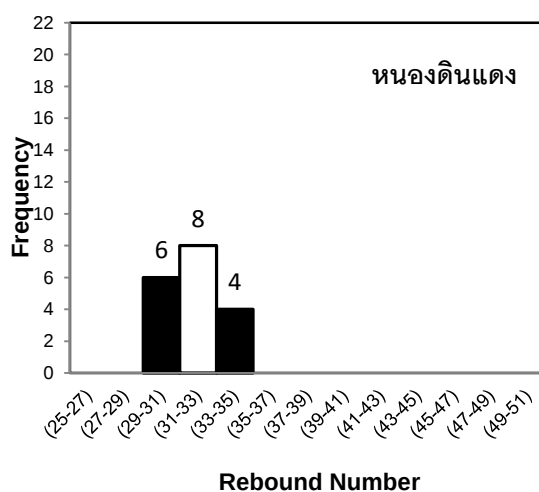
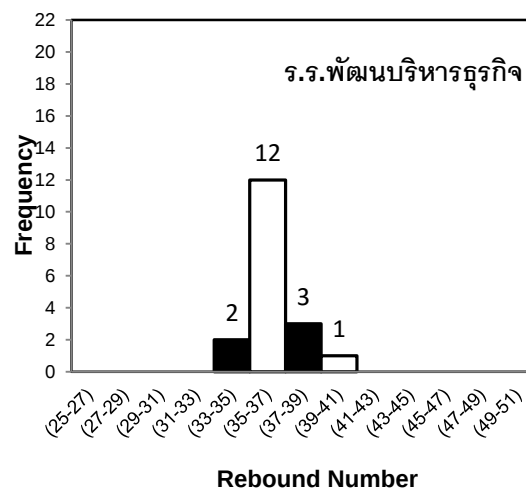
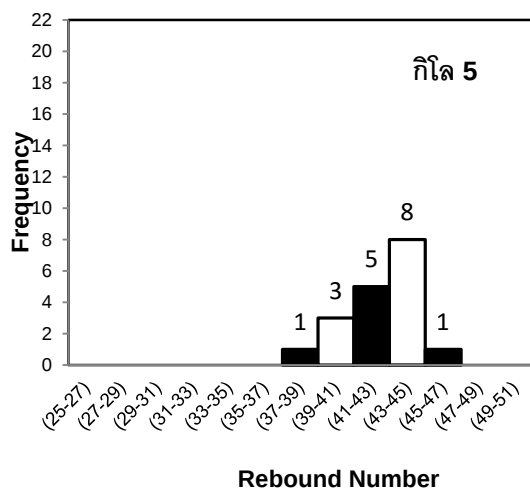
จากที่กล่าวมาข้างต้นค่าการสะท้อนจากค้อนกระแทกสามารถนำมาใช้ในการประมาณค่ากำลังอัดของคอนกรีต (กก./ซม.²) โดยอ้างอิงการประมาณค่าตามความสัมพันธ์ของ Japan Society of Civil Engineers (JSCE)

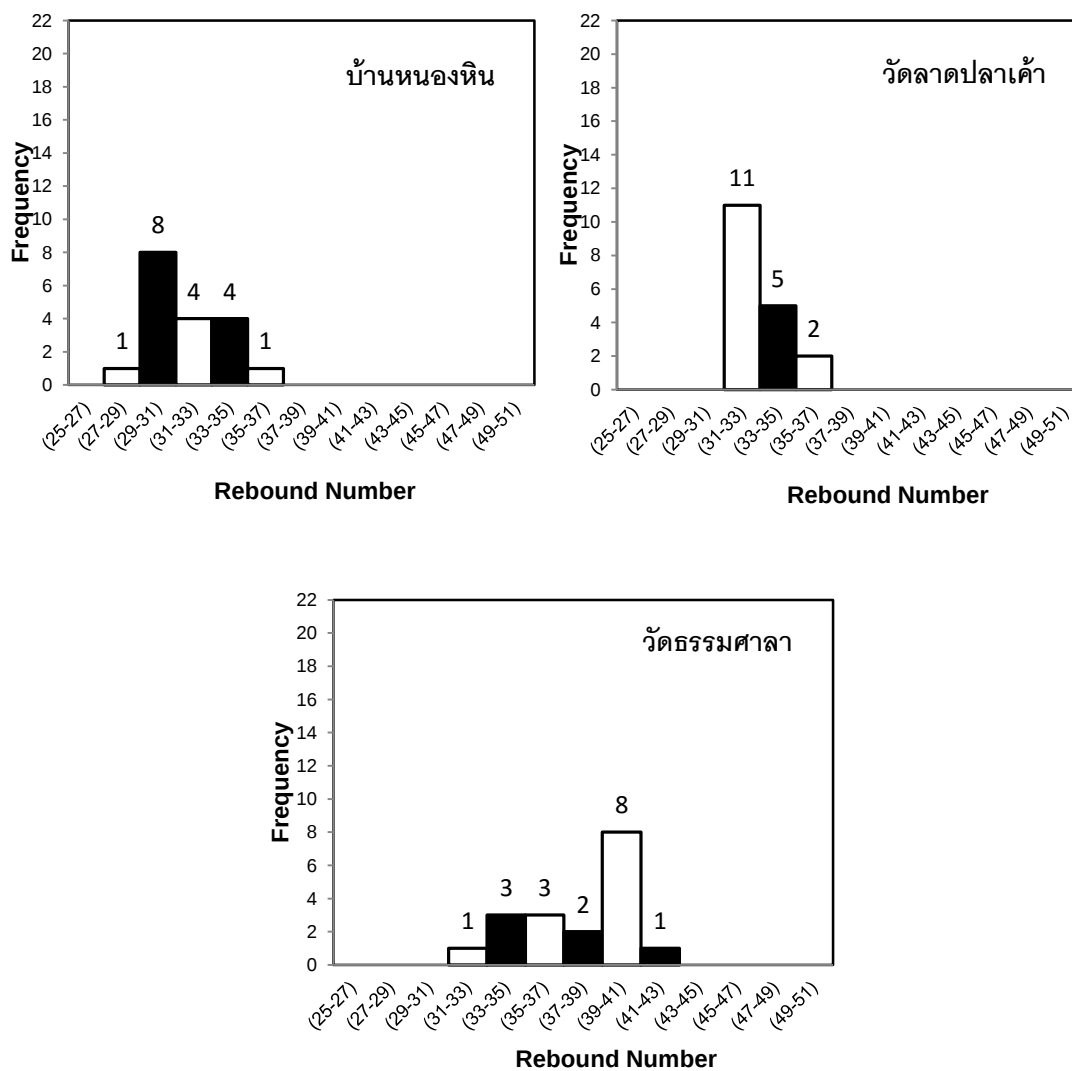
นอกจากนี้ยังสามารถนำค่าที่ได้จากกำลังอัด (JSCE) ไปหาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานได้ โดยอาศัยกราฟในภาคผนวก (รูปที่ ก) คือ กราฟที่แสดงความสัมพันธ์ของเปอร์เซ็นต์แคลเซียมออกไซด์และกำลังอัดที่อายุ 28 วัน ซึ่งแกน x ของกราฟแสดงค่าเปอร์เซ็นต์แคลเซียมออกไซด์ในปริมาณต่างๆกัน แกน y ด้านซ้ายของกราฟแสดงค่ากำลังอัดที่ต่างๆกัน และแกน y ด้านขวาของกราฟแสดงอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน

สำหรับโครงการก่อสร้างสะพานลอยที่อยู่ในการควบคุมของกรมทางหลวง มีการใช้ปูนซีเมนต์ Portland ประเภทที่ 1 [36] ในการก่อสร้าง จึงทำให้เราสามารถทราบปริมาณของแคลเซียมออกไซด์ได้ซึ่งมีค่าเท่ากับ 63-68 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งในการหาอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานครั้งนี้ใช้ปริมาณของแคลเซียมออกไซด์เท่ากับ 65 เปอร์เซ็นต์ ส่วนกำลังอัดก็หาได้จากความสัมพันธ์ของ (JSCE) จากนั้นก็เทียบเคียงหาจุดตัดของค่าปริมาณแคลเซียมออกไซด์ที่ 65 เปอร์เซ็นต์และค่ากำลังอัดที่อายุ 28 วัน ก็จะสามารถทราบค่าอัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานได้ดังตารางที่ 4.2

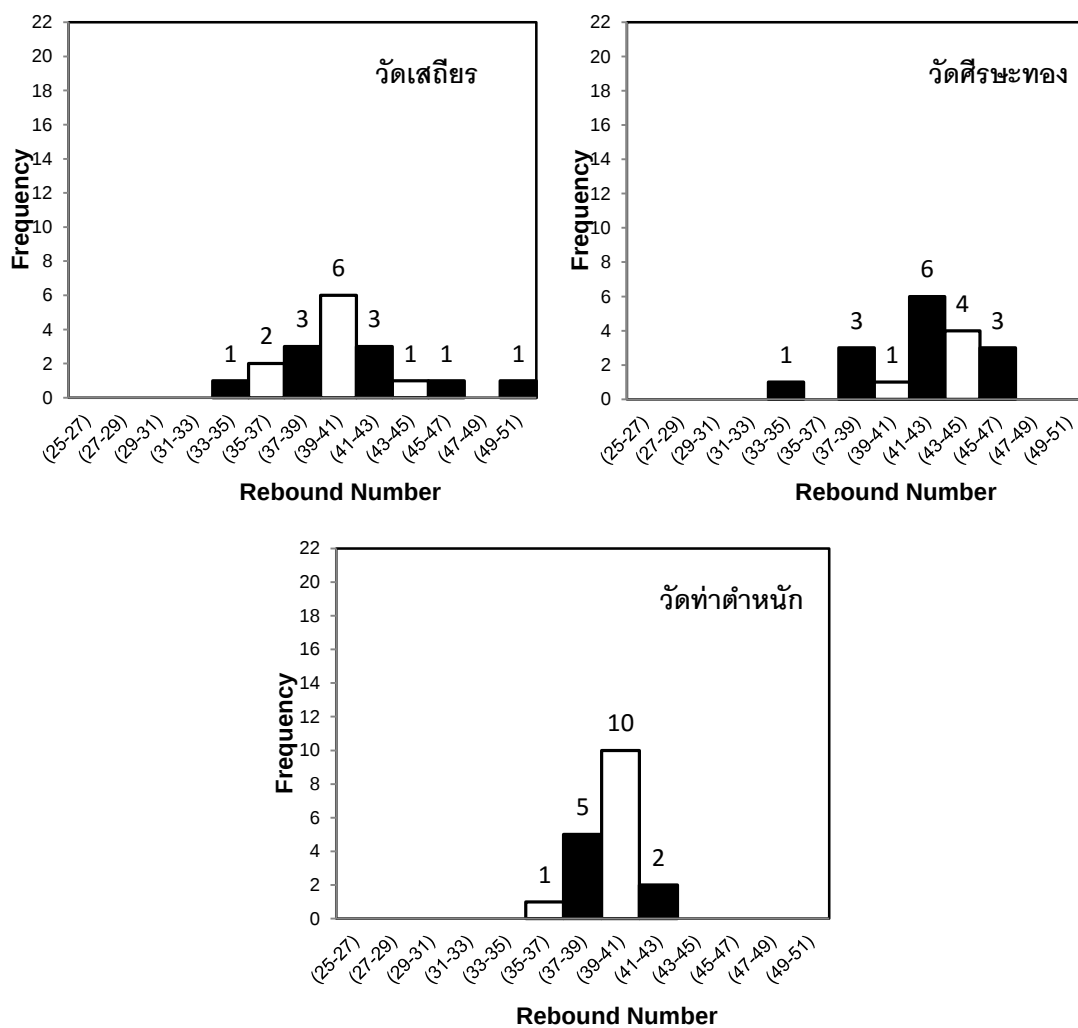

ภาพที่ 4.2 ค่าการกระจายตัวของการสะท้อนที่วัดได้จากสะพานลอยในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน

ภาพที่ 4.3 ค่าการกระจายตัวของการสะท้อนที่วัดได้จากสะพานลอยในพื้นที่อำเภอเมือง

ภาพที่ 4.4 ค่าการกระจายตัวของการสะท้อนที่วัดได้จากสะพานลอยในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี

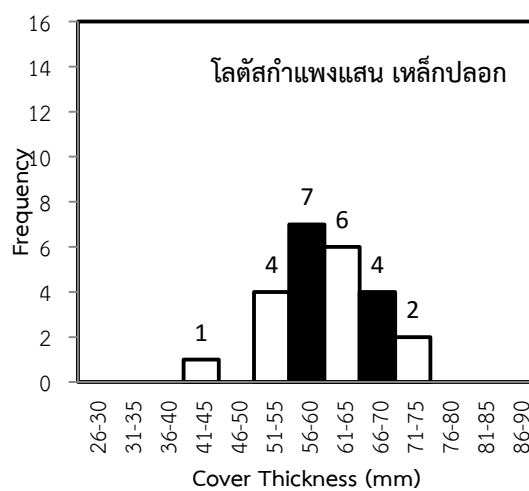
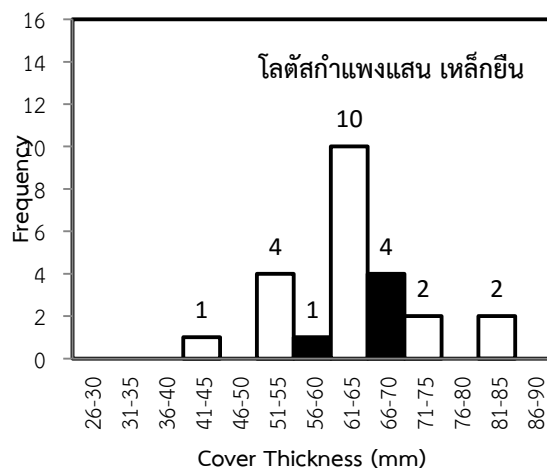
4.4 การวัดระยะคอนกรีตหุ้มเหล็ก

ในส่วนของผลการวัดระยะคอนกรีตหุ้มเหล็ก ดังตารางที่ 4.3 พบว่าระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเฉลี่ยที่ได้มีค่ามากกว่า 43 มิลลิเมตรทุกโครงการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กที่กำหนดไว้ในมาตรฐานงานออกแบบคอนกรีตเสริมเหล็กของกรมทางหลวง คือ ต้องมีระยะหุ้มเหล็กที่ 30 มม. [36] แสดงให้เห็นว่าระบบการควบคุมการก่อสร้างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งจะสามารถช่วยชะลอคาร์บอนชั้นที่จะเข้าไปถึงตำแหน่งเหล็กเสริม จนทำให้ความเป็นด่างของคอนกรีตรอบเหล็กเสริมลดต่ำลงใกล้เคียงหรือต่ำกว่าระดับวิกฤติ

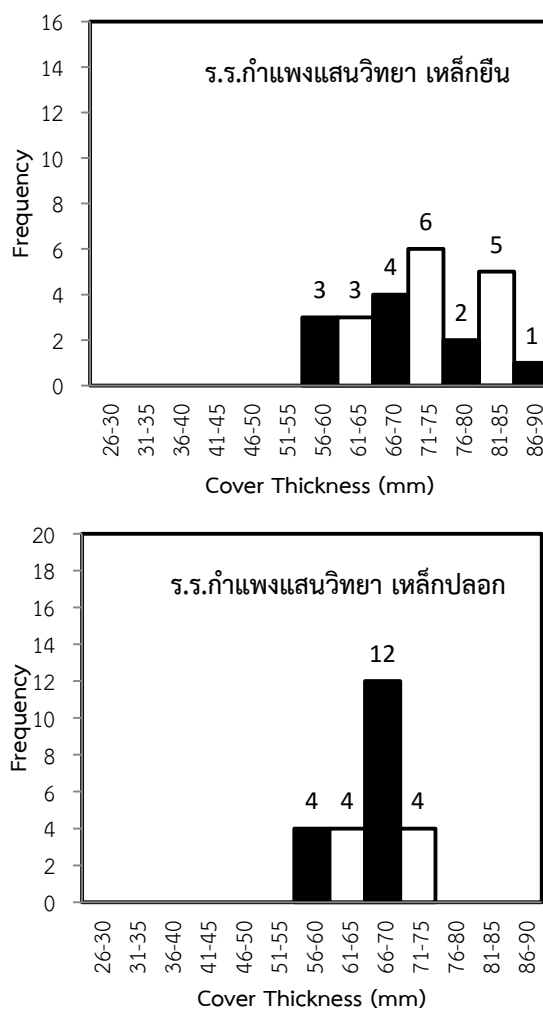
ตารางที่ 4.3 ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเฉลี่ย

โครงการ	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเฉลี่ย (มม.)			
	เหล็กยื่น	ส่วน เปี่ยงเบน มาตรฐาน	เหล็ก ปลูก	ส่วน เปี่ยงเบน มาตรฐาน
ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน)	63.67	9.17	60.38	6.87
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	71.54	9.06	66.71	4.66
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	64.71	7.23	61.38	7.35
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	53.79	4.15	45.75	3.19
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	73.33	8.80	68.08	11.58
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	48.13	4.74	43.58	3.22
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	54.00	10.66	49.42	9.25
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	58.33	11.81	55.58	11.37
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	61.58	9.67	54.50	3.99
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	51.46	6.09	47.21	6.37
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	51.96	4.55	44.46	6.75
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	75.13	4.44	69.38	7.87
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	63.08	3.61	53.00	7.34
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	48.63	4.78	45.50	6.06
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	60.96	5.34	50.75	4.45

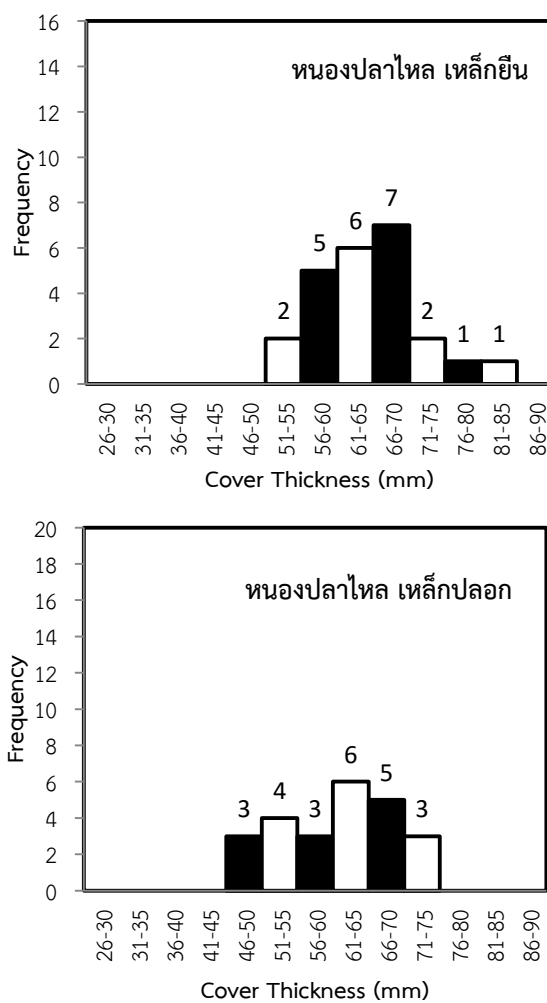
สำหรับในภาพที่ 4.5 ถึง 4.19 แสดงค่าการกระจายตัวคอนกรีตหุ้มเหล็กยื่นและเหล็กปลูกของสะพานลอย ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน), ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา), ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล), ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี), ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร), ก.ม.5+650 (กิโล 5), ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ), ก.ม.64+075 (หนองดินแดง), ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน), ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน), ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า), ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา), ก.ม.47+485 (วัดเสถียร), ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง) และ ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก) ตามลำดับ ซึ่งมีการกระจายตัวที่ใกล้เคียงกับการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) เช่นกัน

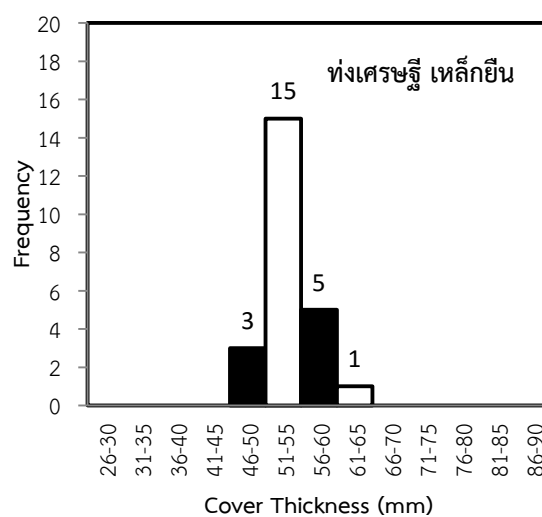
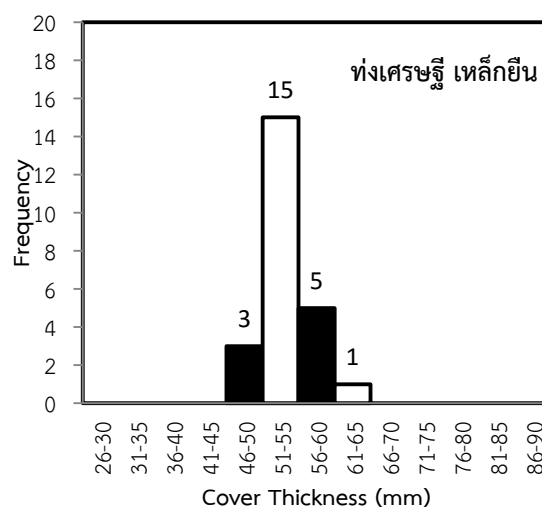
ภาพที่ 4.5 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน)

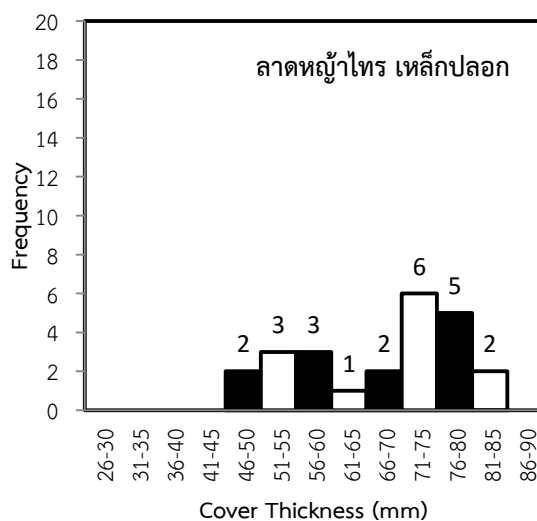
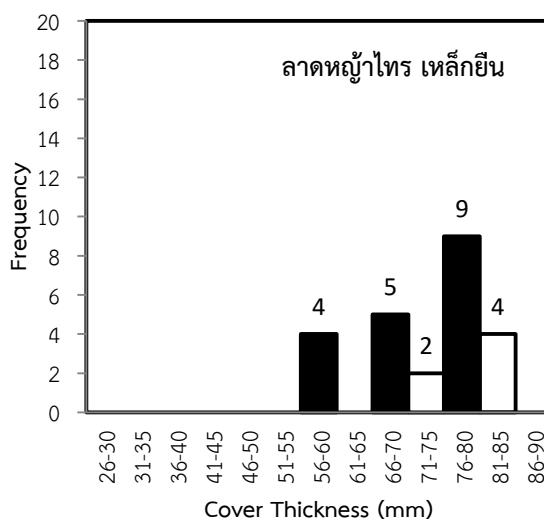
ภาพที่ 4.6 ค่าการกระจายตัวของคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)

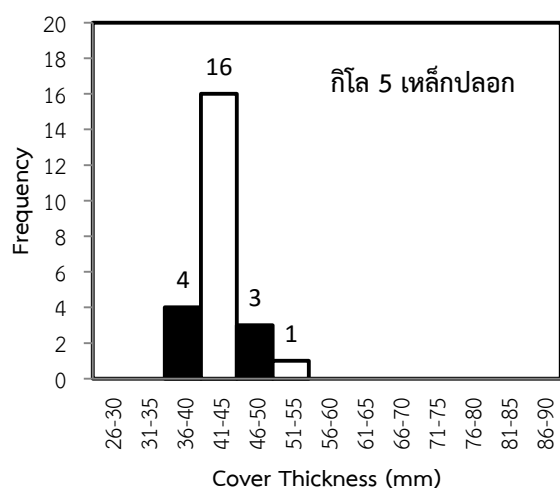
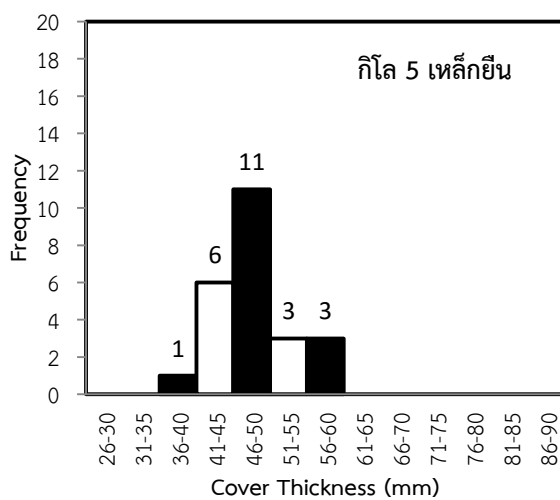
ภาพที่ 4.7 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)

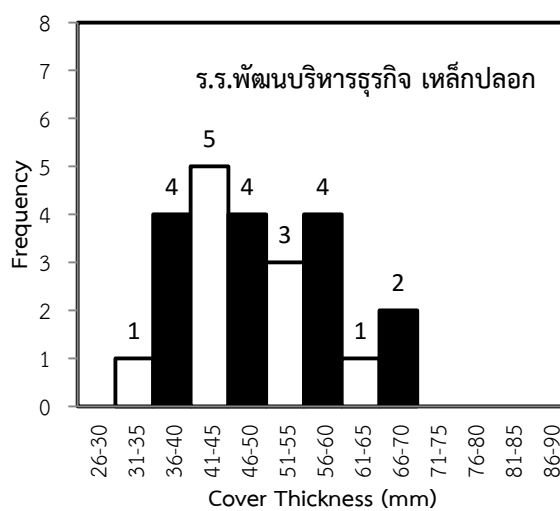
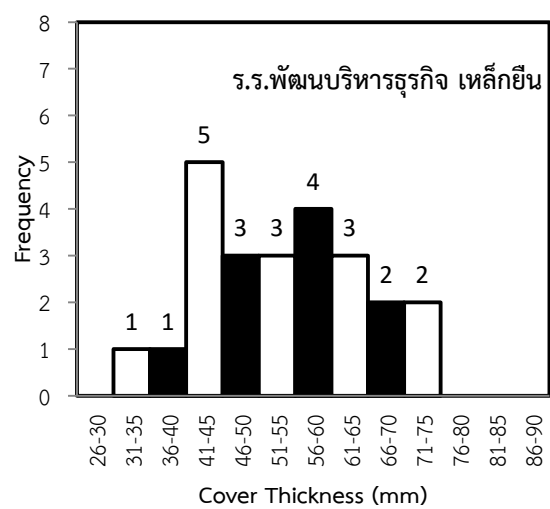
ภาพที่ 4.8 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)

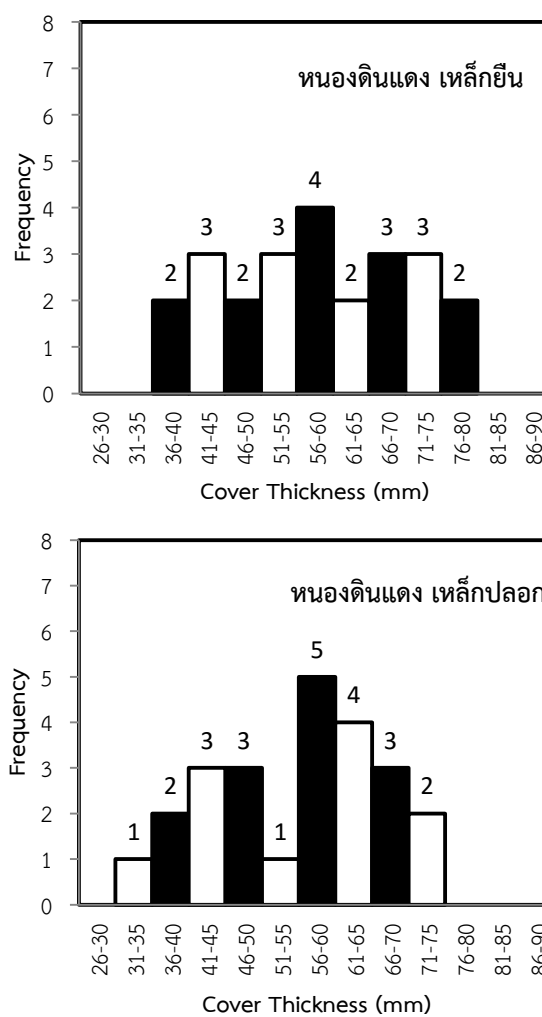
ภาพที่ 4.9 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)

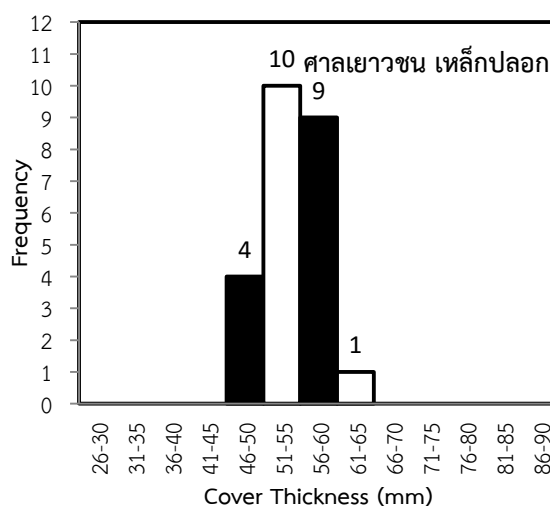
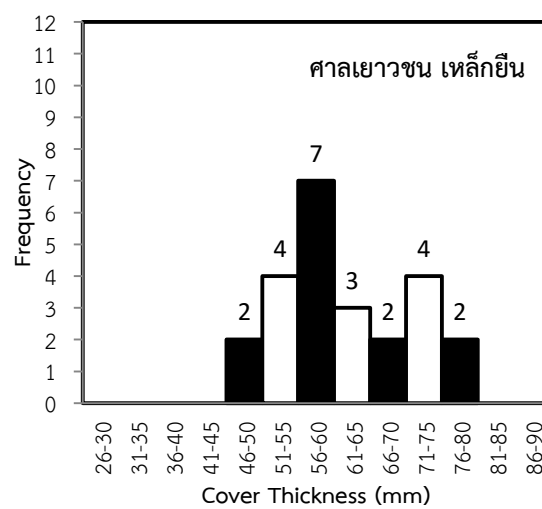
ภาพที่ 4.10 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.5+650 (กิโล 5)

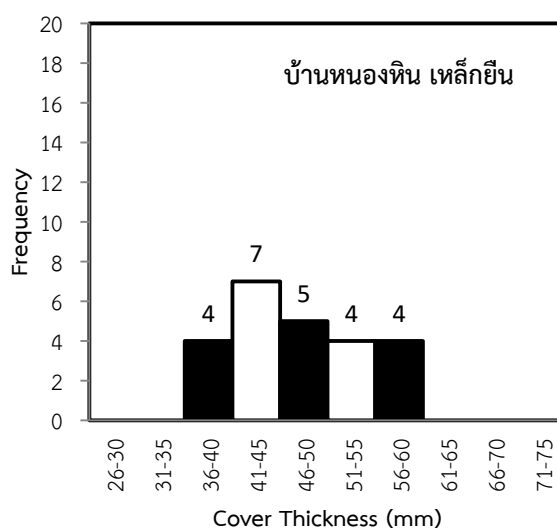
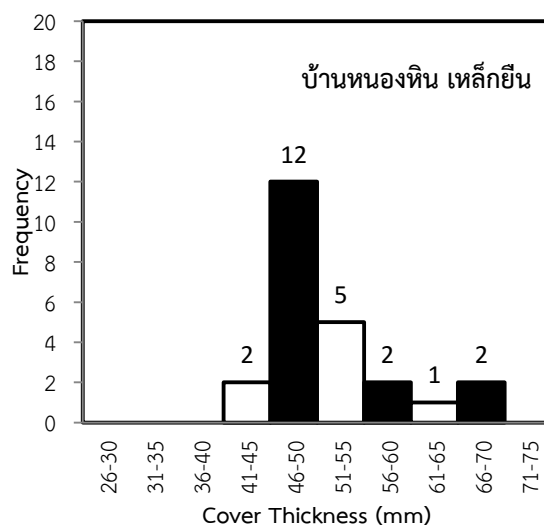
ภาพที่ 4.11 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)

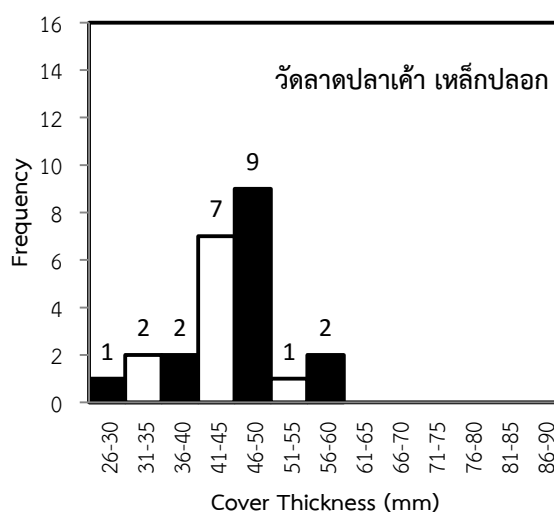
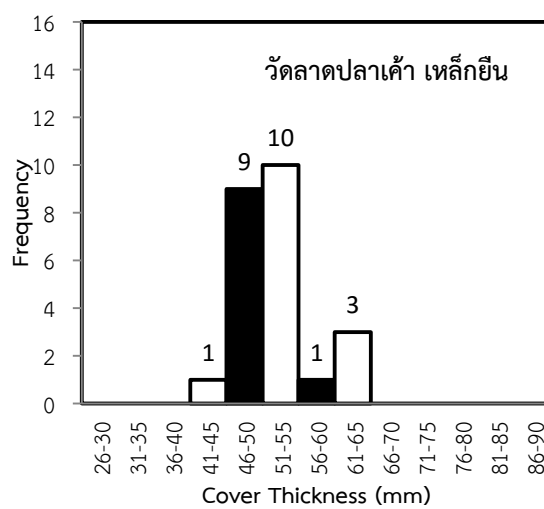
ภาพที่ 4.12 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)

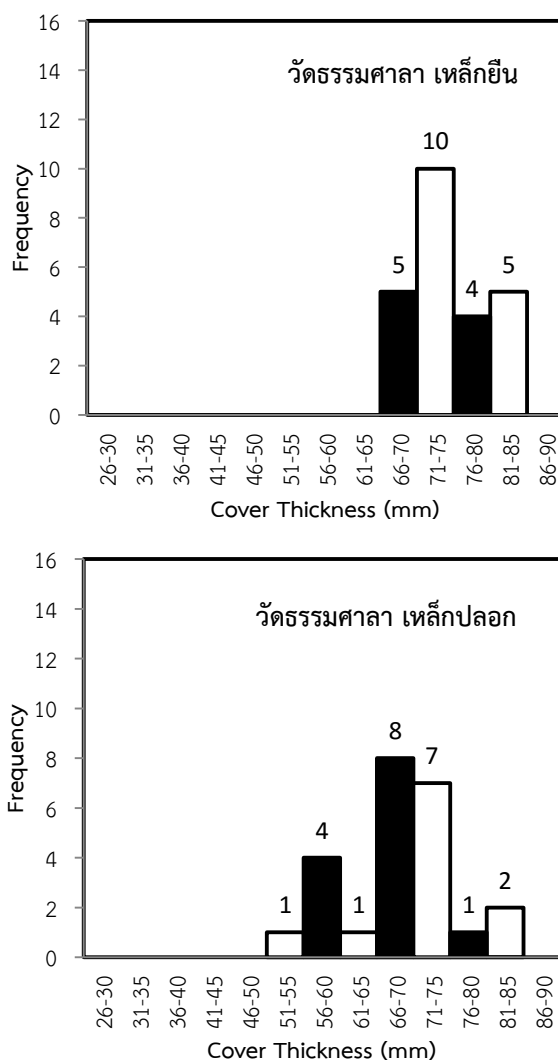
ภาพที่ 4.13 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.63+230 (ฮาลยวชน)

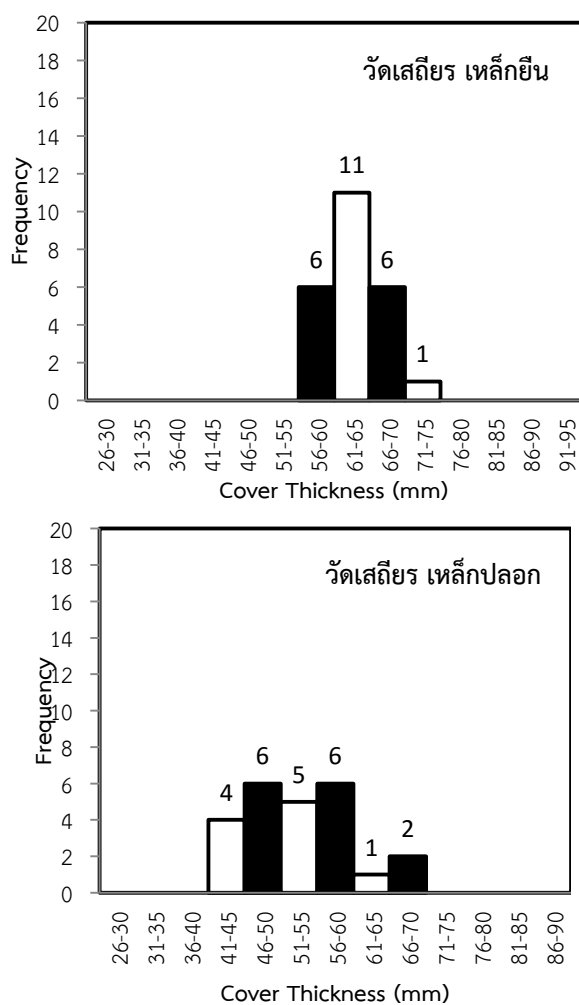
ภาพที่ 4.14 ค่าการกระจายตัวของระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)

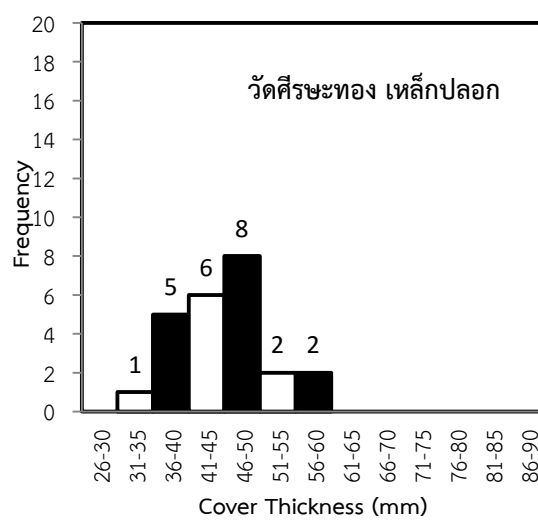
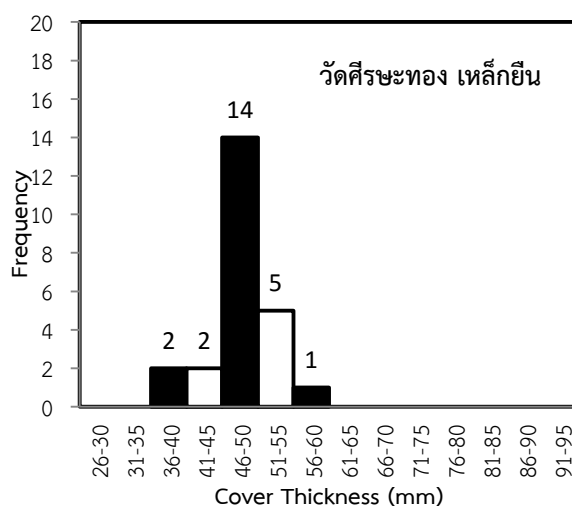
ภาพที่ 4.15 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)

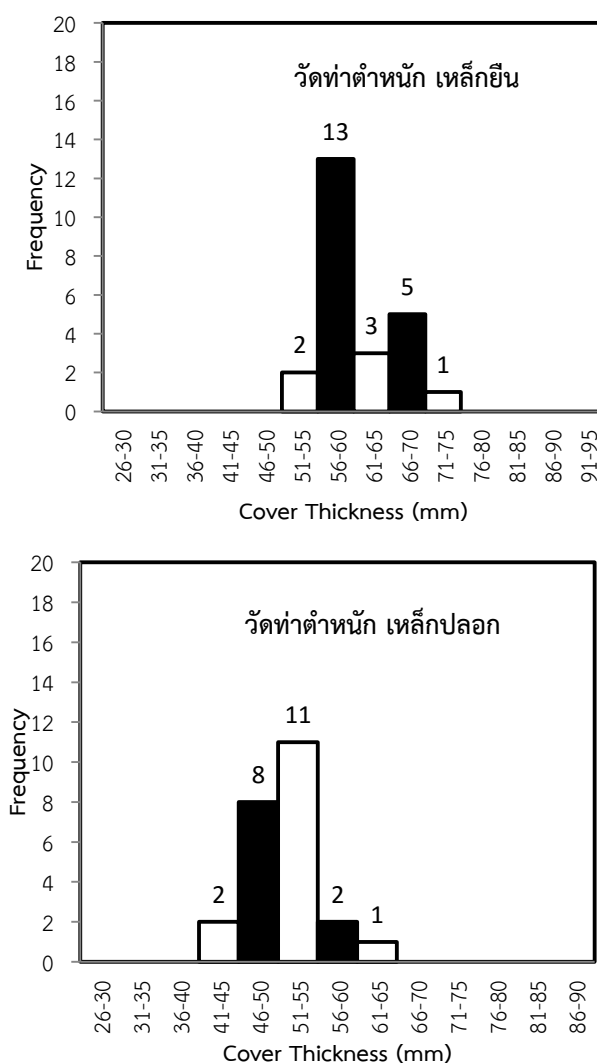
ภาพที่ 4.16 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)

ภาพที่ 4.17 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)

ภาพที่ 4.18 ค่าการกระจายตัวระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.45+648 (วัดศีรษะทอง)

ภาพที่ 4.19 ค่าการกระจายตัวของคอนกรีตหุ้มเหล็กโครงการ ก.ม.42+960 (วัดทำดำหนัก)

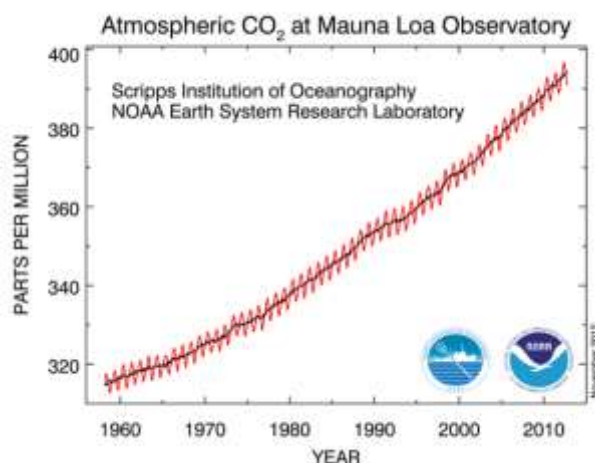
4.5 ปริมาณความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของปริมาณความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ ดังแสดงในตารางที่ 4.4 เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การพัฒนาระยะคาร์บอนขึ้นเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว แต่ในโดยภาพรวมแล้วความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในทุกๆ สะพานลอยมีความเข้มข้นที่สูงในระดับหนึ่ง เพราะโครงการที่เลือกในการศึกษาครั้งนี้มีภาวะความเสี่ยงต่อการเกิดระยะคาร์บอนขึ้นที่ชัดเจนอยู่แล้ว

ในส่วนของความชื้นสัมพัทธ์พบว่ามีความแปรผันของความชื้นสัมพัทธ์มีค่าแตกต่างกัน โดยความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศที่มีค่าอยู่ระหว่างกึ่งชื้นกึ่งแห้ง (Semi-Dry) คือ ความชื้นสัมพัทธ์อยู่ระหว่างร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 60 จะเป็นปัจจัยที่ทำให้คอนกรีตเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทนเกี่ยวกับคาร์บอนขึ้นได้เร็วขึ้น

เมื่อพิจารณาสะพานลอยหนองดินแดง (ก.ม.64+075), ศาลยาวชน (ก.ม.63+230), โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา (ก.ม.23+325) และหนองปลาไหล (ก.ม.19+235) ซึ่งเป็นสะพานลอยที่มีคุณสมบัติ

ของคอนกรีตและอายุโครงสร้างที่ใกล้เคียงกัน พบว่าสะพานลอยหนองดินแดง และศาลเยาวชน มีอัตราการพัฒนาระยะคาร์บอนขึ้นมากกว่าสะพานลอยโรงเรียนกำแพงแสนวิทยาและหนองปลาไหล ทั้งนี้เนื่องจากความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่มีอยู่ในอากาศมีปริมาณที่สูงจึงเป็นภาวะปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาระยะคาร์บอนขึ้นสูงกว่าสะพานลอยโรงเรียนกำแพงแสนวิทยาและหนองปลาไหล

ภาพที่ 4.20 กราฟแสดงปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี [37]

แต่อย่างไรก็ตามปริมาณความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีดังแสดงในภาพที่ 4.20 แต่ในตารางที่ 4.4 แสดงปริมาณความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อมของข้อมูลในช่วงเวลาหนึ่งที่ทำการศึกษาเท่านั้น (พ.ศ.2558) ซึ่งในอนาคตข้อมูลความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ สมควรที่จะศึกษาในอนาคตต่อไป

ตารางที่ 4.4 ปริมาณความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และความชื้นสัมพัทธ์ (RH) ของ
สิ่งแวดล้อม

โครงการที่เข้าตรวจสอบ	อายุ (เดือน)	ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์		ความชื้นสัมพัทธ์	
		ความ เข้มข้น เฉลี่ย (ppm)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (ppm)	ร้อยละเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (มม.)
ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน)	183	670.19	12.01	37.05	12.79
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	183	657.18	10.95	47.97	1.68
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	183	661.72	10.38	44.20	8.90
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	183	668.56	11.55	43.92	7.89
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	183	658.11	9.32	48.68	3.25
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	183	669.36	10.11	53.84	1.11
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	180	663.70	9.93	41.03	14.35
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	194	675.83	11.25	33.80	9.41
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	167	690.85	7.21	34.95	8.69
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	269	696.15	6.21	40.14	12.62
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	142	692.75	7.67	40.60	12.56
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	207	697.16	4.85	51.77	7.19
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	171	695.17	6.40	46.45	10.71
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	207	675.77	11.32	43.84	12.14
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	269	673.51	7.12	45.58	11.10

4.6 ระยะเวลาบ่อนชั้น

จากตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.21 แสดงผลระยะบ่อนชั้นเฉลี่ยของโครงการที่ตรวจสอบพบว่าระยะบ่อนชั้นเฉลี่ยมีค่าอยู่ระหว่าง 14-60 มม.

จากอายุของโครงสร้างและระยะบ่อนชั้น สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์บ่อนชั้นได้จากสมการที่ (4.2)

$$d = k\sqrt{t} \quad (4.2)$$

โดยที่ d คือค่าระยะบ่อนชั้น (มม.)

t คืออายุของโครงสร้าง(เดือน)

k คือค่าสัมประสิทธิ์บ่อนชั้น (มม/ เดือน^{1/2})

ตารางที่ 4.5 แสดงผลระยะบ่อนชั้นเฉลี่ยของโครงสร้างสะพานลอยทั้ง 15 สะพานลอย ส่วนภาพที่ 4.21 ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะบ่อนชั้นและรากที่สองของอายุของโครงสร้างของสะพานดังกล่าว จากการทดสอบพบว่าระยะบ่อนชั้นเฉลี่ยของโครงสร้างสะพานลอยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ มีค่าอยู่ระหว่าง 14-60 มม. โดยสะพานลอยที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีแนวโน้มของระยะบ่อนชั้นที่มากกว่าสะพานลอยที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลอื่น ทั้งนี้เนื่องจาก

1) สภาพอายุการใช้งานที่ต่างกัน คือโครงสร้างสะพานลอยในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีแนวโน้มการก่อสร้างก่อนโครงสร้างสะพานลอยในเขตปริมณฑลอื่น

2) สภาพแวดล้อมที่ต่างกันคือในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีสถานที่ตั้งติดกับศูนย์การค้า เป็นแหล่งชุมชน ปริมาณการจราจรมาก ทำให้ปริมาณความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่าในเขตปริมณฑลอื่น

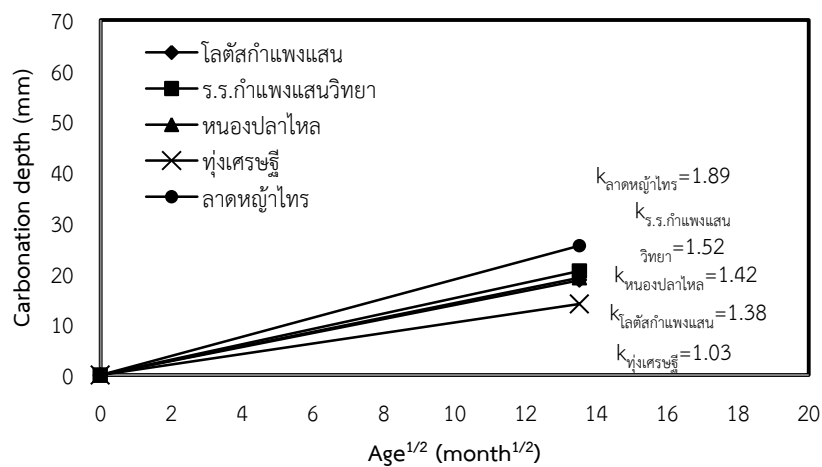
3) คุณภาพของคอนกรีตที่ใช้ในการก่อสร้างของแต่ละพื้นที่อาจจะมีส่วนที่ต่างกัน

จากผลการทดสอบโครงสร้างสามารถหาค่าสัมประสิทธิ์บ่อนชั้น (k) ได้ค่าดังตารางที่ 4.5 และได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะบ่อนชั้นและอายุของสะพานลอยดังภาพที่ 4.21ก, ข, ค ซึ่งพบว่าโครงสร้างสะพานลอยที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม เช่น สะพานลอยหนองดินแดงมีค่าสัมประสิทธิ์บ่อนชั้นสูงกว่าสะพานลอยที่อยู่ในเขตปริมณฑลอื่น เช่น สะพานลอยโลตัสกำแพงแสน เป็นต้น

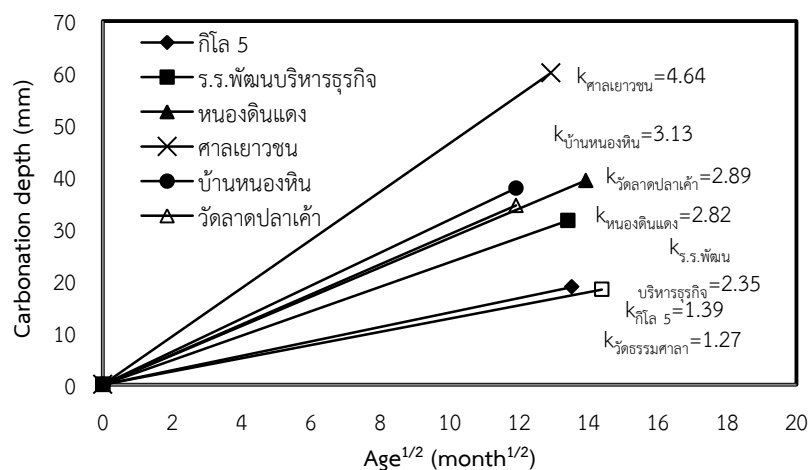
ภาพที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์บ่อนชั้นกับกำลังอัดของโครงสร้างสะพานลอย พบว่าคอนกรีตที่มีกำลังอัดสูง จะมีค่าสัมประสิทธิ์บ่อนชั้นต่ำกว่าคอนกรีตที่มีกำลังอัดน้อยกว่า

ตารางที่ 4.5 ผลระยะคาร์บอนชั้นเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์คาร์บอนชั้น

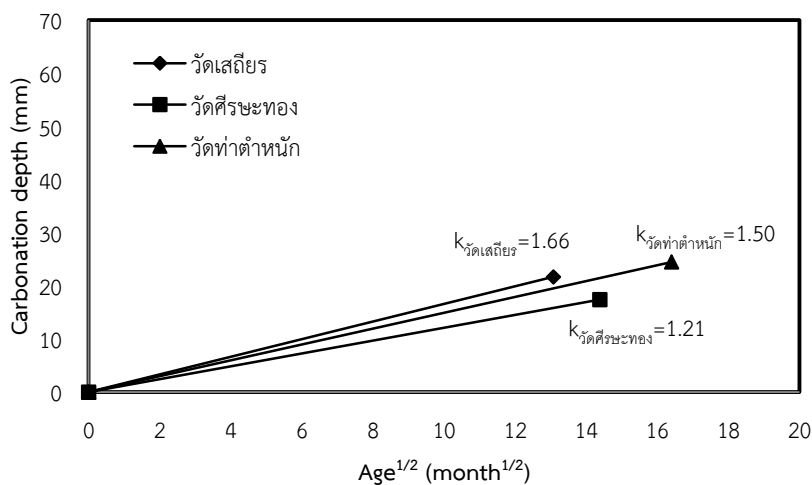
โครงสร้างสะพานลอยที่เข้าตรวจสอบ	สถานที่ตั้ง (อำเภอ)	ระยะคาร์บอนชั้น		สัมประสิทธิ์คาร์บอนชั้น (K)	
		ระยะ เฉลี่ย (มม.)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (มม.)	K เฉลี่ย (มม./เดือน ^{1/2})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (มม./เดือน ^{1/2})
ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน)	กำแพงแสน	18.70	1.47	1.38	0.11
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	กำแพงแสน	20.50	3.50	1.52	0.26
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	กำแพงแสน	19.20	1.45	1.42	0.11
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	กำแพงแสน	14.00	2.99	1.03	0.22
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	กำแพงแสน	25.50	6.49	1.89	0.48
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	เมือง	18.80	3.00	1.39	0.22
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	เมือง	31.60	2.00	2.35	0.15
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	เมือง	39.30	4.31	2.82	0.31
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	เมือง	60.00	0.48	4.64	0.04
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	เมือง	37.80	1.04	3.17	0.09
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	เมือง	34.50	4.82	2.89	0.40
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	เมือง	18.30	1.14	1.27	0.08
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	นครชัยศรี	21.70	4.38	1.66	0.33
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	นครชัยศรี	17.40	1.07	1.21	0.07
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	นครชัยศรี	24.50	4.60	1.50	0.28

(ก) โครงสร้างสะพานลอยอำเภอกำแพงแสน

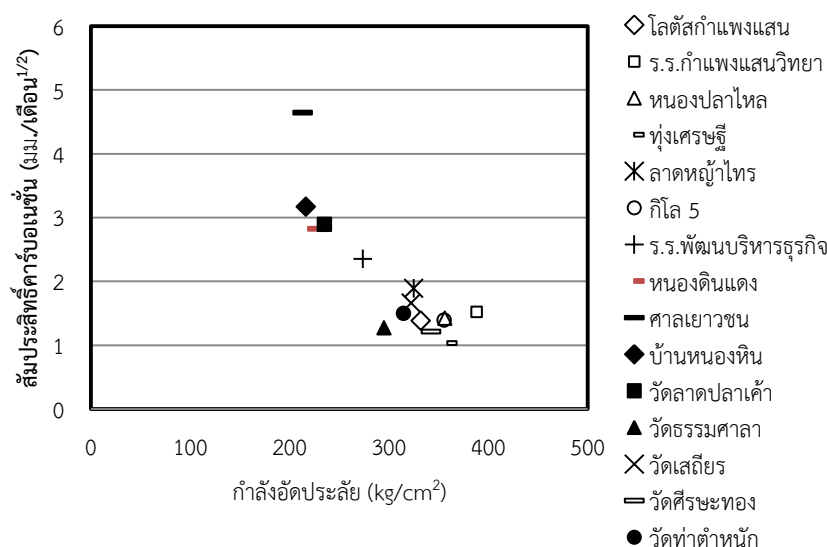

(ข) โครงสร้างสะพานลอยอำเภอเมือง

(ค) โครงสร้างสะพานลอยอำเภอนครชัยศรี

ภาพที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะคาร์บอนเนชั่นและอายุของโครงสร้างสะพานลอย
จังหวัดนครปฐม

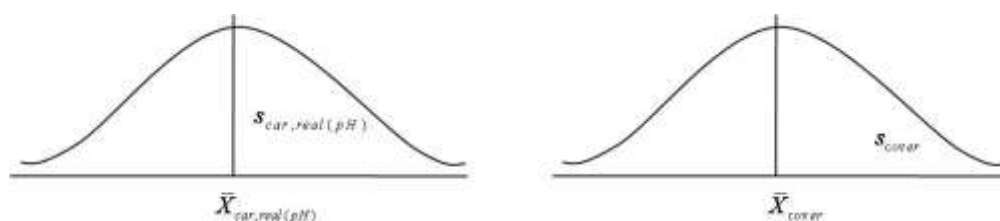
ภาพที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์คาร์บอนเข้มข้นกับกำลังอัดของโครงสร้างสะพานลอย

4.7 การประเมินความเสี่ยงการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเข้มข้นของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก

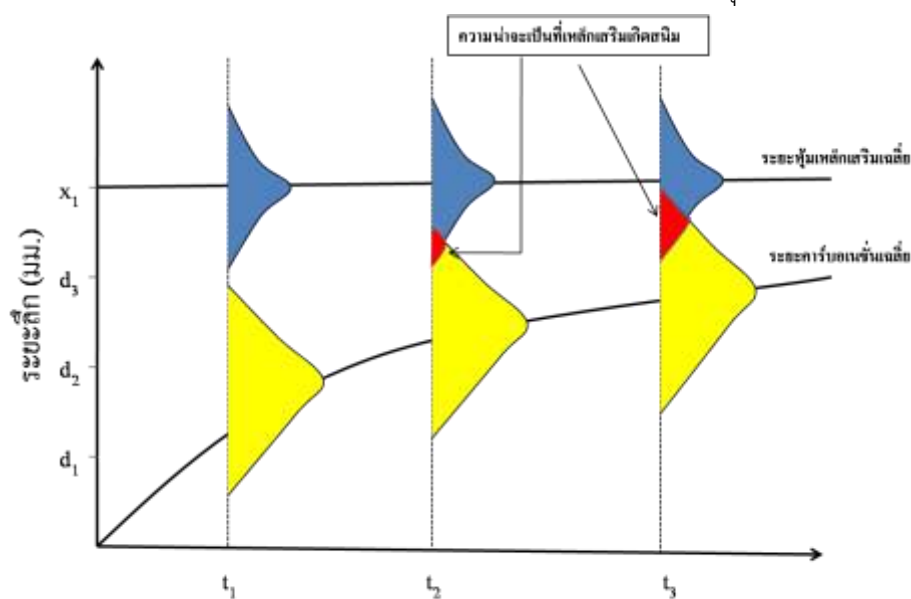
การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การจำแนกและพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่เกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

- โอกาสที่เกิด (Likelihood) เป็นการพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง หรือจะเรียกว่าความถี่ หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงก็ได้
- ผลกระทบ (Impact) ระดับความรุนแรงของผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงและมีผลกระทบต่อโครงสร้าง ซึ่งอาจทำให้โครงสร้างนั้นๆเกิดความเสียหาย

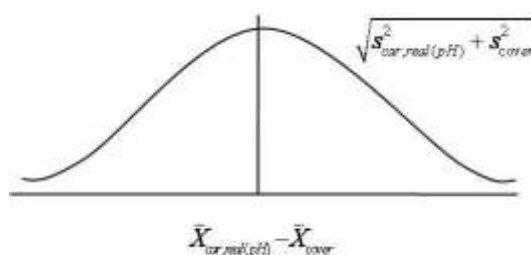
จากภาพที่ 4.23(ก) แสดงแบบจำลองโค้งงอปกติของระยะคาร์บอนเข้มข้นและระยะหุ้มเหล็กเสริม ซึ่งข้อมูลทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน จากนั้นเมื่ออายุโครงสร้างมากขึ้นความสัมพันธ์ของโค้งงอปกติของระยะคาร์บอนเข้มข้นจะซ้อนทับโค้งงอปกติของระยะหุ้มเหล็กเสริม ทำให้โค้งงอปกติของข้อมูลทั้งสองเกิดส่วนที่ซ้อนทับกันขึ้น ดังแสดงในภาพที่ 4.23(ข) ซึ่งเป็นการแสดงแบบจำลองความเสี่ยงที่เหล็กเสริมภายในโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กจะมีโอกาสเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเข้มข้นโดยการแปรผันตามอายุของโครงสร้าง ซึ่งภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ความน่าจะเป็นของระยะหุ้มเหล็กเสริมเฉลี่ย x_1 จะมีค่าคงที่ตลอดอายุการใช้งาน ในขณะที่พื้นที่ความน่าจะเป็นของระยะคาร์บอนเข้มข้นจะเพิ่มขึ้นทุกช่วงอายุการใช้งานจาก d_1 ไป d_2 หรือ d_3 เป็นต้น จนกระทั่ง ณ ช่วงอายุหนึ่งของโครงสร้าง ความน่าจะเป็นของระยะคาร์บอนเข้มข้นจะซ้อนทับกับความน่าจะเป็นของระยะหุ้มเหล็กเสริม ซึ่งส่วนที่ซ้อนทับก็คือความเสี่ยงที่เหล็กเสริมจะเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเข้มข้น จากการซ้อนทับของระยะหุ้มเหล็กเสริมและระยะคาร์บอนเข้มข้นทำให้เกิดค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวใหม่ของข้อมูลระยะคาร์บอนเข้มข้นและระยะหุ้มเหล็กเสริม ซึ่งแสดงออกมาในภาพที่ 4.23(ค)

(ก) แผนภาพจำลองโค้งปกติของระยะคาร์บอนชั้นและระยะหุ้มเหล็กเสริม

(ข) แผนภาพจำลองความเสี่ยงของระยะคาร์บอนชั้นและระยะหุ้มเหล็กเสริมที่มีการแปรผันตามอายุโครงสร้าง [38]

(ค) แผนภาพจำลองโค้งปกติที่เกิดจากการซ้อนทับของระยะคาร์บอนชั้นและระยะหุ้มเหล็กเสริม
ภาพที่ 4.23 แผนภาพแสดงกลไกความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นตามหลักความน่าจะเป็นทางสถิติ

จากข้อมูลในตารางที่ 4.3 และ 4.5 สามารถทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เหล็กเสริมจะมีโอกาสเกิดสนิมตามอายุต่างๆของโครงสร้างได้โดยประยุกต์หลักทางสถิติเกี่ยวกับการแจกแจงความน่าจะเป็นต่อเนื่องของผู้แต่งจากคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [39] เข้ามาทำการวิเคราะห์ ตามแบบจำลองภาพที่ 4.23 (ก), (ข), (ค) อาศัยความสัมพันธ์ของการแจกแจงของผลต่างค่าเฉลี่ยของระยะหุ้มเหล็กเสริมและระยะคาร์บอนชั้น โดยระยะคาร์บอนชั้นที่จะนำมาสร้างความสัมพันธ์วิเคราะห์ความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นจะมีการบวกระยะเพิ่มเข้าไป 10 มิลลิเมตรทุกระยะคาร์บอนชั้นที่วัดได้จากโครงสร้างตามมาตรฐาน JSCE [35] ที่ระบุไว้ว่าระยะคาร์บอนชั้นที่วัดจากโครงสร้างโดยการฉีดสารละลายฟีนอล์ฟธาไลน์ไปยังตัวอย่างคอนกรีตนั้น สารละลายฟีนอล์ฟธาไลน์จะมีการเปลี่ยนสีที่ค่า pH ประมาณ 9.2 แต่ในทางทฤษฎีพบว่าโอกาสที่เหล็กเสริมจะเกิดสนิมจะมีค่ามากกว่าค่า pH ที่ 9.2 ซึ่งอยู่ระหว่างค่า pH ที่ 9.2-13 ดังนั้นมาตรฐาน JSCE จึงมีการบวกระยะคาร์บอนชั้นเพิ่มไปอีก 10 มิลลิเมตร เพื่อความปลอดภัยของโครงสร้าง ดังสมการที่ (4.4) สำหรับสมการที่ (4.3) คือสมการพื้นฐานของการหาระยะคาร์บอนชั้น

$$x_{car,real} = k\sqrt{t_0} \quad (4.3)$$

$$k\sqrt{t} + 10 = x_{car,real(pH)} \quad (4.4)$$

โดยที่	$x_{car,real}$	คือระยะคาร์บอนชั้นที่วัดได้จากโครงสร้าง ณ อายุที่ทำการทดสอบ (มม.)
	$x_{car,real(pH)}$	คือระยะคาร์บอนชั้นที่มีการบวกเพิ่ม 10 มม.ตามมาตรฐาน JSCE
	k	คือค่าสัมประสิทธิ์คาร์บอนชั้น (มม./ เดือน ^{1/2})
	t_0	คืออายุของโครงสร้าง ณ เวลาที่ทำการทดสอบระยะคาร์บอนชั้น (เดือน)
	t	คืออายุของโครงสร้างที่ต้องการวิเคราะห์ (เดือน)

อย่างไรก็ตามจากสมการที่ (4.3) เป็นการคำนวณหาระยะคาร์บอนชั้น ณ อายุที่ทำการทดสอบเท่านั้น ในกรณีที่หาระยะคาร์บอนชั้นที่มีการแปรผันตามอายุโครงสร้าง จะต้องมีการเปลี่ยนค่า t ในสมการที่ (4.4) เป็น $t_{1,2,...,n}$ โดย 1,2,...,n คืออายุโครงสร้างที่มีการแปรผันตามเวลาที่ต้องการพิจารณา

จากแผนภาพจำลองความเสี่ยงที่เหล็กเสริมเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นดังแสดงในภาพที่ 4.23(ก), (ข), (ค) ต้องมีการหาตัวแปรที่จะนำไปวิเคราะห์ตามหลักสถิติเพื่อหาความเสี่ยงที่เหล็กเสริมเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้น ประกอบด้วย 1) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะหุ้มเหล็กเสริม โดยสมมุติให้ค่าทั้งสองค่าดังกล่าวคงที่ตลอดอายุการใช้งาน 2) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะคาร์บอนชั้นจะมีการวิเคราะห์ค่าดังกล่าวแตกต่างกันคือ ให้ค่าเฉลี่ยของระยะคาร์บอนชั้นจะมีการแปรผันตามเวลาของอายุโครงสร้าง สำหรับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะคาร์บอนชั้นเฉลี่ยจะสมมุติให้คงที่ตลอดอายุการใช้งาน หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าตัวแปรสุ่มปกติมาตรฐานของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นโดยอาศัยสมการที่ (4.5) ซึ่งค่าที่ได้จะเป็นผลของ

ช่วงอายุใดอายุหนึ่งของโครงสร้างเท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้าต้องการให้ตัวแปรสุ่มปกติมาตรฐานอายุโครงสร้างที่มีการแปรผันไปตามเวลา จึงจำเป็นต้องอาศัยสมการที่ (4.4) ที่มีตัวแปรเกี่ยวกับอายุโครงสร้างอยู่ด้วยสำหรับที่จะทำการแปรผันอายุโครงสร้างให้ได้ค่าระยะคาร์บอนชั้นที่อายุโครงสร้างต่าง ๆ กัน จึงทำให้ค่าตัวแปรสุ่มปกติมาตรฐานของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นที่ได้หลากหลายอายุมากยิ่งขึ้น

$$Z = \frac{(\bar{X}_{car,real(pH)} - \bar{X}_{cover}) - (0)}{\sqrt{s_{car,real}^2 + s_{cover}^2}} \quad (4.5)$$

โดย Z คือค่าตัวแปรสุ่มปกติมาตรฐาน (นำไปเปิดตารางพื้นที่ใต้โค้ง) ของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้น

0 คือค่าผลต่างของข้อมูลระยะคาร์บอนชั้นเฉลี่ยและระยะหุ้มเหล็กเสริมเฉลี่ยที่ทำให้เหล็กเสริมมีโอกาสเกิดสนิม ($\bar{X}_{car,real(pH)} > \bar{X}_{cover}$)

$\bar{X}_{cover}$ คือระยะหุ้มเหล็กเสริมเฉลี่ย (มม.)

$\bar{X}_{car,real(pH)}$ คือระยะคาร์บอนชั้นเฉลี่ยที่มีการบวกเพิ่ม 10 มม. ตามมาตรฐาน JSCE (มม.)

$s_{car,real}$ คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะคาร์บอนชั้นเฉลี่ย

s_{cover} คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะหุ้มเหล็กเสริมเฉลี่ย

เมื่อได้ค่าตัวแปรสุ่มปกติมาตรฐานของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นแล้ว นำค่าดังกล่าวมาเปิดตารางพื้นที่ใต้โค้งปกติมาตรฐาน ซึ่งพื้นที่ใต้โค้งปกติมาตรฐานนี้คือความน่าจะเป็นที่เหล็กเสริมจะเกิดสนิม

จากภาพที่ 4.24, 4.25 และ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ของอายุโครงสร้างกับความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นของโครงสร้างสะพานลอยที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกำแพงแสน อำเภอเมือง และอำเภอนครชัยศรี ตามลำดับ ซึ่งพบว่าทุกช่วงอายุของโครงสร้างในทุกๆ สะพานลอยมีความเสี่ยงของการเกิดสนิมแตกต่างกัน เช่นเมื่อเปรียบเทียบอายุการใช้งานของโครงสร้าง 100 ปี ความเสี่ยงการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นของสะพานลอยที่มีสถานที่ตั้งในเขตอำเภอเมือง นครปฐม อาทิ สะพานลอย กม. 95+51 (หนองดินแดง) ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ 95.51 สะพานลอย กม. 63+230 (ศาลยาววน) ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ 99.99, สะพานลอย กม. 61+585 (บ้านหนองหิน) ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ 91.98 เป็นต้น มีความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจาก คาร์บอนชั้นสูงกว่าสะพานลอยที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอนครชัยศรีและอำเภอกำแพงแสน เช่น สะพานลอย กม. 47+485 (วัดเสถียร) ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ

56.38 และสะพานลอย กม. 23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา) ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ 30.91 เป็นต้น

ในขณะเดียวกันถ้าพิจารณาโครงสร้างที่ตั้งอยู่ในสภาวะสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน เช่น สะพานลอย กม. 24+166 (โลตัสกำแพงแสน) และสะพานลอย กม. 17+835 (ทุ่งเศรษฐี) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์คาร์บอนเนชั่นของสะพานลอยโลตัสกำแพงแสนสูงกว่าสะพานลอยทุ่งเศรษฐี แต่เมื่อเปรียบเทียบอายุการใช้งานของโครงสร้าง 100 ปีเท่ากัน พบว่าความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นของสะพานลอยทุ่งเศรษฐี เท่ากับร้อยละ 38.95 ซึ่งสูงกว่าสะพานลอยโลตัสกำแพงแสน เท่ากับร้อยละ 28.56 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากกระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมที่ต่างกัน คือ สะพานลอยทุ่งเศรษฐี มีระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมน้อยกว่าสะพานลอยโลตัสกำแพงแสน ย่อมส่งผลให้ระยะคาร์บอนเนชั่นเข้าทำลายคอนกรีตจนส่งผลกระทบต่อเหล็กเสริมภายในคอนกรีตได้เร็วขึ้น

นอกจากนี้จากตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.25 และ 4.26 ยังพบอีกว่าโครงสร้างสะพานลอยที่มีอายุใกล้เคียงกัน คือสะพานลอย กม. 50 + 174 (วัดธรรมศาลา) ซึ่งมีที่ตั้งโครงสร้างอยู่ในอำเภอเมืองนครปฐม มีค่าสัมประสิทธิ์คาร์บอนเนชั่นสูงกว่าสะพานลอย 45 + 648 (วัดศิระทอง) แต่เมื่อเปรียบเทียบความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นพบว่าสะพานลอยวัดธรรมศาลา (ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ 21.66 ที่อายุการใช้งาน 100 ปี) มีความเสี่ยงการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นน้อยกว่าสะพานลอยวัดศิระทอง (ความเสี่ยงของการเกิดสนิมร้อยละ 54.79 ที่อายุการใช้งาน 100 ปี) ทั้งนี้เนื่องมาจากกระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมที่ต่างกันคือระยะหุ้มเหล็กเสริมของสะพานลอยวัดศิระทองมีค่าน้อยกว่าสะพานลอยวัดธรรมศาลา ย่อมส่งผลให้ระยะคาร์บอนเนชั่นเข้าทำลายคอนกรีตจนส่งผลกระทบต่อเหล็กเสริมภายในคอนกรีตได้เร็วขึ้น

ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาภาพที่ 4.24, 4.25 และ 4.26 พบว่าความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นที่อายุการใช้งานโครงสร้าง 100 ปีของสะพานลอยที่มีตำแหน่งที่ตั้งในอำเภอนครชัยศรีมีแนวโน้มความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นสูงกว่าโครงสร้างที่มีตำแหน่งที่ตั้งในเขตอำเภอกำแพงแสน แต่ต่ำกว่าโครงสร้างที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองนครปฐม สำหรับความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่น ณ เวลาที่ทำการทดสอบระยะคาร์บอนเนชั่น (พ.ศ.2558) ดังแสดงในตารางที่ 4.6 พบว่าสะพานลอยที่มีที่ตั้งในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นสูงกว่าสะพานลอยที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอนครชัยศรีและกำแพงแสน จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นมีสาเหตุเนื่องมาจาก

1) อัตราการพัฒนา ระยะคาร์บอนเนชั่นต่างกัน คือในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีอัตราการพัฒนาระยะคาร์บอนเนชั่นสูงกว่าในเขตอำเภอนครชัยศรีและกำแพงแสน

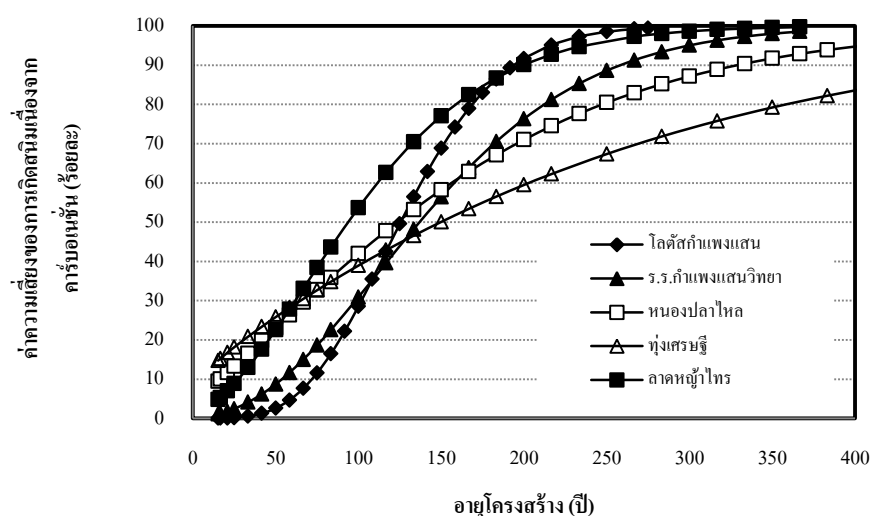
2) ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมที่มีระยะต่างกัน ซึ่งจะมีส่วนทำให้คาร์บอนเนชั่นเข้าไปถึงตำแหน่งเหล็กเสริม จนทำให้ความเป็นด่างของคอนกรีตรอบเหล็กเสริมลดต่ำลงใกล้หรือต่ำกว่าระดับวิกฤติได้ต่างกัน

3) ความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ที่มีปริมาณพอเหมาะต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่นในอัตราที่ต่างกัน คือในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สูงกว่าในเขตอำเภอนครชัยศรีและกำแพงแสน

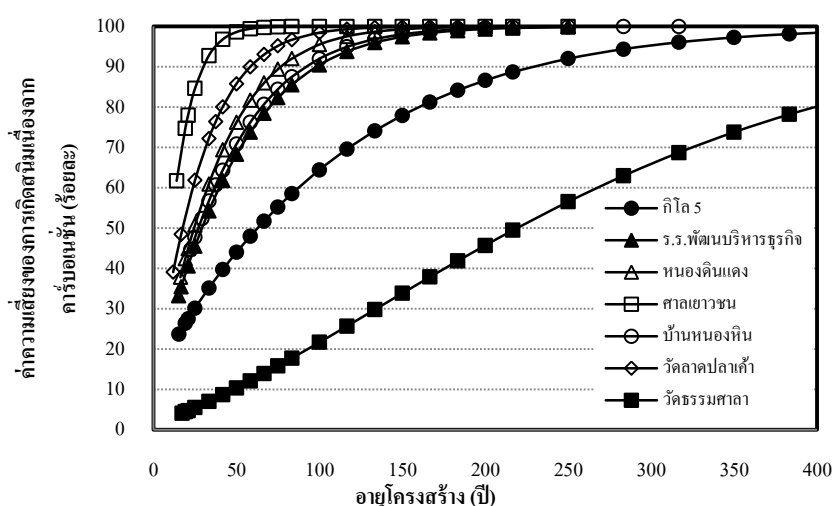
4) คุณภาพของคอนกรีตที่ใช้ในการก่อสร้างของแต่ละพื้นที่ต่างกัน

5) อายุของโครงสร้างต่างกัน คือโครงสร้างสะพานลอยในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีแนวโน้มการก่อสร้างก่อนโครงสร้างอาคารในเขตอำเภอกำแพงแสนจึงทำให้โครงสร้างสะพานลอยในเขต อำเภอเมืองนครปฐมมีอายุมากกว่าในเขตอื่นๆ

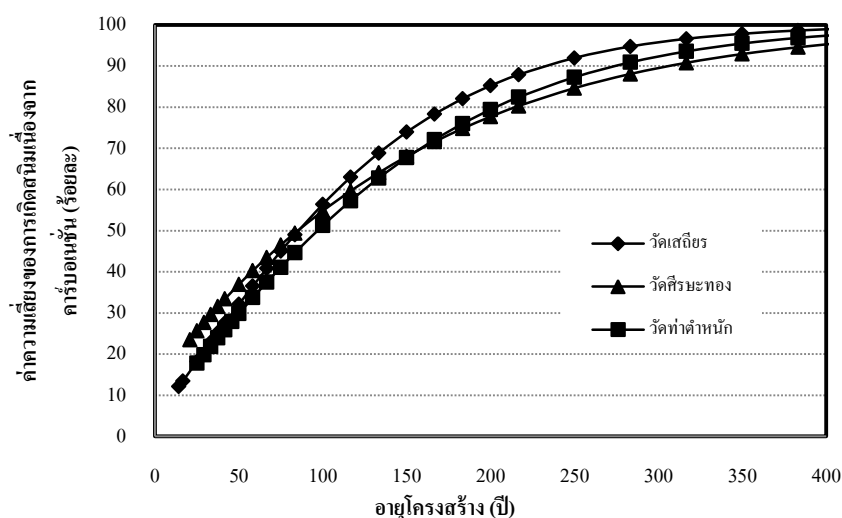
และการควบคุมงานก่อสร้างก็มีผลต่ออายุโครงสร้างได้เช่นกัน การให้รายละเอียดของเหล็กเสริมหรือระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมที่ไม่ชัดเจน การไม่คำนึงถึงการเทคอนกรีตที่ดี คอนกรีตเกิดการแยกตัว ซึ่งทั้งหมดเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ปัญหาทำให้อายุการใช้งานของโครงสร้างสั้นลง

ภาพที่ 4.24 ความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นของสะพานลอยที่มีตำแหน่งที่ตั้งในเขตอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 4.25 ความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้นของสะพานลอยที่มีตำแหน่งที่ตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 4.26 ความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นของสะพานลอยที่มีตำแหน่งที่ตั้งในเขต
อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

จากตารางที่ 4.6 พบว่าร้อยละความเสี่ยงการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่น ณ เวลาที่ทำการทดสอบ (พ.ศ.2558) และที่อายุการใช้งาน 100 ปีของสะพานลอยในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีค่าสูงกว่าสะพานลอยในเขตปริมณฑลอื่นเนื่องจากเหตุผลที่สอดคล้องกับการเกิดระยะคาร์บอนเนชั่นดังกล่าวข้างต้น

แต่อย่างไรก็ตามในอนาคตข้างหน้าเปอร์เซ็นต์ความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นของสะพานลอยต่างๆ ที่ตรวจสอบทั้งหมดอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ้าง โดยเฉพาะอายุโครงสร้างที่มากขึ้น (ในอนาคต) อัตราการเกิดคาร์บอนเนชั่นอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากปัจจุบันไม่มากนัก เนื่องจากปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดคาร์บอนเนชั่นในอนาคตอาจมีการเปลี่ยนแปลง เช่น สภาพแวดล้อม เป็นต้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นร้อยละความเสี่ยงของการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในระดับที่มากขึ้นแตกต่างกันได้ เช่น วางแผนการดูแลบำรุงรักษาโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นต้น ซึ่งในอนาคตข้างหน้าอาจจะมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อความแม่นยำของผลที่ได้ก็อาจเป็นไปได้

ตารางที่ 4.6 ร้อยละความเสี่ยงการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนชั้น ณ เวลาที่ทำการทดสอบ
(พ.ศ.2558) ที่อายุการใช้งาน 50 และ 100 ปี

โครงการที่เข้าตรวจสอบ	สถานที่ตั้ง (อำเภอ)	อายุ (เดือน)	ร้อยละความเสี่ยงการเกิดสนิม		
			ณ เวลาที่ทดสอบ (พ.ศ.2558)	ที่อายุการใช้ งาน 50 ปี	ที่อายุการใช้ งาน 100 ปี
ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน)	กำแพงแสน	183	0.03	2.59	28.56
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	กำแพงแสน	183	1.11	8.73	30.91
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	กำแพงแสน	183	9.44	23.06	41.97
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	กำแพงแสน	183	14.77	25.82	38.94
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	กำแพงแสน	183	4.79	22.57	53.64
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	เมือง	183	23.72	43.97	64.42
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	เมือง	180	33.22	68.27	90.46
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	เมือง	194	37.81	76.22	95.51
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	เมือง	167	61.72	98.6	99.99
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	เมือง	269	44.62	70.8	91.98
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	เมือง	142	39.08	85.79	98.46
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	เมือง	207	4.12	10.36	21.66
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	นครชัยศรี	171	12.1	32.09	56.39
ก.ม.45+648 (วัดศรีชะทอง)	นครชัยศรี	207	21.61	36.94	54.79
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	นครชัยศรี	269	16.5	29.86	51.22

4.8 เปรียบเทียบระยะคาร์บอนชั้นจากโครงสร้างจริงและการออกแบบ

4.8.1 การออกแบบโครงสร้างคอนกรีตที่ต้องเผชิญคาร์บอนชั้น

เมื่อคอนกรีตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต้องเผชิญกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะแพร่เข้าไปในคอนกรีต และทำปฏิกิริยาคาร์บอนชั้นซึ่งจะทำให้ความสามารถของคอนกรีตในการปกป้องเหล็กเสริมจากการเป็นสนิมลดลงจนทำให้เหล็กเสริมเกิดสนิมได้ เพื่อให้โครงสร้างคอนกรีตมีความคงทนต่อการเกิดสนิมของเหล็กเสริมเนื่องจากปฏิกิริยาคาร์บอนชั้นและมีอายุการใช้งานที่ปลอดการซ่อมแซม (Repair-free service life) ตามที่กำหนด ต้องควบคุมให้ค่าคาร์บอนชั้นในช่วงอายุการใช้งานที่ปลอดการซ่อมแซมมีค่าไม่มากกว่าระยะหุ้มเหล็กเสริม โดยสามารถใช้สมการ (4.6) ในการออกแบบ

$$X_c = \alpha_1 \cdot \alpha_2 \cdot k \cdot \sqrt{t} \quad (4.6)$$

X_c คือระยะคาร์บอนชั้น (มม.) วัดจากผิวคอนกรีตที่เผชิญกับสภาพแวดล้อม ณ อายุคอนกรีตที่ออกแบบ

α_1 คือสัมประสิทธิ์การสัมผัสความเปียกชื้น (1.00 สำหรับผิวคอนกรีตที่ไม่สัมผัสความเปียกชื้น, 0.95 สำหรับผิวคอนกรีตที่สัมผัสความเปียกชื้น)

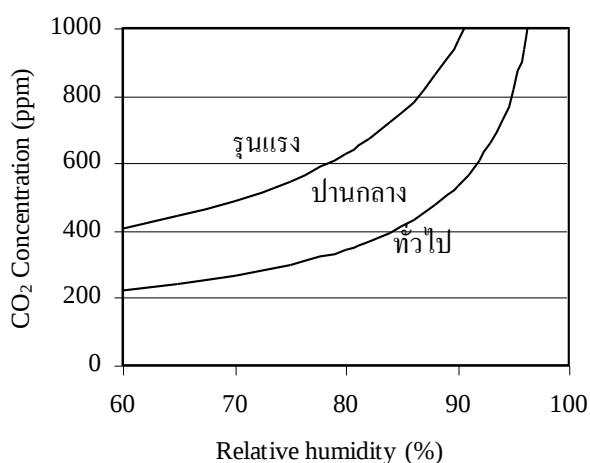
α_2 คือสัมประสิทธิ์ระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนชั้นดังตารางที่ 4.7

t คืออายุของโครงสร้าง (เดือน)

ตารางที่ 4.7 สัมประสิทธิ์ระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนเข้มข้น [2]

ความรุนแรงของสภาพแวดล้อม	α_2
สภาวะทั่วไป	0.65
เสี่ยงต่อคาร์บอนเข้มข้นปานกลาง	0.85
เสี่ยงต่อคาร์บอนเข้มข้นรุนแรง	1.00

ระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนเข้มข้น สามารถกำหนดได้โดยใช้ภาพที่ 4.27 โดยขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยของบริเวณสถานที่ที่จะทำการก่อสร้างในช่วงอายุการใช้งาน ซึ่งอาจต้องคาดการณ์ล่วงหน้าไปในอนาคต

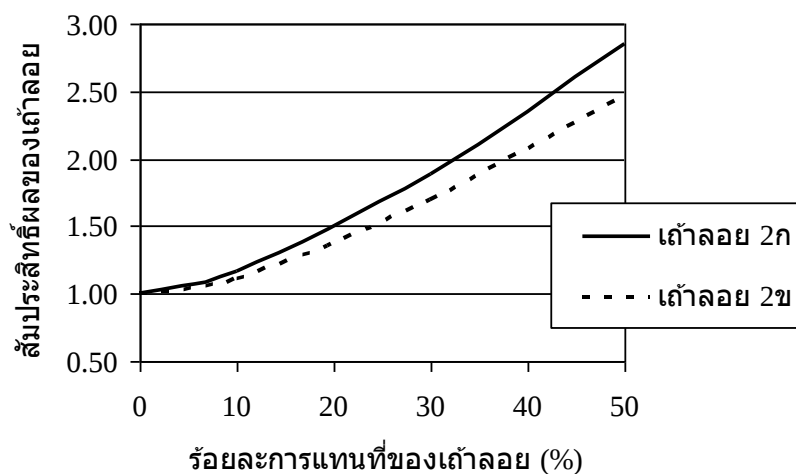

ภาพที่ 4.27 การแบ่งระดับความรุนแรงของสภาพแวดล้อมคาร์บอนเข้มข้น [2]

k คือสัมประสิทธิ์ความลึกคาร์บอนเข้มข้น ดังสมการ $k = 17.5 \cdot k_r \cdot (w/b)^3$

(w/b) คืออัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสาน

โดยค่าสัมประสิทธิ์แสดงผลของการแทนที่เถ้าลอยในวัสดุประสาน (k_r) (ชนิดของเถ้าลอย 2ก และ 2ข กำหนดตามมาตรฐาน มอก. 2135-2545 หรือ ว.ส.ท. 1014-46) ดังภาพ 4.28

ภาพที่ 4.28 ค่าสัมประสิทธิ์แสดงผลของการแทนที่เถ้าลอยในวัสดุประสาน [2]

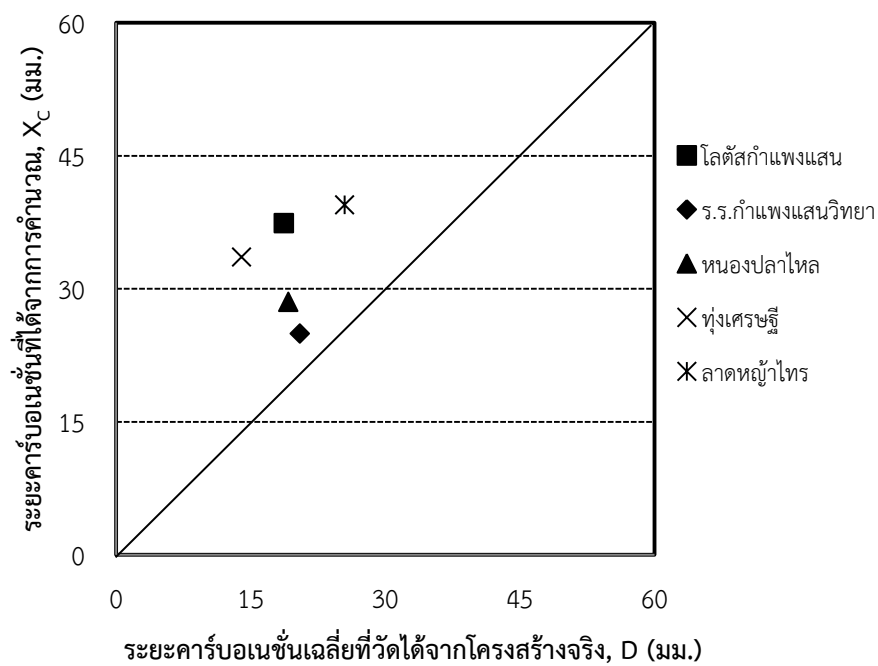
4.8.2 เปรียบเทียบระยะคาร์บอนชั้นจากการออกแบบและโครงสร้างจริง

ภาพที่ 4.29 และตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะคาร์บอนชั้นที่ได้จากโครงสร้างจริงเทียบกับการออกแบบตามมาตรฐานการออกแบบความคงทนสำหรับโครงสร้างที่เผชิญคาร์บอนชั้น พบว่าทั้ง 15 สะพานลอยที่ทำการตรวจสอบมีค่าระยะคาร์บอนชั้นเฉลี่ยที่วัดได้จากโครงสร้างจริงน้อยกว่าที่ได้จากการคำนวณที่ใช้แบบจำลอง ซึ่งทำให้เห็นว่าโครงสร้างจริงอาจมีตัวแปรที่มีส่วนช่วยทำให้ระยะคาร์บอนชั้นลดน้อยลงกว่าการคำนวณที่ใช้แบบจำลอง เป็นต้น

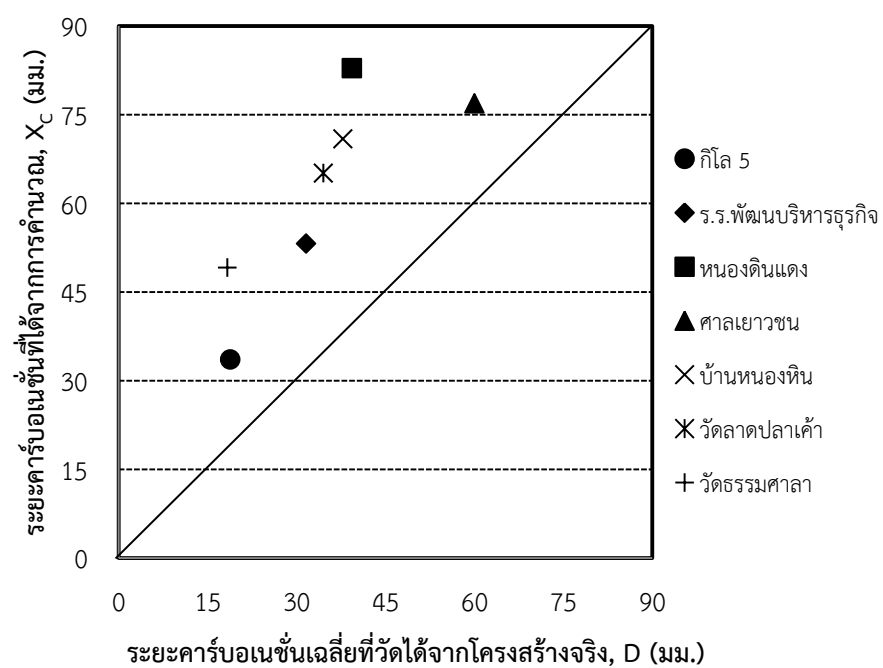
ตารางที่ 4.8 ระยะคาร์บอนชั้นที่ได้จากการออกแบบและโครงสร้างจริง

โครงการที่ตรวจสอบ	อายุ (เดือน)	α_1	α_2	$\sqrt{t}$	k (มม./เดือน ^{1/2})	x_c (มม.)	D (มม.)
ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน)	183	0.95	1.00	13.53	2.91	37.40	18.70
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	183	0.95	1.00	13.53	1.94	24.93	20.50
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	183	0.95	0.85	13.53	2.61	28.51	19.20
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	183	0.95	1.00	13.53	2.61	33.54	14.00
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	183	0.95	1.00	13.53	3.07	39.45	25.50
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	183	0.95	1.00	13.53	2.61	33.54	18.80
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	180	0.95	1.00	13.42	4.17	53.15	31.60
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	194	0.95	1.00	13.93	6.26	82.83	39.30
ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)	167	0.95	1.00	12.92	6.26	76.85	60.00
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	269	0.95	1.00	11.92	6.26	70.87	37.80
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	142	0.95	1.00	11.92	5.75	65.09	34.50
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	207	0.95	1.00	14.39	3.59	49.07	18.30
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	171	0.95	1.00	13.08	3.07	38.14	21.70
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	207	0.95	1.00	14.39	2.76	37.72	17.40
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	269	0.95	1.00	16.40	3.41	53.13	24.50

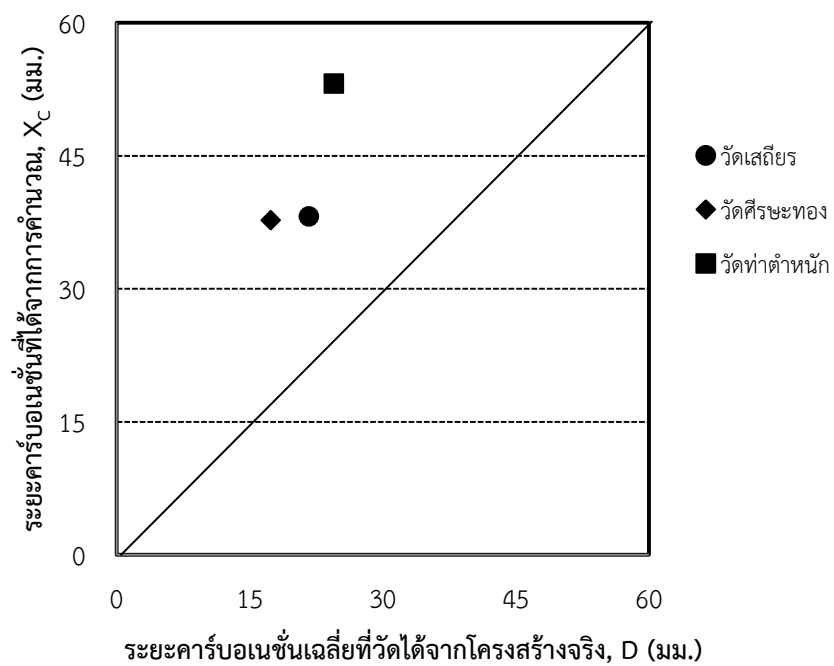
D คือ ระยะคาร์บอนชั้นที่วัดได้จากโครงสร้างจริงรวมสี่

(ก) สะพานลอยอำเภอกำแพงแสน

(ข) สะพานลอยอำเภอเมือง

(ค) สะพานลอยอำเภอ นครชัยศรี

ภาพที่ 4.29 ระยะคาร์บอนเนชั่นที่ได้จากโครงสร้างจริง เทียบกับระยะคาร์บอนเนชั่นตามมาตรฐานการคำนวณที่ใช้แบบจำลองความคงทนสำหรับโครงสร้างที่เผชิญคาร์บอนเนชั่น

บทที่ 5

สรุปผล

ในบทนี้กล่าวถึงผลสรุปที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. ความเสียหายที่เกิดจากการตรวจสอบด้วยตาเปล่าพบว่าทุกสะพานลอยเกิดปัญหาเกี่ยวกับเหล็กเสริมเกิดสนิมและการกะเทาะของคอนกรีตหุ้มเหล็กได้อย่างชัดเจน คอนกรีตเกิดการแตกร้าวเป็นทางยาว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างในพื้นที่ดังกล่าวเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องจากความคงทนในระดับหนึ่ง
2. ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อมสะพานลอยทั้ง 15 สะพานลอย มีค่าความเข้มข้นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เฉลี่ยเท่ากับ 657-698 ppm และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 33-52 ซึ่งจัดอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นในระดับรุนแรง
3. ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมของโครงสร้างสะพานลอยทั้ง 15 สะพานลอย มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 48-75 มม. ซึ่งมีค่ามากกว่าค่ามาตรฐานในการก่อสร้างของกรมทางหลวงคือ 30 มม.
4. ค่ากำลังอัดเฉลี่ยของโครงสร้างสะพานลอยทั้ง 15 สะพานลอย มีค่าอยู่ระหว่าง 213-389 กก./ซม.² ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าที่ใช้ในการก่อสร้างของกรมทางหลวงคือ 210 กก./ซม.²
5. ระยะคาร์บอนเนชั่นเฉลี่ยของสะพานลอยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 14-60 มม.
6. อัตราการพัฒนาระยะคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพานลอยที่มีตำแหน่งในอำเภอเมืองนครปฐม มีแนวโน้มสูงกว่าของโครงสร้างสะพานลอยที่ตำแหน่งในเขตปริมณฑลอื่น และการเกิดสนิมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นของโครงสร้างสะพานลอยที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครปฐมมีค่าสูงกว่าในเขตอำเภอนครชัยศรีและกำแพงแสน
7. ด้วยวิธีการนำเสนอ สามารถคำนวณความเสี่ยงการเกิดสนิมของเหล็กเสริมเนื่องจากคาร์บอนเนชั่นที่อายุต่างๆกันของโครงสร้างได้ โดยผลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนดูแลบำรุงรักษาโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่ต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมคาร์บอนเนชั่นตลอดจนป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. สภาวะแวดล้อมในอนาคตอาจมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะทำให้อัตราการเกิดคาร์บอนชั้นมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสมควรที่จะศึกษาในอนาคตต่อไป
2. พื้นที่ที่ศึกษาอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพเนื่องจากคาร์บอนชั้น ซึ่งในอนาคตข้างหน้าอาจมีการตรวจสอบการเสื่อมสภาพของโครงสร้างสะพานลอยเนื่องจากแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น คลอไรด์ การชะล้าง เป็นต้น ซึ่งสมควรที่จะศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- [1] คณะอนุกรรมการคอนกรีตและวัสดุ ภายใต้คณะกรรมการวิชาการสาขาวิศวกรรมโยธา “**ความ
คงทนของคอนกรีต**” พิมพ์ครั้งที่ 1.2543, หน้า 3
- [2] สมนึก ตั้งเต็มสิริกุล และคณะ “**มาตรฐานงานคอนกรีตเมื่อพิจารณาความคงทนและอายุการใช้
งาน**” ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีการก่อสร้างและบำรุงรักษา (CONTEC) สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติ
สิรินธร (SIIT) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2553.
- [3] Bakker, R.F.M “Reinforce concrete-Corrosion,” Chapman and Hall Ltd., New York,
1998.255p.
- [4] Parrott, L.T., A Review of Carbonation in Reinforced Concrete, **Cement and
Concrete Association**, United Kingdom, 1987.
- [5] American Concrete Institute, ACI 201.2R-92: Guide to Durable Concrete, **ACI
Manual of Concrete Practice**, Part 1, Michiga, 2000.
- [6] Bassat, M.B., Nixon, P.J., and Hardcastle, J., The Effect of Differences in the
Composition of Portland Cement on the Properties of Hardened Concrete,
Magazine of Concrete Research, 1990, Vol. 42, No. 151, 59-66.
- [7] Chindaprasirt, P., Cao, T., and Sirivivatnanon V., Blended Cement Technology for
Durable Concrete Structures, Proceeding of the First Asia/Pacific conference on
Harmonization of Durability Standard and Performance Tests for Components in
Building and Infrastructure, 1999, CSIRO, TISTR, AusAID, Bangkok, Thailand.
- [8] RILEM Committee TC 56, Measurement of Hardened Concrete Carbonation Depth,
Draft RILEM Recommendation CPC-18, **Material and Structure**, Vol. 21 (126),
1998.
- [9] สมนึก ตั้งเต็มสิริกุล และคณะ “**โครงการศึกษาวิจัยการสึกกร่อนของโครงสร้างอาคารคอนกรีต
เสริมเหล็กที่เกิดจากน้ำทะเล**” ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีการก่อสร้างและบำรุงรักษา (CONTEC) สถาบัน
เทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร (SIIT) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2551.
- [10] Dunster, A.M., Accelerated Carbonation Testing of Cement, BRE Information
paper IP 20/00, Garston, **Construction Research Communication Ltd.**, December
2000.
- [11] Atis CD . “Accelerated carbonation and testing of concrete made with fly ash”
Construction and Building Materials, 17(3), 2003, pp147-152.
- [12] Poon CS, Wong YL. “The influence of different curing conditions on the pore
structure and related properties of fly ash cement pastes and mortars”
Construction and Building Materials, 11(7-8), 1997, pp383-393.
- [13] Isgor OB, Razaqpur AG. “Finite element modeling of coupled heat transfer
moisture transport and carbonation processes in concrete structure” **Cement and
Concrete Composites**, 26(1), 2004, pp57-73.

- [14] Papadakis VG. "Effect of supplementary cementing materials on concrete resistance against carbonation and chloride ingress" **Cement and Concrete Research**, 30(2), 2000, pp291-299.
- [15] Gataldini ALG, Isaia GC, Gomes NS, Sperb JEK. "Chloride penetration and carbonation in concrete with rice husk ash and chemical activators" **Cement and Concrete Composites**.
- [16] Jonc MR, Dhir RK, Magee BJ. "Concrete containing ternary blended binders: Resistance to chloride ingress and carbonation" **Cement and Concrete Research**, 27(6), 1997, pp825-831.
- [17] N.I. Fattuhi, "Carbonation of concrete as affected by mix constituents and initial water curing period ," **Materiaux et Constructions**, Vol 19, 1986.
- [18] Jin-Keun Kim , Chin-Yong Kim , Seong-Tae Yi and Yun Lee "Effect of carbonation on the rebound number and compressive strength of concrete," **Cement & Concrete Composites** , Vol31 , 2009 pp 139–144.
- [19] J. Banjongrat, K. Wongpiyachetchai, R. Sahamitmongkol and S. Tangtermsirikul "Effect of Plastering Mortar and Paint On Carbonation Resistance of Concrete" Proceedings of the 6 Annual Concrete Conference, Thai Concrete Association, Thailand, 2010.
- [20] H. A1-Khayat 1, M. N. Haque I and N. I. Fattuhi "Concrete carbonation in arid climate," **Materials and Structures/Materiaux et Constructions**, Vol. 35, 2002. pp 421-426.
- [21] Cengiz Duran Atis "Accelerated carbonation and testing of concrete made with fly ash," **Construction and Building Materials** , Vol 17 , 2003. pp.147–152.
- [22] บุรฉัตร ฉัตรวีระ และทวิสันท์ คงทรัพย์ "ความทนทานของคอนกรีตผสมเถ้ากลบดำจากโรงสีข้าว," **วารสารวิจัยและพัฒนา มจร**, ปีที่ 25 ฉบับที่ 4 , 2545, หน้า 373-389.
- [23] J. Khunthongkeaw, S. Tangtermsirikul and T. Leelawat "A study on carbonation depth prediction for fly ash concrete," **Construction and Building Materials**, Vol 20, 2006. pp 744-753.
- [24] S. K. Roy t, D. O. Northwood and K. B. Poh "Effect of plastering on the carbonation of a 19-year-old reinforced concrete building," **Construction and Building Materials**, Vol. 10, No. 4, 1996. pp 261-272.
- [25] Khan MI, Lynsdale CJ. "Strength permeability and carbonation of high-performance concrete" **Cement and Concrete Research**, 32(1), 2002, pp123-131.
- [26] Khatib JM, Mangat PS. "Porosity of cement paste cured at 45°C as a function of location relative to casting position" **Cement and Concrete Composites**. 25(1), 2003, pp97-108.

- [27] Gonen T, Yazicioglu S. "The influence of compaction pore on sorptivity and carbonation of concrete" **Construction and Building Materials**, 25(1), 2007, pp1040-1045.
- [28] S.K. Roy, K.B. Poh and D.O. Northwood "Durability of concrete accelerated carbonation and weathering studies," **Building and Environment**, Vol 23, 1999, pp597-606.
- [29] M.N. Haque, H. Al-Khaiat and B. John "Climatic zone-A prelude to designing durable concrete structures in the Arabian Gulf," **Building and Environment**, Vol42, 2007, pp 2410-2416.
- [30] P. Castro, E.I. Morenob and J. Genesca "Influence of marine micro-climates on carbonation of reinforced concrete buildings," **Cement and Concrete Research**, Vol 30, 2000, pp 1565- 1571.
- [31] M.G. Alexander, J.R. Mackechnie and W. Yam "Carbonation of concrete bridge structures in three South African localities," **Cement & Concrete Composites**, Vol 29, 2007, pp 750-759.
- [32] M. N. Haque & H. Al-Khaiat "Carbonation of Concrete Structures in Hot Dry Coastal Regions," **Cement and Concrete Composites**, Vol 19, 1997, pp 123-129.
- [33] วังนวัณค์ กริพละ, รัฐภูมิ ปริชาติปรีชา, สรรค์ สยามิภักดิ์, ธนากร "การสำรวจ ทดสอบและประเมินสภาพโครงสร้างเสา โครงการทางรถไฟยกระดับ," **การประชุมวิชาการคอนกรีตประจำปี**, ครั้งที่ 3, 2550. หน้า 26-34.
- [34] กรมทางหลวง "แบบฟอร์มบันทึกการสำรวจความเสียหายของโครงสร้างสะพานลอย"
- [35] JSCE Guidelines for Concrete No.6: Standard Specifications for Concrete Structures – 2002 "Materials and Construction"
- [36] Standard drawings, 1994. Kingdom of Thailand ministry of transport and communications department of highways.
- [37] รัฐันสถานการณปัจจุบัน : ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์: <http://www.environnet.in.th>.
- [38] Concrete in Australia, Vol. 36, No 3, pp29-43.
- [39] คณาจารย์ภาควิชาคณิตศาสตร์, 2535. **ความน่าจะเป็นและสถิติ**. คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [40] Tangtermsirikul S. "Durability and mix design of concrete" Printing House of Thammasat University, First Edition .2003. pp71-80.
- [41] สมนึก ตั้งเต็มสิริกุล และ รักติพงษ์ สหมิตรมงคล "มาตรฐานงานตรวจสอบโครงสร้างอาคารที่พักอาศัยคอนกรีตเสริมเหล็ก (สำหรับการเคหะแห่งชาติ)" ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีการก่อสร้างและบำรุงรักษา(CONTEC) สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร (SIIT) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553.

ภาคผนวก

ข้อมูลการสะท้อนกลับจากค้อนกระแทก

ระยะคาร์บอนชั้น

ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริม

ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	39.67	39.25	40.33	39.75
ที่ 2	34.67	36.17	37.75	36.19
ที่ 3	41.42	39.75	42.50	41.22
ที่ 4	40.00	40.58	40.75	40.44
ที่ 5	43.83	43.83	44.33	44.00
ที่ 6	38.92	45.33	46.17	43.47
				40.85

ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	44.42	44.00	44.50	44.31
ที่ 2	45.08	44.42	43.83	44.44
ที่ 3	45.58	45.83	46.58	46.00
ที่ 4	47.75	49.17	48.83	48.58
ที่ 5	47.25	43.83	44.33	45.14
ที่ 6	43.67	46.42	41.58	43.89
				45.39

ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	47.33	47.58	46.92	47.28
ที่ 2	40.67	42.75	44.17	42.53
ที่ 3	42.00	43.17	41.92	42.36
ที่ 4	41.50	42.00	42.67	42.06
ที่ 5	40.58	42.25	40.33	41.06
ที่ 6	41.17	42.42	40.83	41.47
				42.79

ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	42.42	43.33	41.17	42.31
ที่ 2	41.58	40.00	40.92	40.83
ที่ 3	38.58	40.08	41.58	40.08
ที่ 4	47.17	45.83	46.83	46.61
ที่ 5	45.08	43.50	45.67	44.75
ที่ 6	43.42	42.42	44.67	43.50
				43.01

ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	35.25	39.92	42.50	39.22
ที่ 2	35.83	37.75	39.75	37.78
ที่ 3	41.75	41.75	35.75	39.75
ที่ 4	40.50	41.75	41.75	41.33
ที่ 5	43.92	44.25	43.75	43.97
ที่ 6	40.50	41.75	36.83	39.69
				40.29

ก.ม.5+650 (กิโล 5)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	41.50	42.08	42.67	42.08
ที่ 2	43.67	44.25	44.33	44.08
ที่ 3	44.75	44.25	43.75	44.25
ที่ 4	38.25	40.42	39.50	39.39
ที่ 5	40.92	46.17	44.25	43.78
ที่ 6	42.67	42.17	43.83	42.89
				42.75

ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	33.75	33.92	35.25	34.31
ที่ 2	36.50	37.25	36.83	36.86
ที่ 3	35.08	35.33	35.25	35.22
ที่ 4	36.33	36.58	36.58	36.50
ที่ 5	36.00	35.67	36.08	35.92
ที่ 6	37.42	38.17	39.08	38.22
				36.17

ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	30.92	31.25	29.92	30.69
ที่ 2	31.17	30.50	31.08	30.92
ที่ 3	30.17	30.33	30.42	30.31
ที่ 4	34.08	34.25	33.92	34.08
ที่ 5	31.67	31.75	31.08	31.50
ที่ 6	33.33	32.83	32.92	33.03
				31.75

ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	31.00	32.08	33.25	32.11
ที่ 2	29.17	30.42	30.33	29.97
ที่ 3	31.83	33.00	33.58	32.81
ที่ 4	33.58	33.17	33.58	33.44
ที่ 5	30.83	30.75	30.17	30.58
ที่ 6	29.17	28.75	28.67	28.86
				31.30

ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	31.50	32.92	33.92	32.78
ที่ 2	32.08	31.58	33.50	32.39
ที่ 3	29.92	30.92	28.92	29.92
ที่ 4	29.83	29.25	30.58	29.89
ที่ 5	30.25	30.83	29.83	30.31
ที่ 6	35.33	33.83	33.25	34.14
				31.57

ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	31.75	32.17	32.17	32.03
ที่ 2	32.08	31.83	32.67	32.19
ที่ 3	32.58	32.50	32.67	32.58
ที่ 4	33.25	33.00	33.42	33.22
ที่ 5	33.00	33.58	33.33	33.31
ที่ 6	35.17	35.08	35.00	35.08
				33.07

ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	36.83	37.17	37.17	37.06
ที่ 2	34.42	35.17	35.92	35.17
ที่ 3	33.42	34.25	32.67	33.44
ที่ 4	40.83	39.92	41.00	40.58
ที่ 5	40.92	40.58	41.58	41.03
ที่ 6	39.33	40.50	40.33	40.06
				37.89

ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	40.08	41.58	41.08	40.92
ที่ 2	39.17	41.08	40.17	40.14
ที่ 3	34.42	35.25	37.33	35.67
ที่ 4	38.00	39.42	40.67	39.36
ที่ 5	35.83	40.58	37.42	37.94
ที่ 6	46.42	43.50	49.42	46.44
				40.08

ก.ม.45+648 (วัดศิระชะทอง)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	42.08	43.25	42.75	42.69
ที่ 2	42.50	41.08	43.17	42.25
ที่ 3	42.00	44.00	43.33	43.11
ที่ 4	45.42	45.42	45.42	45.42
ที่ 5	34.50	40.58	37.42	37.50
ที่ 6	37.75	37.92	41.92	39.19
				41.69

ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)

ตำแหน่ง	ค่าการสะท้อน RN			เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	
ที่ 1	37.33	39.58	40.33	39.08
ที่ 2	38.25	38.83	40.75	39.28
ที่ 3	38.08	39.33	39.75	39.06
ที่ 4	40.42	42.08	40.67	41.06
ที่ 5	39.67	41.25	40.83	40.58
ที่ 6	36.25	37.92	39.17	37.78
				39.47

ระยะคาร์บอนขึ้น พื้นที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ตำแหน่ง	ระยะคาร์บอนขึ้น (มม.)						เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	จุดที่ 4	จุดที่ 5	จุดที่ 6	
ก.ม.24+166 (โลตัสกำแพงแสน)	17.25	17.75	20.25	19.75	17.25	20.00	18.71
ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)	24.00	23.00	24.00	15.00	17.25	20.00	20.54
ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)	20.38	20.50	19.75	20.00	17.25	17.50	19.23
ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)	16.50	17.00	17.00	11.50	10.38	11.50	13.98
ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)	32.75	30.5	32.25	18.25	20.75	18.75	25.54

ระยะคาร์บอนขึ้น พื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ตำแหน่ง	ระยะคาร์บอนขึ้น (มม.)						เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	จุดที่ 4	จุดที่ 5	จุดที่ 6	
ก.ม.5+650 (กิโล 5)	16.00	16.25	16.00	23.00	20.75	20.75	18.79
ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)	31.13	35.00	32.75	30.00	31.00	29.50	31.56
ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)	41.13	44.75	44.00	35.00	35.63	35.25	39.29
ก.ม.63+230 (ศาลเยาวชน)	60.13	59.75	59.88	59.88	60.25	60.25	60.02
ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)	37.63	37.75	38.38	37.88	37.00	38.00	37.77
ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)	40.00	38.75	38.50	28.63	29.75	31.25	34.48
ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)	18.75	20.25	18.00	17.38	17.25	18.00	18.27

ระยะคาร์บอนขึ้น พื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ตำแหน่ง	ระยะคาร์บอนขึ้น (มม.)						เฉลี่ย
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	จุดที่ 4	จุดที่ 5	จุดที่ 6	
ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)	21.00	25.63	28.88	17.38	19.63	17.50	21.67
ก.ม.45+648 (วัดศิระทอง)	16.25	17.75	17.00	17.38	18.50	17.50	17.40
ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)	20.00	20.63	19.50	28.00	30.00	29.00	24.52

ก.ม.24+166 (โลตส์กำแพงแสน)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	85	55
	61	67
	65	56
	62	74
จุดที่ 2	65	67
	66	61
	56	60
	53	53
จุดที่ 3	67	61
	65	67
	75	54
	45	65
จุดที่ 4	66	56
	64	67
	61	64
	55	74
จุดที่ 5	61	58
	53	61
	55	45
	62	58
จุดที่ 6	66	56
	75	61
	62	56
	83	53
ค่าเฉลี่ย	63.67	60.38

ก.ม.23+325 (ร.ร.กำแพงแสนวิทยา)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	76	70
	75	68
	74	65
	82	69
จุดที่ 2	76	60
	85	70
	75	65
	81	66
จุดที่ 3	72	65
	81	68
	71	66
	68	72
จุดที่ 4	67	60
	67	57
	71	56
	62	69
จุดที่ 5	85	75
	57	72
	86	65
	56	69
จุดที่ 6	67	71
	62	68
	62	67
	59	68
ค่าเฉลี่ย	71.54	66.71

ก.ม.19+235 (หนองปลาไหล)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	67	50
	71	52
	55	50
	65	69
จุดที่ 2	68	60
	59	64
	61	65
	65	61
จุดที่ 3	67	63
	61	71
	55	66
	68	60
จุดที่ 4	78	54
	83	67
	67	64
	62	69
จุดที่ 5	68	50
	57	72
	75	65
	56	57
จุดที่ 6	67	71
	57	55
	62	67
	59	51
ค่าเฉลี่ย	64.71	61.38

ก.ม.17+835 (ทุ่งเศรษฐี)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	55	40
	52	47
	52	48
	54	50
จุดที่ 2	56	42
	53	47
	52	50
	54	50
จุดที่ 3	55	40
	52	47
	57	51
	54	50
จุดที่ 4	46	42
	60	43
	51	45
	55	45
จุดที่ 5	46	46
	62	43
	51	45
	55	45
จุดที่ 6	46	46
	60	43
	58	48
	55	45
ค่าเฉลี่ย	53.79	45.75

ก.ม.15+760 (ลาดหญ้าไทร)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	67	80
	57	75
	59	75
	80	83
จุดที่ 2	67	80
	82	80
	78	72
	81	73
จุดที่ 3	67	80
	83	71
	79	75
	80	83
จุดที่ 4	84	49
	80	52
	59	54
	80	63
จุดที่ 5	78	78
	75	56
	70	69
	80	67
จุดที่ 6	67	59
	57	54
	78	48
	72	58
ค่าเฉลี่ย	73.33	68.08

ก.ม.5+650 (กิโล 5)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	40	45
	46	40
	55	42
	56	45
จุดที่ 2	48	49
	45	43
	41	38
	50	40
จุดที่ 3	48	45
	51	47
	42	42
	50	45
จุดที่ 4	47	45
	46	43
	57	42
	56	45
จุดที่ 5	48	51
	45	43
	42	38
	52	41
จุดที่ 6	48	45
	45	48
	47	42
	50	42
ค่าเฉลี่ย	48.13	43.58

ก.ม.66+780 (ร.ร.พัฒนบริหารธุรกิจ)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	50	40
	49	55
	43	66
	47	44
จุดที่ 2	45	40
	34	56
	41	44
	51	44
จุดที่ 3	55	47
	55	52
	44	61
	56	56
จุดที่ 4	40	35
	71	41
	64	46
	56	48
จุดที่ 5	69	55
	65	36
	65	39
	72	59
จุดที่ 6	56	50
	56	45
	45	68
	67	59
ค่าเฉลี่ย	54.00	49.42

ก.ม.64+075 (หนองดินแดง)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	40	46
	55	44
	66	40
	44	47
จุดที่ 2	40	45
	56	34
	44	40
	44	47
จุดที่ 3	47	56
	52	55
	56	44
	56	56
จุดที่ 4	70	63
	75	73
	63	64
	65	59
จุดที่ 5	55	67
	78	65
	66	65
	59	74
จุดที่ 6	50	67
	72	57
	71	57
	76	69
ค่าเฉลี่ย	58.33	55.58

ก.ม.63+230 (ศาลยาวชน)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	51	61
	53	52
	56	56
	47	47
จุดที่ 2	56	47
	63	52
	56	56
	47	58
จุดที่ 3	56	47
	64	52
	56	56
	52	56
จุดที่ 4	67	55
	55	55
	59	53
	59	59
จุดที่ 5	74	55
	79	55
	79	59
	62	59
จุดที่ 6	72	55
	68	55
	75	49
	72	59
ค่าเฉลี่ย	61.58	54.50

ก.ม.61+585 (บ้านหนองหิน)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	51	53
	66	56
	43	54
	50	47
จุดที่ 2	51	57
	62	51
	43	58
	50	47
จุดที่ 3	51	56
	66	45
	53	53
	50	47
จุดที่ 4	57	50
	50	36
	47	40
	48	41
จุดที่ 5	51	45
	49	43
	47	40
	48	41
จุดที่ 6	57	48
	49	43
	47	40
	49	42
ค่าเฉลี่ย	51.46	47.21

ก.ม.59+785 (วัดลาดปลาเค้า)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	56	36
	51	57
	52	45
	48	35
จุดที่ 2	45	30
	51	46
	50	32
	51	38
จุดที่ 3	55	47
	52	42
	50	46
	48	56
จุดที่ 4	62	41
	52	47
	48	45
	49	48
จุดที่ 5	62	45
	52	47
	53	46
	49	48
จุดที่ 6	62	43
	52	47
	48	45
	49	55
ค่าเฉลี่ย	51.96	44.46

ก.ม.50+174 (วัดธรรมศาลา)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	81	55
	71	57
	76	75
	70	70
จุดที่ 2	80	65
	74	57
	68	74
	70	70
จุดที่ 3	81	58
	75	57
	77	75
	75	71
จุดที่ 4	83	83
	75	75
	70	70
	72	70
จุดที่ 5	81	80
	75	75
	74	70
	72	67
จุดที่ 6	83	81
	74	73
	70	70
	76	67
ค่าเฉลี่ย	75.13	69.38

ก.ม.47+485 (วัดเสถียร)

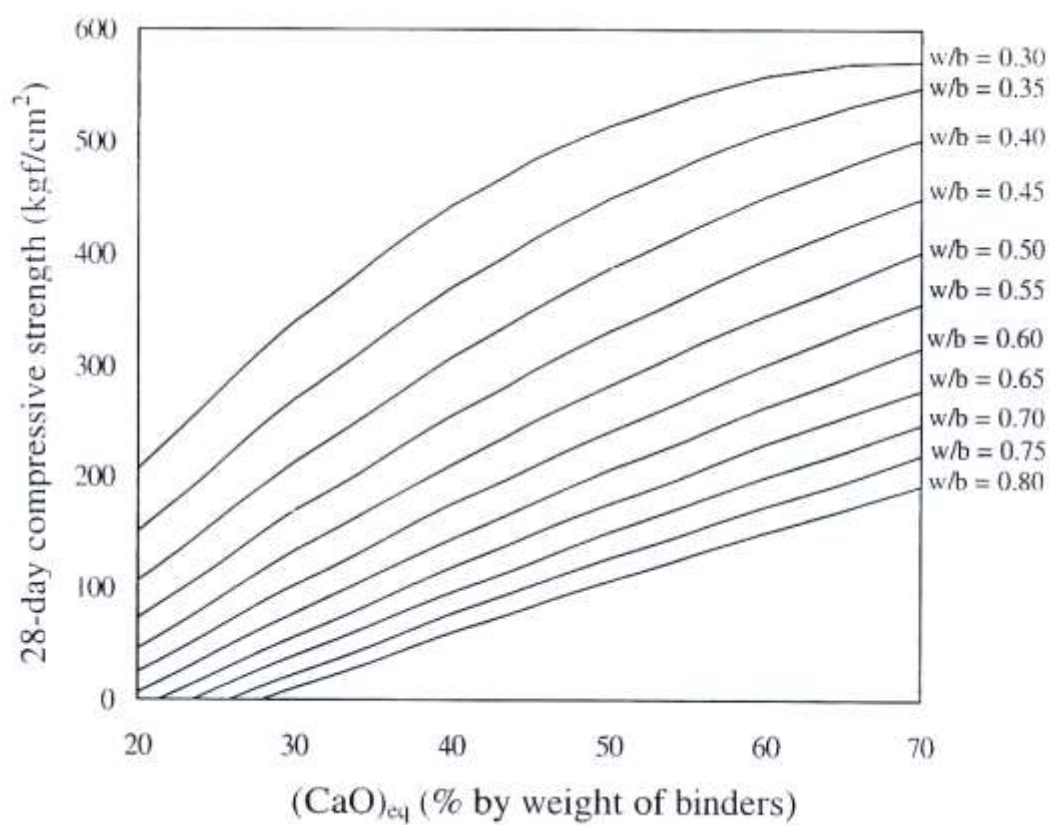
ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	58	41
	57	46
	65	46
	62	45
จุดที่ 2	63	69
	66	45
	64	56
	66	49
จุดที่ 3	63	56
	66	54
	64	55
	66	51
จุดที่ 4	60	47
	57	47
	63	54
	62	45
จุดที่ 5	68	63
	66	67
	64	56
	71	49
จุดที่ 6	63	58
	58	54
	64	59
	58	60
ค่าเฉลี่ย	63.08	53.00

ก.ม.45+648 (วัดศิระชะทอง)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	47	46
	48	40
	50	37
	54	45
จุดที่ 2	47	46
	41	43
	50	39
	57	45
จุดที่ 3	49	46
	48	49
	53	41
	54	51
จุดที่ 4	54	47
	48	45
	50	49
	37	45
จุดที่ 5	47	37
	48	35
	50	56
	54	49
จุดที่ 6	47	39
	45	54
	50	59
	39	49
ค่าเฉลี่ย	48.63	45.50

ก.ม.42+960 (วัดท่าตำหนัก)

ตำแหน่ง	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กแกน (มม.)	ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กปลอก (มม.)
จุดที่ 1	58	48
	57	56
	56	60
	70	53
จุดที่ 2	68	51
	53	63
	67	53
	57	45
จุดที่ 3	59	46
	60	49
	70	51
	58	51
จุดที่ 4	59	51
	61	46
	56	51
	59	53
จุดที่ 5	68	51
	55	45
	65	53
	57	47
จุดที่ 6	59	46
	62	49
	71	52
	58	48
ค่าเฉลี่ย	60.96	50.75

รูปที่ ก ความสัมพันธ์ของปริมาณแคลเซียมออกไซด์และกำลังอัดที่อายุ 28 วัน
(สมนึก ตั้งเต็มสิริกุล, 2003) [40]